

Skidhistoria, Fagersta Södra IK

Innehåll

1. Introduktion	2
2. Skididrott i Fagersta genom årtionden	3
2.1. 40 och 50 talet	3
2.2. 60-talet.....	5
2.3. 70 och 80-talet.....	11
2.4. 90-talet.....	20
2.5. 2000-talet.....	25
3. Ledare, framgångsrika åkare och skidlopp	27
3.1. Ledare	27
3.2. Stora åkare	30
3.3. Distriktsmästerskap	38
3.4. Andra tävlingar	40
4. Långlopp	41
4.1. Vasaloppet.....	41
4.2. Engelbrektsloppet.....	46
4.3. Övriga långlopp	50
4.4. Långloppsveteraner.....	52
5. Skidspår och anläggningar i Fagersta	55
6. Sammanfattning, Utblick	57
7. Appendix, Bilder och tidningsurklipp	59
7.1. Bilder och urklipp från 50 och 60 talet	60
7.2. Bilder och urklipp från 70 och 80 talet	69
7.3. Bilder och urklipp från 90-talet.....	93
7.4. Övriga bilder och urklipp.....	100

1. Introduktion

Denna skrift är sammanställd av en grupp medlemmar i Fagersta Södra IK-skidor som genom sina skidupplevelser i klubben representerar sex årtionden. Syftet är att genomlysna skidverksamheten i Fagersta från skidsektionens bildande på 1940-talet fram till nutid. Genomgående teman är ungdomsverksamhet, tävlingar på regionnivå inklusive Distriktsmästerskap (DM), samt även Svenska Mästerskap. Därutöver beskrivs deltagande i långlopp som Vasaloppet och Engelbrektsloppet, framgångsrika åkare från alla årtionden samt föreningens energiska ledare. Skidsportens förutsättningar i Fagersta utifrån klimat, snötillgång och terräng är en viktig faktor som inkluderats i dokumentet.

Skriften kan läsas som ett faktadokument eller att i förkortad form vara skidunderlag till den av Fagersta Idrottshistoriska Förening planerade idrottshistoriska bok.

Källor som används är muntliga berättelser, minnen, klubbarkivet, enskildas arkiv, Västmanlands Skidförbunds dokument, Vasaloppets och Engelbrektsloppets databaser samt valda lokala tidningsurklipp.

Texten behandlar i huvudsak Fagersta Södra IK Skidsektion genom 80 år, men andra viktiga skidhändelser i Fagersta tas upp som exempelvis verksamheten inom SK Frej samt framgångar för Fagerstaåkare där de senare i sin karriär representerat andra föreningar.

Norberg har getts en del utrymme då ortens verksamhet med Engelbrektsloppet, konstsnöbanan och skidalliansen NOVA Skiteam varit och är väsentlig för skidutvecklingen i Fagersta. För att ytterligare berika skriften har författarna i relevanta avsnitt refererat till stora svenska och internationella skidåkare samt tävlingar där ett sammanhang med Fagersta hittats.

Vissa händelser, åkare, tävlingar etc. kan förekomma i flera avsnitt och kanske kännas som upprepning men skriftens avsikt är att spegla händelser från olika infallsvinklar och därmed vidga perspektivet.

Vi önskar alla medlemmar och övriga skid- och idrottsintresserade en stimulerande läsning.

Författare och medverkande har varit;

Jan-Olav Boeriis (sammanhållande och medförfattare)

Mats Andersson (70/80-talet)

Per Nilsson (medförfattare till Vasaloppet, Veteraner och Stora åkare, referensmaterial om SK Frej)

Göran Nilsson (90-talet)

Anders Olsson (medförfattare till Stora åkare och referensmaterial om 90-talet)

Nils-Inge och Östen Hermansson (referensmaterial om 60-talet)

Tobias Ringström (referensmaterial om 2000-talet).

Ett speciellt tack går till Fagersta Posten (FP) och Västmanlands Läns Tidning (VLT) som välvilligt låtit oss publicera mängder av tidningsurklipp genom åren, detta understryker lokaltidningarnas stora betydelse för föreningsidrotten.

2. Skididrott i Fagersta genom årtionden

Kapitlet ger en kronologisk sammanfattning av aktiviteter, ledare, åkare resultat under de åtta årtionden som Fagersta Södra IK Skidsektion varit aktiv.

Skidåkning och utnyttjandet av skidor som transportmedel har funnits i över tusen år, sannolikt har skogshuggare och kolare använt skidor som fortskaffningsmedel i de djupa Bergslagsskogarna under århundraden.

Det skall också nämnas att bilder från skoltävlingar på 1920-talet har publicerats på Fagerstagruppens Facebooksida som det första dokumenterade bevis på arrangerade skidtävlingar i Stålstaden.

Första bilden på en skidtävling i Fagersta, troligen 1920-talet

2.1. 40 och 50 talet

Idrottsklubben i södra Fagerstas byar och gårdssamlingar bildades av ett gäng fotbollsspelande grabbar i september 1939 under namnet Hedkärrens BK, man höll i början till på en äng i byn Hedkärrens söder om samhället. När Fagersta 1944 blev stad 1944 ändrades namnet till Fagersta Södra IK. Det har funnits två stora verksamheter inom klubben, förutom fotbollen har klubben också haft skidor och damhandboll på programmet. Skidsektionen bildades 1940 med Ingemar Eriksson som första ordförande, tyngdpunkten var ungdomsverksamhet där klubben jämte de två övriga klubbarna i Norra länsdelen (Norbergs AIF och SK Skinnsberg) jämte Västeråsklubbarna dominerade skidsporten i länet.

Skidverksamheten tog sin början på 1940-talet. Man började då med mindre klubbävlingar, som Åvestboloppet, vilket sedermera blev Högbyloppet. Startplatserna har varierat under åren. Det började med Hedkärrens skola, fortsatte med Fagerliden

och sedan Högbyn. I dag har man sin skidstadion vid Fageråsen. I mitten av -50-talet började Södras skidåkare att ta upp kampen om att vara länets bästa skidklubb, Norberg och Västerås var svåra konkurrenter. Föreningen arrangerade DM där nittiotalet åkare från 18 föreningar ställde upp. Med anledning av det stora deltagandet startade man två och två eller tre och tre vilket betydde att tävlingarna gick snabbare och att publiken hann till Västanfors IP för att Västanfors-Sandviken i bandyallsvenskan.

Den första riktigt stora tävlingen som Fagersta Södra arrangerade var Högbyloppet som startades på 50-talet, tävlingsplats var med tiden Fagerliden med en krävande 15 km bana runt Älgsjöarna som kördes 2 varv för seniorerna, efter hand anmälde sig fler och fler namnkunniga åkare till tävlingen med höjdpunkten 1961 där Sixten Jernberg och Barbro Martinsson stod på startlinjen.

Vid den tidpunkten fanns flera duktiga åkare i Södra, de första åkarna som kom att utmärka sig var syskonen Siri (Boström) Kättström och Sune Boström. Siri tog hela sju DM-tecken medan Sune tog ett. Två andra som också härjade i prislistorna var Kerstin Rask och Elsy (Söderlund) Granqvist.

Det har även funnits backhoppning och slalom på programmet under en kortare tid, backhoppningen tog hastigt slut då Fagersta Södras ende deltagare under sin första tävling gick upp i hopptornet, snart kom han ned med skidorna på axeln och det var slutet på backhoppningsperioden. (namnet på "Backhopparen" är okänt). Det skulle dröja många årtionden innan backhoppning togs upp inom Fagerstas gränser och då genom Fagersta Backhopparklubb som numera bedriver ungdomsverksamhet på ett förtjänstfullt sätt.

1956 var även klubben aktiv som slalomklubb. Bertil Haase var det stora namnet och blev DM mästare det året. Det skall tilläggas att Bertil Haase var olympisk bronsmedaljör i St. Moritz 1948 i Vinterfemkamp och deltog i Sommar-OS 1956 i Melbourne som modern femkampare.

Kombinationen att vinna DM i slalom för Fagersta Södra och senare samma år deltaga i de olympiska sommarspelen torde vara unik.

Slalom fanns bara på programmet under ett år eftersom det senare bildades en specialklubb på området (Högby Alpina).

År 1958? . Ulla Mietala tränas av Holmfrid Olsson

2.2. 60-talet

Bröderna Nils-Inge (född 1944) och Östen (född 1946) Hermansson var 2 löpare och skidåkare som präglade Fagerstaidrotten under tiotals år, mycket av materialet från 60 talet är hämtat från en givande intervju med bröderna.

Bägge var bra löpare och tävlade i friidrott med Junior-SM medaljer som främsta meriter, att konkurrensen på den tiden var hård bekräftas med att Anders Gärderud (född 1946) var en av medtävlarna, han skulle ju senare vinna OS guld på 3000 meter hinder vid OS i Montreal 1976.

Skidåkning i klassen H 13-14 började 1958 för Nils-Inge och 1960 för Östen under ledning av Arthur Pettersson och den gamle storåkaren Holmfrid Olsson, banan var spårad i skogen mellan Oti och Onsjö. Generellt var det få ungdomar som regelbundet tränade skidor i början på 60 talet, ett 15 tal skidåkare deltog i Fagersta Södras skidverksamhet, men de flesta var seniorer och med tiden långloppsåkare.

Birger Wikström flyttade i slutet på 50 talet till Fagersta och skulle driva skidåkning framåt, som uppväxt i Jämtland hade han en god skidåkarbakgrund genom att se och träna med många storåkare från de välskötta Jämtländska föreningarna som Strömsund, Hammerdal, Föllinge etc. Han visade vägen med topp- 100 placeringar i Vasaloppet, flera DM segrar, tog över ordförandeklubban i skidsektionen och utbildade sig senare till Regionstränare där han verkade till början av 70-talet.

Den första riktigt stora tävlingen som Fagersta Södra arrangerade var Högbyloppet den 15 Januari 1961 med bland andra Sixten Jernberg, Assar Rönnlund, Ragnar "Föllinge" Persson och Barbro Martinsson på startlinjen vid Silvbergsled. Loppet blev en riktigt stor skidfest med över 200 åkare och en krävande mil bana på Andra sidan kördes 2 varv, publikt blev det också en stor framgång med tusentals åskådare då många ville se en av dåtidens allra största; Sixten Jernberg. Sixten sov över hemma hos Skidsektionens ordförande Ingemar Eriksson i Oti. Loppet vanns överraskande av japanen Takashi Matsushashi med Sixten som 2`a och "Föllinge" som 3`a. *Damloppet vanns av Barbro Martinsson**, Arne Lilja, den blivande Norbergsstjärnan vann juniorloppet över 10 km, 1963 var Nils-Inge och Östen Hermansson 2`a respektive 3`a i Juniorloppet.

Japanen Matsushashi tävlade senare i VM i Zakopane 1962 med placeringar runt 20`e som bäst, Sixten och Assar dominerade sedan i Zakopane och av någon konservativ anledning fick "Föllinge" Persson aldrig starta då han av förbundskaptenen Mora-Nisse Karlsson som 24 åring ansågs för ung, på ett sätt var Högbyloppet ett litet för-VM för 1962. Barbro Martinsson tog flera internationella stafett medaljer på OS och VM.

Anstormningen var stor vid insläppen och de som sålde biljetter hann inte sortera pengarna. De lades direkt ned i väskor. När man så, lång tid efter tävlingarna, städade ur inträdeskurarna hittade man en kartong innehållande en ansenlig mängd tiokronorssedlar, dessa pengar kom väl till pass vid inköp av möbler till nya klubblokalen. Kanske var det här som lite av Sixten anda delgavs skididrotten i Fagersta i enlighet med vad Svenska Skidförbundet fastställde som Sixten Jernberg andliga arv; *"Att utvecklas till en skidlöpare som visar prov på något av den sinnets och kroppens hårdhet, envishet, kampglöd och segervilja som präglade Sixten Jernbergs skidlöparegestalt och förde honom fram till de största segrarna"*.

Högbyloppet 15 januari 1961

1961; Sixten, Assar, "Föllinge" och Barbro Martinsson i Fagersta

*Not; Att Barbro Martinsson vann damklassen i Högbyloppet 1961 är ej bekräftat. I annan Fagersta Södra dokumentation genomfördes Högbyloppet 1957 med Sixten och Barbro som deltagare, representanter för Sixten Jernbergmuseet har bekräftat att 15 januari 1961 var rätt datum. Högbyloppet genomfördes 1957 med startplats på Fagerliden, men utan Sixtens deltagande.

Skididrotten fick bättre förutsättningar 1964 då elljusspåret runt Eskiln invigdes med ett elljuslopp över 4*2,5 km, detta lopp vanns av Benny Södergren Hällbybrunn med Östen Hermansson som fin 2:a. Benny skulle senare nå landslaget, vinna Engelbrektsloppet 1975, SM-stafetten 1976 med sitt Edsbyns SK samt ta ett fint brons vid OS 1976 i Innsbruck/Seefeld över 50 km.

DM tävlingar arrangerades regelmässigt av de större föreningarna i Västmanland som Västerås, Sala, Norberg, SK Trim i Virsbo med flertalet medaljer för Fagersta Södra. Exempelvis kunde ett DM på 30 km för Seniorer / Oldboys / Veteraner samla 130 deltagare, i slutet på 90 talet var det 4 startande och var därför slutet för DM tävlingar i den formen.

Träningsmetoderna var kanske lite enkla men hårda, ofta var mottot; ”på med stövlarna, ut på myren och spring till du stupar”, rullskidor förekom inte på den tiden. Tidigt arrangerades ett träningsläger i Gåsvarv utanför Älvdalen där utförsbackarna var skrämmande och logi anordnades i ett hus utan dusch vilket var en annan utmaning för de 15 deltagarna. I vilket fall var det nog pilotprojektet till alla de Idreläger som senare och under många årtionden anordnats.

Konkurrensen från Norberg var stor och i Norberg växte 2 storåkare upp, Sören Linder född 1942 och Arne Lilja född 1943, vid senare gemensamma träningar skulle det bli hårdkörningar med tävlingsinriktade tremils löpturer i Klackbergsterrängen. På 70-talet levde lite av den filosofin kvar då Distriktstränarna körde stenhårda intervallpass runt Gladtjärn med dess branta stigningar runt hela sjön, likaså var 25 km löpturer längst Malmbanan mellan Fagersta och Klackberg utan vätskekontroller ett annat inslag, uppenbarligen skulle den blivande skidåkaren hårdas. Rullskidorna kom först i början på 70-talet så det var terränglöpning och styrketräning som gällde under lång tid.

Skidspåren på den tiden var manuellt preparerade med en spårpatrull som gjorde 4 enkelspår (2 för skidorna och ett på var sida för stavfäste), likaså var underlaget ojämnt med naturens variationer skapade av tuvor, stenar, rötter, gropar bildade en något ojämn bas, spåren följde helt enkelt naturens variationer, det innebar att diagonaltekniken fick anpassas i rörelse och koordination på ett sätt som inte ses i dagens skidåkning med maskinpreparerade underlag och spår. Den första snöskotern som användes för spårpreparering kom in mitten på 60-talet och införskaffades av sporthandlaren John Dahlin.

Bildandet av SK Frej 1968 (se nedan) gjorde också att Fagersta Södras senior och långloppsåkare minskade markant men en del trotjänare stannade kvar och representerade föreningen, en senare belöning var en fin seger i Bergslagsstafetten (arrangerad av Kolsva IF) 1974 då laget bestod av; Karl-Ove Karlsson, Östen Hermansson, Nils-Inge Hermansson.

Under andra halvan av 60-talet kom ett par yngre FSIK-åkare fram som nådde fina placeringar på Distrikts och Regionnivå, det var Roger och Ulla Mietala samt Mary Nilsson. Ungdomsverksamheten växte till ett 20-tal aktiva under Birger Wikströms ledning.

Vasaloppet ökade sitt deltagarantal kraftigt under 60-talet och andra mellansvenska långlopp som Engelbrektsloppet, Wadköpingsloppet, Mårten Finne Loppet etc. skapades under slutet av 60-talet pådrivna av det ökande långloppsintresset. Det första Engelbrektsloppet 1969 bildar på ett sätt övergång till 70-talet, med över 500 deltagare startade varav ett 30 tal Fagerstaåkare skapades ny skidhistoria i Norra Västmanland. Ur resultaten ser vi starka Fagerstanamn, namnen bekräftar också våra goda åkare på 60 och in på 70 talet.

Herrar seniorer; 23. Bengt Atterbring, 25. Nils-Inge Hermansson, 28. Karl-Ove Karlsson, 35. Östen Hermanson, 41. Ralf Mietala.

Herrar Oldboys; 18. Per Nilsson (startade för SK Frej)

Herrar Veteraner; 40. Ingemar Eriksson (Skidsektionens förste ordförande)

Inga Damer deltog 1969, men 1970 vann Irene Atterbring Damklassen.

SK Frej

John Dahlin bildade skidklubben SK Frej 1968 som med Kolarbytorpet som bas arrangerade klubbträningar och klubbmästerskap för att förbereda sig för de långlopp som började bli allt mer populära, (mer information under avsnittet långlopp).

SK Frej hade över 20 duktiga långloppsåkare som medlemsbas, de flesta rekryterade från Fagersta Södra IK, föreningen verkade fram till mitten på 70-talet då skidåkarna under Karl-Erik Eriksson och Per Nilssons ledning återigen upptogs i Fagersta Södras verksamhet.

Under SK Frejs klubbfärger kom ett antal åkare med finländsk bakgrund att börja representera Fagersta i skidspåren. Fagersta Bruk expanderade på 60 talet och staden hade en relativt stor och viktig arbetskraftsinvandring från Finland, integrationen i det svenska samhället var i bland mödosam inte minst med inledande språkbarriärer. Skidåkningen hade här en integrerande effekt och var en bra och hälsosam fritidsaktivitet, många Fagerstaåkare med finländsk bakgrund har sedan 60-talet representerat sin nya hembygd och under flera årtionden nått fina resultat i SK Frej's och Fagersta Södras färger.

SK Frej arrangerade även det populära terrängloppet Högbylöpnet med runt 150-200 deltagare, första loppet genomfördes i Oktober 1968 och lockade en del elitlöpare som Lasse Wallin, IFK Sala.

Vasaloppsdeltagandet under ett par år indikerar SK Frejs långloppsroll i Fagersta;

- 1966; 14 deltagare från Fagersta Södra IK
- 1968; 28 deltagare från Fagersta Södra IK + 7 från Diös IF
- 1969; 26 deltagare från Fagersta, varav 22 från SK Frej

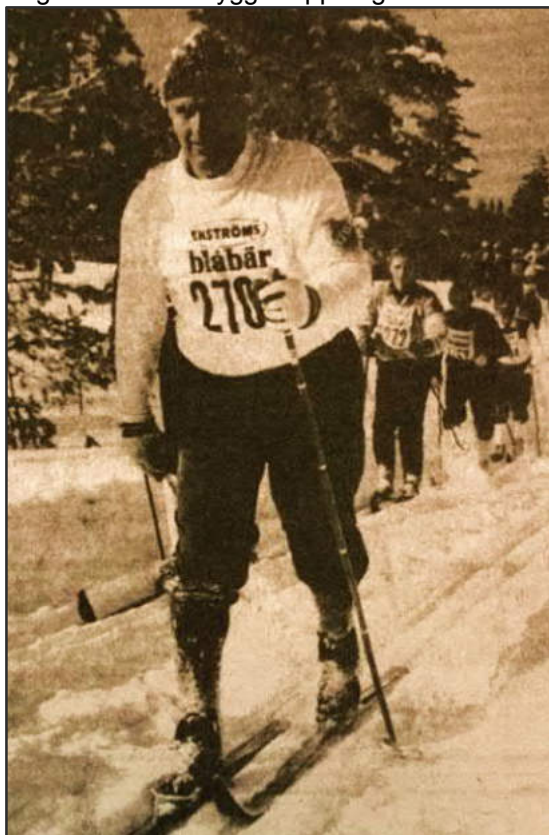

Irene Atterbring, Fagersta Södra vinner Engelbrektsloppets damklass premiäråret 1970 (ett resultat av 60-talets verksamhet)

Birger Wikström bygger upp ungdomsverksamheten.

Föreningens grundare och eldsjäl Ingemar Eriksson visar vägen med ytterligare ett Vasalopp

Matkontroll vid Fagerliden efter 40 km, dagen är Söndagen den 9 Februari 1969, ett historiskt datum även i Fagersta då det första Engelbrektsloppet genomfördes. Här har vi tätklungan med bl.a. Norberg Sören Linder (6), Lennart Pettersson och den 7 faldiga Vasaloppsvinnaren och OS-guldmedaljören 1964 i stafett Janne Stefansson (1). Mer än 500 deltagare startade varav ett 30 tal Fagerstaåkare.

2.3. 70 och 80-talet

Allmänt

Efter 60-talets relativt kalla och snörika vintrar blev början på 70-talet en prövning för skidåkningen. Varmare och snöfattigare klimat, gjorde att tävlingar och arrangemang vart framflyttade, inställda eller flyttade till annan snösäker plats. Detta berörde all verksamhet i skidsverige från klubbträningar till SM tävlingar. Det skulle dröja ända fram till 1980 innan tävlingsverksamheten i Västmanland kunde gå planenligt igen en hel säsong. Dock vart det mer vanlig med kortare och snöfattigare vintrar under hela perioden.

FSIK' s hemlöshet fortsatte in till mitten/slutet av 70-talet. Före det förlades skidtävlingar och verksamhet till olika platser runtom i Fagersta. En del tävlingar i Silvbergsled (Andra sidan) med prisutdelning/omklädning i Alfaskolan, tävlingscentrum vid Rudgruvan i Semla, provisoriska tävlingscentrum där det fanns tillgång på snö tex Djupadalsvägen och Långtjärnsvägen. På en del platser röjdes för nya spår på höstarna. Även vid Onsjövallen röjdes för nya spår en höst. Dessa vart dock ej använda den vintern.

Via ryktesvägen fick man reda på var det fanns snö. En del skogsvägar var guld värda och folk vallfärdade från hela Mellansverige för att träna eller förlägga tävlingar där. Spårprepareringen blev bättre och bättre och snöskotrama och spårkalkarna gick varma under tidiga timmar efter snöfall.

Då det vart aktuellt med att komma in på Fageråsen kraftsamlades det med verksamhet kring elljusspår och de lite längre spåren. Spårförläggningen och terrängen gjorde att de ansågs 'livsfarliga' för vanliga motionärer, men spåren runt Eskiln fanns som ett alternativ för de som ville ta det lite lugnare. Många var de ledare, ungdomar, familjer, företag som lade ner ett fantastiskt jobb på Fageråsen. Det grävdes, röjdes, sprängdes och Fagersta kommun ordnade så det inreddes omklädningsrum på ovanvåningen och klubblokaler för FSIK och Fagersta OK på nedervåningen. Det blev äntligen lite fast ordning i klubben. All verksamhet, både vinter och sommar, samt styrelsearbete lades till Fageråsen. Senare har Fageråsen utvecklats än mer med röjning och förbättring av befintliga spår samt även tillfälliga spår inför vissa DM tävlingar då snön saknats och nöd spår måste dras.

Ungdomsverksamhet

Med engagerade ledare och aktiviteter som aktiverade skidintresserade ungdomar året runt så växte skidintresset och allt fler ungdomar kom in i träning och tävling, därtill blev de meriterade resultaten allt bättre. Från att i början på 70-talet ha någon enstaka distriktsmästare per år växte det i slutet av 70 och början av 80 talet till ett flertal (upp emot 10) per år.

En terrängserie startades för att hålla i gång och träffas även på sommaren under lite tävlingsnerv, och avslutades med ett KM i terräng på höstkanten. Första tiden vid Kolarbytorpet och senare vid Fageråsen. Under höstarna kördes inomhusgymnastik(styrke-smidighetsträning) i Per-Ols skolan på vardagskvällar. Med terränglöpningen och hösträningarna expanderade ungdoms och juniorverksamheten kraftigt och träningskvällarna kunde ha 30-40 deltagare under entusiastisk ledning av tränarna, skillnaden i ungdomsverksamheten mot början av 60-talet var markant.

Barmarksläger på hösten, som en helgaktivitet förlades till Kloten och senare till Björsjö Skogshem.

Skidläger på förvintern-December startades upp på Idre Fjälls anläggning där man hade en veckas skidvaneperiod. Ibland kom man väl förberedd medan en del vintrar vart lägret första kontakten med snö. Det klassiska Burusjöspåret på Idrefjäll har tröttat många kroppar i ivern att få så många mil i benen som möjligt på en vecka.

Speciellt minne: Veikko Karjalainen körde i ett av lägren sönder sin bindning, som lossnade från skidan. Veikko fixade spik och hammare och spikade fast bindningen i träskidan. För att det inte skulle gå alltför tungt vek han spikarna bakåt och körde sina 6 mil om dagen.

Bergslagsalliansen var en serietävling för ungdomar som kördes mellan 5 klubbar, FSIK, Skinnskatteberg SK, Söderbärke GOIF, Norrbärke SK och Ludvika FFI. Varje klubb arrangerade under säsongen en deltävling och sammanlagt resultat räknades för åkarna. Tävligen lades ner på mitten av 70-talet pga. dåliga vintrar och minskat antal åkare/intresse i en del av föreningarna. Tävligen fungerade bra som en första tävlingserfarenhet för nybörjare.

En lite större tävling för ungdomarna var Westmanniaden, där hela distriktet körde deltävlingar inför en final. Detta var Västmanlands stora idrottsevenemang för ungdomar där tävlingar samtidigt kördes för andra vinteridrotter.

Ett stort antal ungdomstävlingar kördes i närliggande distrikt, men varefter vintrarna vart sämre så lades en del ner eller flyttades. Resorna till träningar och tävlingar blev längre och många var de tidiga helgmorgnar det packades in skidor i bilen och åkte till mellersta/norra Dalarna för tävling eller träning.

De träningsgrupper som Västmanlands skidförbund hade var rikligt representerade av FSIK åkare. Träningsgrupperna har gett deltagarna värdefull information kring träning och teknik, som har förts tillbaka till klubbens träningar och aktiviteter, speciellt kan nämnas den lite tystlåtna men energiska Förbundstränaren och Norbergaren Kurt Ekroos, Kurt var 10`a i det första Engelbrektsloppet och har senare även tränat olika landslag bland annat Island. Senare på 80-talet uppmärksammades Gunilla Eriksson och Kai Tarvainen i Svenska skidförbundets träningsgrupp.

De juniorer som har antagits till skidgymnasier (Gunilla och Mona Eriksson samt Kai Tarvainen) har gjort verkliga topp prestationer efter en period med ett seriöst träningsupplägg under duktiga tränare.

1974; Under ledning av Carl-Axel Andersson, Roy Storbjörk och Sievert Almqvist skapades under 70-talets början en ungdomsgrupp på 30-40 aktiva, denna grupp resulterade i: Ett tiotal Distriktsmästare, en USM vinnare, en Lag-SM vinnare, en damtvåa på Engelbrektsloppet, två elitorienterare varav en (Barbro Storbjörk (Lönnkvist)) blev världsmästare i stafett 1981 plus andra stora resultat. Samtliga hade förmånen att uppleva träning, kamratskap och tävlingsidrott under mottot att alla hade en plats i gemenskapen.

Tävlingsresultat ungdomar och juniorer 70 talet

Vad gäller tävlingsinsatserna i skidspåren kan nämnas ett stort antal DM mästare och vinster/topplaceringar i regionala tävlingar.

På slutet på slutet av 60 talet och början på 70 hade Mary Nilsson och Esa Joona framgångar bland ungdomar/juniorer. Mary gick senare över till Norbergs AIF för att få bättre support och ett lag att åka med och representerade på senior SM.

I början på 70 talet blev ungdomarna Barbro Storbjörk (sedermera landslagstjej i orientering med VM guld i stafett som främsta merit), Marie Almqvist och Mikael Nilsson DM mästare. Barbro var också bland de 20 bästa på JSM 1975 som var den bästa Fagerstaplaceringen innan 80 och 90-talet.

I mitten på decenniet vart antalet ungdoms/junior DM mästare fler efter ett antal år med den aktiva ungdomsverksamheten med mer organiserad träning. Bland de som vart mästare var i ungdomsklassen Helena Almqvist medan i juniorklasserna vart Ulla Salmela, Jan-Olav Boeriis, Mats Andersson mästare.

I slutet på 70 talet dominerades distriktet av FSIK flickor på ungdoms/juniorsidan med både individuella och stafettsegrar. Ulla Salmela, Britt-Marie Eriksson, Gunilla Eriksson, Marie Andersson och Marie Almqvist sporrade varandra och kompletterade också i stafettlag.

Britt-Marie Eriksson representerade FSIK vid JSM med en fin 9:e plats. Andra ungdomar med framgång var Kai Tarvainen och Päivi Myllylä.

En toppresentation gjordes av Kai Tarvainen som vart FSIK första USM vinnare 1979.

Tävlingsresultat ungdomar och juniorer 80 talet

I början på 80 talet dominerade FSIK's flickor distriktstävlingarna på juniorsidan med både individuella och stafettsegrar i DM. Bland annat Britt-Marie Eriksson, Gunilla Eriksson, Marie Andersson, Marie Almqvist och Mona Eriksson. Juniorerna gick med framgång upp i seniorklasserna på DM.

Gunilla Eriksson blev första FSIK skidåkare att antas på skidgymnasium (Sollefteå). Efter några år på skidgymnasiet dominerade Gunilla distriktet och säsongen 1982-83 tog hon hem samtliga DM klasser för junior och dam och med komplement av Marie Andersson och Lena Lundmark också damstafetten. Gunilla blev också FSIK första representant i ett landslag, 1982 i ungdomslandslaget.

Gunillas yngre syster Mona var inte sämre hon. Hon vann Svealandsmästerskap och tog brons på USM som ungdom, innan hon antogs till Sollefteå skidgymnasium. Därefter tog hon många DM vinster och hade landslagsuppdrag även hon. Kai Tarvainen antogs också han till skidgymnasium. I Kais fall till Lycksele. Han radade sedan upp ett antal DM och distriktssegrar både i ungdoms och juniorklasserna.

Några av de yngre flickorna som började visa framfötterna genom ett antal DM och distriktssegrar i mitten på 80-talet, var Päivi Myllylä och Annika Nordström och bland herrjuniorerna Juha Myllylä.

Många bra kvinnliga Juniorer och med tiden seniorer som var framgångsrika på 80-talet och en manlig USM vinnare 1979, Gunilla Eriksson, Britt-Marie Eriksson, Ulla Salmela, Kai Tarvainen, Marie Andersson

Seniorsidan

Herrseniorerna från Norberg dominerade helt distriktet på 70 och 80 talet, med Ingmar Sömskar (född 1960) som den störst lysande stjärnan, även Tony Pölder (född 1961) började sin bana i Norberg men representerade flera andra klubbar under sin elitkarriär. Senior och oldboys sidan har burits upp bra av Veikko Karjalainen, Östen Hermansson och Pentti Roininen från FSIK, som ända sedan början på 70-talet radat upp ett antal segrar i DM och toppresultat i andra distriktstävlingar. Veikko tog nästan varje år minst ett DM tecken och året 1982–84 gjorde han rent hus på 15, 30 och 50 km i Oldboysklassen. Vasaloppets och Engelbrektsloppet meriter är imponerande och medaljer i veteran VM.

På damseniorsidan dominerade Ulla Salmela och Ulla Korhonen distriktstävlingarna i slutet av 70-talet och början på 80-talet. Ulla Salmela uppnådde bland annat en 2: a plats i Engelbrektsloppet 1979.

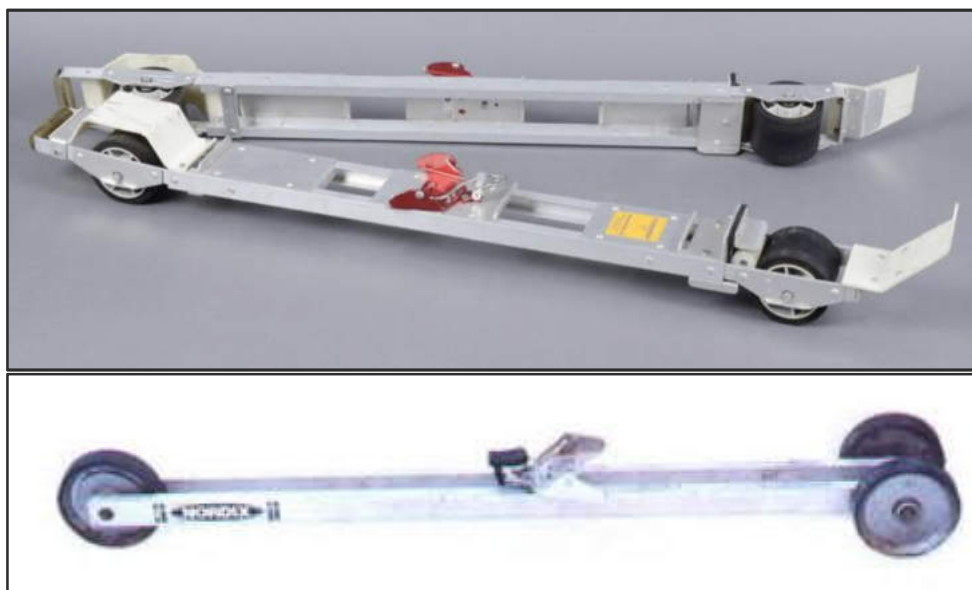
Ledarskap

Många var de personer som aktivt var med och hjälpte till med aktiviteter, träningar och evenemang. Carl-Axel Andersson och Sievert Almquist tog över som ordförande/sekreterare under början av 70-talet från Birger Wikström och Tage Björling. Birger fungerade även som regiontränare i längd. Karl-Erik Eriksson tog över som ordförande i mitten av 70-talet och var också med i Västmanlands Skidförbund ett antal år. Övriga personer som aktivt var med och hjälpte till med styrelsearbete, aktiviteter, träningar, evenemang, spårning, röjning var Roy Storbjörk, Antti Ravila, Östen Hermansson, Ingemar Fernberg(kassör), Per Nilsson (Vasaloppet) m.fl. Ofta samlades hela familjerna till aktiviteter då i många fall både föräldrarna och ungdomarna i familjen åkte skidor eller hade ett stort skidintresse.

Träningen sköttes mångt och mycket av engagerade föräldrar och någon äldre åkare. Några genomgick Steg 2 tränarutbildning och genom medverkan i skidförbundets träningsgrupper kom många idéer, träningsfilosofier och skidteknik tillbaka till klubben. Tränare som kan nämnas var Roy Storbjörk och Mats Andersson.

FSIK hade en del aktiviteter för att få ekonomin att gå ihop:

- Medlemsavgifter
- Varulotteri med brytlotter i tombola. Marknadsföringen '*3 lotter 1 krona*' skanderade på Piazzan och fick andra lottförsäljare att se folk samlas kring FSIK tombola.
- Det kommunala aktivitetsstödet för ungdomar var viktigt. Antalet ungdomar noterades vid träning och aktiviteter och rapporter lämnades regelbundet in till kommunen för utbetalning.
- FSIK startade med pappersinsamlingen, där de äldre ungdomarna/föräldrarna en gång i månaden var med och plockade in pappersbuntar från Fagerstas fastigheter och samlade ihop dem i containers på Fårboområdet, för vidare försäljning. Många ungdomar kan säkert känna igen sig där man hängde bak på sopbilarna och sprang och hämtade tidningsbuntar. För att täcka hela staden, delades Fagersta in i områden för de olika FSIK sektionerna
- Drive-in bingo i Högbyn var den stora kassakon. Arrangerades varje söndag förmiddag under sommarperioden. De äldre ungdomarna eller föräldrar var med och kollade bingoraderna och körde ut vinster till de lyckliga vinnarna.

Utveckling av Rullskidor, från ovan;

Den stridsvagnslikande Wessmanskidan; "Made in Blekinge", ingen vinnare.

Den 70 tals modell i lättmetall som etablerade sig

Den Östtyska modellen med "spröt"

Thomas Magnusson på "Road-Ski" en av 70-talets stora åkare.

Teknik och utveckling inom skidsporten

En hel del tekniska förbättringar utvecklades under 70 och 80 talet.

I början på 70-talet hade Roy Storbjörk varit över till Finland och köpt ett antal par Järvinens träskidor, på beställning från åkare. Dessa var lättare och smalare än andra fabrikat och de bästa man kunde få tag i på marknaden.

Sedan kom revolutionen med plastskidor. Vem minns inte startmannen Hans-Erik Larssons tragiska förstasträcka under skid-VM stafetten i Falun 1974, då montaget av bindningen inte var helt lyckad och den lossnade efter några hundra meter. Skepsis till den nya skidtypen gjorde att det tog ett tag innan den användes av den breda massan av skidåkare. Noteras bör att misslyckandet var kollektivt med en gemensam missbedömning av hur man monterar bindningar på plastskidor.

Pjäxor och bindningar utvecklades i takt med att spåren vart bättre och maskinpreparerade. De gamla breda Rottefella-bindningarna, som hela tiden bromsade mot spårens ytterkanter, utkonkurrerades av smalare varianter tillverkade i plast. Olika fabrikat hade olika slag av läppar eller byglar för att fästa pjäxan i bindningen.

Stavar gick från bambu till aluminium och till glasfiber. Senare kom också kolfiber och andra kompositmaterial in i produkterna.

Rullskidorna började utvecklas alltmer och användas även i ungdomsträningen. FSIK köpte relativt tidigt in några par av den Östtyska modellen, som cirkulerade bland de äldre ungdomarna. Skidan bestod av en platta (tillräckligt stor för Rottefellabindning och pjäxor) med två små hjul där bak och lite större fram. Ett spröt med stödhjul var riktat framåt. Med de små hjulen och ingen svikt i plattan kändes varje gruskorn som ett gupp och man fick nästan ha *hängsler på böxera* för att de inte skulle skaka ner. Rullskidorna utvecklades alltmer och kom att se ut som de gör idag relativt tidigt, en del fabrikat med lamell trä i skidan.

Bland skidstilarna var den klassiska allenarådande fram till början av 80 talet, då en del extraskär med skridskoteknik började tas. Amerikanen Bill Koch vann Världscupen 1982 med skateteknik och 1987-88 blev det helt separata VM tävlingar i klassisk och skate (fri teknik), efter att det under ett antal år hade varit specialregler för att undvika skatetekniken.

Stöd för start och resultatlistor i arrangemangen av skidtävlingar var i början papper och penna samt en tävlingsklocka. Startlistor lottades och resultat räknades manuellt fram. Resultatlistor skrevs med maskin på ett blått stencileringsoriginal som sedan vevades genom en stencileringsapparat och resultatlistor med blå text kom fram. Det tog någon vecka innan man vart kvitt den blå färgen på fingrarna när man körde kopieringen.

Början på 80-talet införde Karl-Erik Eriksson datorstödd resultathantering i förbundet och användes vid tävlingar som FSIK arrangerade. Dator (för tekniker) var en ABC80 med funktioner för lottning av startlista utifrån en inmatad deltagarlista samt att från de definierade start och inmatade stopptider kunde resultaten tas fram. Allt samlat på en floppydisk. Detta förenklade resultaträkning och utskrifter och resultat sparades för en längre tid.

Även vallorna utvecklades starkt, från tjära, kallvalla och klister till syntetiska glidvallor för plastskidorna, på 70 talet var glidvallorna relativt enkla paraffinvallor och även en normal tävlingsåkare eller motionär kunde med strykjärn och damstrumpor (för finputs) få ett lika bra glid som elitåkaren. I dag är den en omöjlighet då vallningen är högteknologi från mikrostrukturer till hälso och miljöfarliga flourbaserade vallor som prepareras i vallalastbilar som är mer rullande laboratorier. Det kan påpekas att utvecklingen av Swixvallor på 40-talet var ett samarbete mellan KTH, Astra och Martin Matsbo, högteknologi även det, men produkten och priset gjorde vallorna tillgängliga för alla. Nedan, "back to the roots" med fluorfritt.

Från trä till plast, speciellt Kneissels "blå-gula" var skidan som symboliserade teknikskiftet. Nedan; Den speciella adidas-pjäxan med "näbben",

54 SÖDRAITER ÅKER VASALOPPET

54 skidåkare från Fagersta Södra IK deltar i 1978 års Vasalopp. Intresset för detta gigantiska lopp har varit enormt och som bekant blev det "vilt slagsmål" om de tio tusen platserna. Efter bara fyra dagar efter att IFK Mora sänt ut an-

Största Vasaloppsrutinen har Karl-Ove Karlsson som åker sitt tolfte lopp, samt Per Nilsson med sina 15 fullföljda Vasalopp.

Fyra av klubbens åkare, Bengt Atterbring, Per Hellman, Åke Thelin och Bengt

mältningsblanketterna till klubbarna var Vasaloppets kvot fylld. Utländska åkare hade inte en chans att hinna med och får alltså inte, i likhet med tusentals svenskar, ställa upp i loppet.

Åke Thelin (9), Bengt Linjo (9), Torbjörn Ahlin (8), Anders Lindström (8), Egon Kling (8), John Dahlin (7), Rafael Viitala (7), Sven Bergman (6), Veiko Karjalainen (4), Östen Hermansson (4), Lars Henrysson (4), Tomas Hertz (1), Leif-Ove Broberg (1), Pentti Roininen (0), Kristter Johansson (0), Mats Andersson (0), Lauri Rähkönen (0), Taisto Rähkönen (0), Vaito Ojala (0), Tapani Pihlajamäki (0), Perry Nordlund (0), Marvid Sundberg (0).

Typisk FSIK rubrik på 70 talet, se Appendix

Speciellt om VM i Falun 1974 och plastskidor

Att Falu-VM 1974 var en teknisk brytpunkt speglas av följande text som användes vid en frågesport vid Engelbrekts veteranernas årsmöte;

I "Sporten i Dag-73" övertalades Sixten Jernberg att skriva en artikel inför VM-et, och rubriken blev; "Det är åt helvete om plasten skall avgöra VM", han kunde inte få mer rätt.

Dagen innan tremilen kom en representant från ett Österrikiskt skidmärke (Kneissl) till den svenska förläggningen med flera par plastskidor och sade "prova dom här, de är bra", 2 timmar innan start bytte Thomas Magnusson skidmärke och blev världsmästare före Juha Mieto (på träskidor). 15 km loppet avgjordes i kallföre och resulterade i den sista världsmästaren på träskidor, Magne Myrmo. Stafetten blev ett svenskt fiasko då bindningen lossnade från plastskidan strax efter start på första sträckan. 5-milen vanns av Gerhard Grimmer (DDR) på plastskidor och blev därmed VM:s skidkung, Thomas Magnusson gick tillbaka till träskidor (Järvinen) och tog bronset, han är nog den ende som vunnit 2 VM medaljer på 2 olika skidmärken. DDR vann även stafetten och i laget ingick Gerd-Dietmar Klause som 1975 skulle bli Tysklands förste och tills nu ende Vasaloppssegrare.

Not; DDR var beteckningen på Östtyskland 1949-1990, Deutsche Demokratische Republik BRD var beteckningen på Västtyskland 1949-1990, Bundesrepublik Deutschland

Klubbmästerskap 1977 med 66 deltagare ! (se Appendix)

2.4. 90-talet

Fagersta Södra IK, skidsektionen, perioden början av 90-talet till början av 00-talet

Träning, tävlingar och anläggningar

Hjärtat av verksamheten har funnits på Fageråsens skidstadion, vid Andra sidan. Där har barmarks- och snöträning och tävlingar bedrivits. Vi har delat klubbhus med Fagersta orienteringsklubb. Snötillgången var vissa år god men ofta fick verksamheten förläggas till konstsnöspåren i Klackberg, Norberg. Det traditionella Högbyrännets arrangerades på Fageråsen tills det 1996 bytte namn till Fagerstaloppet. Det året var 225 åkare anmälda. Fagersta-skidan och Fagerstaljuset (elljustävling) är andra tävlingar som hållits. Högbyrännets har samlat landslagsåkare som Barbro Martinsson och Fagerstaloppet vanns ett år av Vasaloppsvinnaren Henrik Eriksson.

1993 startade en utredning om en konstsnöanläggning på Fageråsen. Någon sådan kom dock aldrig till stånd. I stället rustades spår och belysning upp. 1995 fick vi ett elbelyst spår från klubbstugan ner till startområdet. Året efter utökades arbetet så att ett 4,5 km långt elbelyst spår blev klart. Ytterligare ett år senare breddades 1½ km-slingan. Det var många eldsjälar som var delaktiga i det arbetet och Östen Hermansson och Antti Ravila var några som jobbade hårt.

Under barmarkssäsongen arrangerade skidsektionen Våryrelloppet och Fagersta stadslopp.

Många medlemmar var engagerade i spårarbeten, försäljning av Bingolotter och adventskalendrar, samt i Bilbingo i Högbyn och med pappersinsamling.

Barn- och ungdomsverksamheten

Under perioden hade verksamheten några generationsskiften. Östen Hermansson, Gösta Nordström, Mona Eriksson, Mikael Källman, Bengt "Tumba" Eriksson, Bert Westelindh, Göran Nilsson, Gunnar Axelsson, Taisto Alatalo och Tove Olsson har löst av varandra som tränare. Sex av tränarna genomgick Svenska Skidförbundets steg-2-utbildning. Mona och Micke förstod kanske bättre än andra hur viktigt lekfullheten var i träningen. I deras träningsupplägg kunde ingå moment som att träna att snyta sig under en spurt och en tävling bestod av backhoppning (hoppa över drickabackar) och skidskytte (luftgevärsskytte på skidor). Resultaten publicerades i Fagersta-Posten och det rönnte viss uppmärksamhet att skidsektionen utökade sin verksamhet med andra skidgrenar.

Bengt "Tumba" Eriksson med erfarenheter som elitcyklist var som tränare viktig för Stefan Erikssons och Jenny Olssons utveckling.

Grundläggande i verksamheten var Medaljjakter, Barnens vasalopp, Kalle Ankas skidskola och Västmanniadtävlingar. Säsongen 1995–96 var 25 barn delaktiga i träningen och antalet minskade något de kommande säsongerna. Micke gjorde några uppskattade in hopp som inomhustränare i Alfahallen.

De flesta år hölls träningsläger i Orsa-Grönklitt, Grövelsjön eller Idre. Vid några läger deltog juniorerna Stefan och Jenny med väldigt uppskattade teknikträningar. Många fick erfaras att vid ungdomstävlingarna i Dalarna fick de tävla mot bästa tänkbara motstånd. Vid den avslutande Grönklittsjakten 1997 var Fagersta Södra bästa klubb

med tre förstaplaceringar, Jenny och Tove Olsson samt Simon Nilsson och med en andraplats genom Gustav Olsson.

En höjdpunkt för flera 13–14 åringar var riksfinalen i Kalle Anka Cup. Jenny Olsson kom 3: a 1993 och Simon Nilsson kom 4: a 1996. 1996 vann Simon Svealandsmästerskapen. Några somrar deltog också flera av våra ungdomar vid sommarskidskola i Borlänge och tränades av världsmästare som Torgny Mogren och Tomas Eriksson.

Verksamheten för Västmanlands 15–16 åringar låg i framkant några år och Södraungdomarna fick träna under ledning av Thomas Wassberg och Ola Rawald. 15–16 åringarna fick tävla i Ungdoms SM och där tog Stefan Eriksson en fin femteplats 1995. Ännu bättre lyckades syskonen Olsson. Jenny vann USM 1994 och 1995. Tove var 2: a 1998 och Gustav vann både 1999 och 2000. Sista året fick han också en bronsmedalj i sprint. Simon Nilsson tog en plats bland de 10 bästa 1998 då han kom 9:a.

Antal 10-bästaplatser vid Ungdoms- SM under perioden: 9 st.

Antal 10-bästaplatser vid Kalle Anka riksfinal under perioden: 4 st.

Viktigt är att framhäva gruppens betydelse, ett 20 tal ungdomar tränade regelbundet och 10 åkare blev Distriktsmästare enligt tabellen nedan och ett antal håll god distriktsklass, detta visar att eliten ofta är ett resultat av en stark grupp.

Namn	Distriktsmästerskap (DM)								
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Jenny Olsson	1:a		1:a	1:a	1:a				
Stefan Eriksson	1:a		1:a	1:a					
Linda Koski			1:a	1:a					
Linda Almqvist-Andersson							1:a		1:a
Tove Olsson							1:a	1:a	1:a
Lina Strand			1:a				1:a		
Johan Svensson			1:a						
Åsa Bergström			1:a	1:a					
Gustav Olsson					1:a				
Veikko Karjalainen			1:a						
Simon Nilsson					1:a	1:a			
Veikko Karjalainen					1:a				

Början på det framgångsrika 90-talet, Idreläger 1991.

Namn	USM (Ungdoms-SM)								
	1994	1995	1997	1998	1999	2000	2000	2001	
Jenny Olsson	1:a	1:a							
Tove Olsson			7:a	2:a					
Stefan Eriksson		5:a							
Gustav Olsson					1:a	1:a	3:a Sprint		
Simon Nilsson				9:a					
Gabriel Stegmayr									

Namn	JSM-Junior-SM								
	1996	1996	1997	1997	1998	1998	1999	1999	2000
Jenny Olsson	2:a ,10 K	2:a 5 F	4:a 5 K	2:a 10 F	1:a 5 F	1:a 15 K	1:a 5 K	1:a 15 F	
Tove Olsson							2:a 5 K	6:a	5:a 10 K
					2001	2001	2002	2002	
Gustav Olsson					26:a	14:e 10 K	3:a 10 K	4:a 20 F ?	

Regelbundna medaljer på USM och JSM

Juniorverksamheten 17-20 år

Skidsektionen fostrade under 90-talet fem juniorer som kommit in på riksskidgymnasium. Det är Stefan Eriksson och Simon Nilsson samt syskonen Jenny, Tove och Gustav Olsson. Stefan gick över till Norbergs SK säsongen 1997–98 och där fick han vara med om att vinna JSM-guld i stafett. Jennys första år som junior blev väldigt lyckad. Hon kom med i juniorlandslaget och fick tävla i den nordisk-baltiska juniorlandskampen i Estland. I JSM tog hon två silvermedaljer. Jennys andra år som junior fick sin höjdpunkt då hon fick tävla i junior-VM i Kanada. Året efter fick

hon ett riktigt genombrott då hon kom 2: a i jaktstarts-SM för seniorer, endast slagen av Antonina Ordina. Säsongens höjdpunkt blev JVM-guld i stafetten i Pontresina, Schweiz. Hon fullföljde med två JSM guld och sammanlagd vinst i Salomon cup. Jenny värvades därefter till Sveriges ledande längdåkningsklubb, Åsarna IK. Hon har varit en väldig inspirationskälla för alla i klubben. Barnen som åkte i spåren på Fageråsen visste att en tjej från Fagersta faktiskt kunde bli världsmästare. Jenny kom också fortsättningsvis i flera år att förknippas med Fagersta Södra.

Tove tog silver på JSM 1999 och hon fick tävla för Sverige i Ungdoms-OS i Tjeckien och i en ungdomslandskamp i Estland. Hon hade även en fin femteplats på JSM 2000. Tove avslutade sin karriär året efter och kom senare att vara verksam som barn- och ungdomstränare på Fageråsen. Gustav tog en bronspeng och en fjärdeplats vid JSM 2002. Det var fler än Södramedlemmar som tyckte det var konstigt att Gustav inte blev uttagen till junior-VM det året. Han fick nöja sig med att representera Sverige i den nordiska juniorlandskampen. Att det kan vara viktigt att hänga på en bra rygg (som det heter på skidspråk) visade Simon Nilsson 2002 då han hängde på Vasaloppsvinnaren Daniel Tynell. Det resulterade i att Simon åkte i mål som Svealandsmästare i H19-20 och Gustav blev Svealandsmästare i H17-18 i samma tävling. Som junior hade Simon också en fin sjundeplats i Nordiska cupen 2001.

En annan Södraåkare som kvalificerade sig för riksskidgymnasium var Gabriel Stegmayr som studerade på skidskyttegymnasiet i Torsby men tävlade då för Dala-Järna. I sin nya klubb kan nämnas att han tog JSM-brons i stafett. I skrivande stund är han mitt uppe i karriären som skidskytt och har ett antal SM-guld och världscupstarter i sitt CV. Dessutom har han som skidskytt flera 10-bästuplatser i JSM, Salomon Cup/Folksam Cup och Svealandsmästerskap.

Den kanske största framgången i Fagersta Södras dräkt genom tiderna; Att som junior ta silver på Senior-SM endast slagen av Antonina Ordina, December 1997.

Seniorerna.

Det känns fel att inte skriva något om Jennys seniorkarriär, fast hon då inte tävlade för Södra. Hon fick som senior fem individuella SM-guld, tre SM-silver, två SM-brons, tolv lagguld och fem SM-guld i stafett. I VM 2003 i Val Di Fiemme var hon femma på 15 km masstart och 2002 hade hon en femteplats i världscuptävlingen i Kuusamo. Skidsverige sörjde henne djup när hon avled i cancer 2012.

Under flera år av tidsperioden var det 20-talet Södraåkare som körde Vasaloppet. Bäst resultat nådde Taisto Alatalo, som flera år åkte in på medaljplats, d.v.s. han åkte in på 150 % av segrartiden. Tre Södraåkare var medlemmar i 20-klubben, d.v.s. åkare som kört minst 20 Engelbrektslopp. Det är Maja Arvidsson, Per Nilsson, Joel von Knorring och Östen Hermansson.

Per och Joel har också kvalificerat sig till 30-klubben i Vasaloppet. Under många år var Per ordförande i Engelbrektsloppets 20-klubb.

Efter att ha kört Finlandialoppet 2002 tog Per Nilsson en master, d.v.s. han har kört 10 av Worldloppets 12 deltävlingar. Det återstod då bara tävlingarna i Japan och Australien för honom, Japan och Sapporo Ski Marathon genomfördes år 2010.

En nestor bland Södras seniorer har under många år varit Veikko Karjalainen, som 1995 kom etta i Veteran-SM H55. Samma år placerade han sig som 393: a i Vasaloppet.

En annan intressant siffra; Antal distriktsmästare ungdom, junior och senior under 90-talet: 24 st.

2.5. 2000-talet

Efter det elitintensiva 90-talet fram till 2002 blev det en generationsväxling, återigen genom duktiga ledare och tränare som Taisto Alatalo, Maria Strömberg-Bylund, Tove Olsson, Niklas Almqvist, Tobias och Åsa Ringström växte flera generationer av ungdomsåkare fram. Framgångsreceptet var detsamma, skidlek för de yngsta som övergick i systematisk träning och tävlingsdeltagande. Det var inte att vänta att man automatiskt skulle få en ny kull elitåkare men nu hade man en generation som förde traditionen vidare och långsamt byggde man vidare. Aktiviteter som kan nämnas; Skidlek för 8-10 åringar, barmarksträning med löpning och rullskidor samt träningsläger i Idre, men andra ord; "historien upprepar sig". För närvarande har Fagersta Södra IK cirka 20 aktiva ungdomsåkare.

Skidanläggningen på Fageråsen upprustades och flitiga spårmakare har varit Östen Hermansson, Tobias Ringström och Mats Thunwall. Skidspåret "London" i Meling används också men kraftsamlingen är Fageråsen och Norbergs konstsnöbana.

Ett mycket viktigt och framsynt initiativ var att ingå ett aktivt samarbete med Norbergs SK och bilda alliansen NOVA Skiteam (Norra Västmanlands Skidallians) och därmed fullt utnyttja konstsnöanläggningen i Norberg, Inom NOVA:s verksamhet har man nu totalt runt 40 aktiva ungdomar.

Även samarbetet inom Västmanlands Skidförbund har varit lyckosamt med gemensamma Idreläger där deltagarantalet varit uppemot 70 ungdomar. Det kan påpekas att det inte längre finns officiella Distriktsmästerskap (DM) men inom Västmanlands Cup finns det vissa tävlingsmöjligheter. För de bästa ungdomarna gäller det att söka sig till Gästrikland och Dalarna för att få fler tävlingstillfällen. Om vi jämför med 70 och 80-talet så har antal tävlingar minskat kraftigt, i Västmanland fanns det under 70/80 talet säkert 20-30 tävlingstillfällen per år för ungdomar och juniorer.

En av de nuvarande tränarna är Martin Olsson (Jennys make) och med sonen Vidar som aktiv MTB cyklist och skidåkare går resan vidare.

Som framgångsrika åkare ur denna generation kan nämnas;

Jonathan Bergman född 2003, skidgymnasist med 3:a på Rullskids SM, goda andra placeringar och åkte som 17 åring Engelbrektsloppet 60 km på fina 3:30. Theo Ringström har även visat fina resultat och ett antal segrar i Västmanlands Cups ungdomsklasser.

Med en 19 årig Vasaloppsdebutant Anton Augustsson visar föreningen att även nästa generations långloppsåkare kommer som resultat av en god ungdomsverksamhet.

Skidträning på 2000/2010 talet.

3. Ledare, framgångsrika åkare och skidlopp

3.1. Ledare

Skidsektionen har haft långsiktighet och kontinuitet i sina styrelser, under 81 år har föreningen haft 5 ordföranden som var och en har betytt mycket för utvecklingen, en enskild presentation ges nedan. Andra ledare som betytt mycket framkommer i texterna om respektive årtionde.

Ingemar Eriksson Ordförande 1940-1963*

Ingemar Eriksson (1916-1983) var en ur-Södrait från föreningens grundande, han var Skidsektionens ordförande under hela 40 och 50 talet fram till 1963 och även en aktiv skidåkare. Han var även ordförande i huvudstyrelsen 1945-52 och eldsjäl bakom byggandet av en klubbstuga i Oti.

Ingemar byggde upp skidsektionen som fostrade de första DM segrarna under 50-talet, under hans ledning arrangerade FSIK även egna DM tävlingar (se avsnittet om 50-talet). Ett stort steg i utvecklingen var Högbyrännnet med höjdpunkten 1961 då självaste Sixten Jernberg sov över hos skidsektionens ordförande.

Man kunde se Ingemars namn i Engelbrekts och Vasaloppets resultatlistor långt in på 70-talet. Som person upplevde man honom som vänlig, trygg, omtänksam och med en stark känsla för föreningen även långt efter sin ordförandetid.

Birger Wikström, Ordförande 1963*-1971

Birger (1929-1999) beskrivs också i avsnittet Stora skidåkare, han kom till Fagersta från Jämtland och var en god skidåkare, resultatet visas i ett annat avsnitt. Han tog över ordförandeskapet 1963, utbildade han sig klubb respektive Regionstränare och var därmed inspiration för flera ungdoms och junioråkare. Under hans tid fick FSIK fram ett par goda junior och senioråkare som bröderna Hermansson och Karl-Ove Karlsson som under årtionden bildade en stark FSIK-stomme. I slutet på 60 talet kom nästa generation åkare fram med Esa Joonas och Mary Nilsson i spetsen och med 20 talet aktiva ungdomar säkerställdes övergången till 70-talet. Under Birgers ordförandetid uppstod en viss konkurrens i Fagersta när långloppsklubben SK Frej bildades (se 60-talsavsnittet).

Carl-Axel Andersson, ordförande 1971-1976

Carl Axel född (1925-2014), uppvuxen i Södermanland tog över ordförandeklubban efter Birger Wikström och byggde vidare på ungdomsverksamheten som resulterade i över 30-talet aktiva ungdomar. Ur denna skara växte det fram goda distriktsåkare och ett par nådde även Sverigeeliten. Dessutom var han engagerad och pådrivande för att skapa bättre ekonomiska förutsättningar med olika Bingo och Lotteri initiativ samt såg även till att skidsektionen var del av Högbybingon och Pappersinsamlingen, ett gott samarbete med huvudstyrelsen som leddes av den dynamiske ordföranden Stig Gröndahl var en annan viktig förutsättning. Han låg också bakom planen med Fageråsen som permanent skidstadion och klubblokal.

Carl-Axel's barn Mats (född 1957), Berit (född 1961), Marie (född 1964) blev alla goda Distrikts och Regionsåkare vilket var motiverande.

Karl-Erik Eriksson, ordförande 1976-1989

Ett annat namn som förknippats med Fagersta Södra och skidåkning sedan mitten av 70-talet är Karl-Erik Eriksson (1938-1989) och uppvuxen i Norrbotten. Karl-Erik som alltför tidigt gick bort (1989) har betytt mycket inte bara för Södras skidåkare utan för hela Västmanlands. Han hade under flera år ett antal poster på olika nivåer, som skicklig tävlingsledare var han mannen som återskapade Högbyrännnet och gjorde det till etablerat lopp på 80-90 talet. Han låg också bakom genomförandet av klubbens nya skidstadion på Fageråsen.

Under Karl-Erik`s ordförandetid etablerade sig fler och fler Fagerstaåkare i Sverigetoppen, en annan viktig insats var att tillsammans med Per Nilsson skapa förutsättningar för det 20-tal långloppsåkare som gick över till Fagersta Södra IK efter det att verksamheten inom SK Frej upphört 1976. Karl-Erik var en trygg norrlänning och som framsynt användare av datatekniken inom skidåkningen åkte han länet runt och delade med sig av sina kunskaper och dessutom en kunnig och anlitad speaker på många tävlingar runt om i Västmanland.

Att han hade två elitaktiva döttrar (Gunilla och Mona) på skidgymnasium skapade ytterligare motivation och arbetsglädje.

Östen Hermansson, Ordförande 1989-nutid,

Östen, född 1946, Helt enkelt; en energisk åkare, ledare, allt-i-allo, eldsjäl, spårmakare, fixare som i alla tider verkat för skidsporten i Fagersta. Han preparerade och byggde banor sträckor både sommar och vinter, arrangerade och samlade priser till lopp som Stadsloppet, Högbyrännnet, upplevde elitiden på 90-talet som ordförande, byggde och drev spårupprustningen på Fageråsen 2013/14. Han har nu varit aktiv under 7 årtionden och sett och verkat inom det mesta, skidmeriterna är dokumenterade under avsnitten "Stora åkare" och "Veteraner".

Not; *exakt årtal för ordförandeskifte mellan Ingemar E och Birger W saknas

80 år, 5 ordföranden har svarat för kontinuitet.

Ovan från vänster; Ingemar Eriksson, Birger Wikström, Carl-Axel Anderson, Karl-Erik Eriksson, Östen Hermansson.

3.2. Stora åkare

I detta avsnitt presenteras ett dussintal åkare som i någon form nått Sverigeelit (topp-10 resultat), listan sträcker sig från 60-talet och över det gyllene 90-talet och vi samlar VM guld, SM guld, landslagsuppdrag samt övriga toppnoteringar. Ser vi till prestationerna så har vi en fin resultatmix av ungdomsåkare, juniorer, seniorer, oldboys och veteraner likaså visar sammanställningen en sund blandning av både manliga och kvinnliga toppåkare.

Birger Wikström

Birger är född 1929 och växte upp i Jämtland där han representerade Hammerdals IF och hade storåkarna Ragnar "Föllinge" Persson, Föllinge SK, Melcher Risberg och Jan Halvarsson, Hammerdals IF som förebilder, klubbkamrater och konkurrenter. Han kom till Fagersta i slutet på 50-talet och var nog den person som på allvar introducerade tävlingsskidåkningen i bygden och var själv förebild med 3 topp-100 Vasaloppsplaceringar och ett par DM tecken. Han verkade även som klubb respektive Regionstränare och var därmed inspiration för flera ungdoms och junioråkare. Vi kanske inte hittar topp-10 placeringar i Sverige just här, men Birger är kanske den Fagerstabo som först* visade och delgav Fagersta vad som krävs för att bli en god skidåkare.

Not; *Regiontränaren Holmfrid Olsson i slutet på 50-talet var kanske den allra förste inspiratören, men han var aldrig Fagerstabo. (se Appendix)

Veikko Karjalainen

Vår mest meriterade manlige skidåkare är Veikko Karjalainen född 1936, avliden 2019. Han var uppvuxen i Paltamo i hjärtat av Finland och åkte en del skidor i ungdomen och under militärtjänstgöringen men började träna mer kontinuerligt först vid 25 års ålder. Veikko kom till Sverige 1970 och började som smältare i Stålverket i Fagersta, det var ett hårt jobb i en glödhet arbetsatmosfär och han arbetade dessutom skift. Detta till trots har han varit mycket seriös med sin träning, han tränade ofta timtals i sträck, även sent på kvällar i mörker och kyla. Han var den typiska urstarke finländaren, oöm och seg och blev aldrig trött. I en intervju efter Vasaloppet då han återigen blivit bäste Västmanlänning svarade han journalisten på frågan om trötthet under sista milen; "Jag blir aldrig trött".

Veikko kunde kanske verka kärv, fokuserad och målmedveten som han var men under den lite karga ytan fanns ett varmt hjärta och känsla för fair play. Ett år på 80-talet skulle Lospåret startas i Sävsjön norr om Hällefors, Oldboysklassen skulle starta 5 minuter efter seniorerna, här tjuvstartade* ett dussintal oldboys och drog i väg med seniorerna, arrangörerna skrek tydligt; Ni blir diskvalificerade, kom tillbaka! Veikko stod lugnt kvar och väntade 5 minuter på den riktiga starten, körde sedan ifatt och förbi samtliga i den tjuvstartande gruppen. Vid prisutdelningen med Veikko som vinnare och ett antal diskvalificerade och upprörda åkare sade han bara lugnt "gubbarna ska inte ha så d-ja bråttom". Han har tjuvtals DM segrar och de kanske mest meriterande DM tecknen var när han som Oldboys vann 15 km loppet 1974 och 1978, på den tiden fanns ingen klassindelning på 15 km, således slog han 10-20 år yngre motståndare. Svensk Veteranmästare blev han 1993 i Norberg, 1994 i Göteborg och 1995 i Tureberg. Han har också erövat VM guld för Veteraner på 15 km 1982 och silver på 30 km samma år då Sverige var värdnation, året därpå blev han trettonde man i Seniorsklassen i Finlandialoppet i Lahtis.

Antal klassegrar i Engelbrektsloppet är dussinet fullt. Bland sina 17 fullföljda Vasalopp är hans bästa placering 16`e man 1982 då han som 46 åring gick i mål på tiden 4:18, legendarisk är Sven "Plex" Petterssons Vasaloppskommentar i TV; "Här kommer den urstarke finländaren från Fagersta".

Tyvär drabbades Veikko av sjukdom vid 60 års ålder och fick hastigt avbryta sin framgångsrika karriär.

Not; *Tjuvstarter var tyvärr regel under 70-talet och 1979 tjuvstartades Mårten Finneloppet och nästan hela Oldboysklassen blev diskvalificerad med upprörda känslor inom FSIK som resultat.

Östen Hermansson

Östen som är född 1946 är infödd Fagerstabo, han har varit med klubben sedan barnsben och började tävla vid 11 års ålder. Han är en rutinerad skidåkare och har som orienterare deltagit i 10-mila 12 gånger. Som junior tillhörde han Sverigeeliten i löpning med en bronsmedalj på JSM över 3000 meter som främsta merit.

I skidspåren har han 12 DM tecken, mest meriterande är nog de 2 Senior segrarna 1978 på 30 och 50 km då en lång Norbergsdominans kunde brytas.

I Engelbrektsloppet har blivit tionde man två gånger och gjort 23 lopp, han utsågs till Engelbrektsveteran nummer 17 år 1995 och har fullföljt 23 lopp. I Vasaloppet blev det över 20 lopp med en 58`e plats 1979 som främsta merit.

Därutöver har Östen varit drivande bakom Högbyrännnet och varit Skidsektionens ordförande under många år, än i dag är han en av eldsjälarna på Fageråsen.

Östen Hermansson, Fagersta Södra, har åkt många gånger i Norberg.

Östen, Veikko och Birger (Birger i jämtländsk terräng)

Britt-Marie Eriksson

Britt-Marie är född 1961, uppvuxen i Fagersta med familjerötter i Västerdalarna och Äppelbo, hon var redan på 70-talet en energisk terränglöpare och skidåkare.

I junioråldern tog hon det stora klivet till topp-10 placeringar på Lidingölopp och Junior-SM på skidor, även ett flertal DM segrar som junior togs hem.

Britt-Marie flyttade sedan tillbaka till Västerdalarna och tävlade för Malungs IF där hon under ett par år tillhörde Sverigeeliten, främsta framgången är en seger i Lag-SM över 20 km 1984, detta tillsammans med Anna-Lena Fritzon och Marie Gommel. Hon hade troligen också blivit individuell medaljör om inte en ivrig ledare trampat av hennes stav i 20 km loppet, nu slutade hon 4`a i det loppet.

Gunilla Eriksson

Gunilla är född 1964 och uppväxt i Fagersta, även hon började tidigt som terränglöpare och skidåkare, i Ungdomsklasserna blev det flera segrar och en juniorsatsning ledde till skidgymnasiet i Sollefteå. Ett stort antal Junior och Senior DM titlar togs hem och även regelmässiga topp 10 placeringar i tävlingar på Sverigenivå, hon deltog i den Nordiska Juniorlandskampen och fick även andra landslagsuppdrag. Gunilla utbildade sig senare till distriktstränare och fortsatte att bidra till skididrotten.

Mona Eriksson

Mona född 1968 är syster till Gunilla och hade en liknande karriär, i Ungdomsklasserna blev det flera segrar och en juniorsatsning ledde till skidgymnasiet i Sollefteå. Ett stort antal Junior DM titlar togs hem och även regelmässiga topp 10 placeringar i tävlingar på Sverigenivå, dessutom blev hon Svealandsmästare 1983, tog brons på USM 1984 samt deltog i den Nordiska Juniorlandskampen och fick även andra landslagsuppdrag.

Mona utbildade sig senare till distriktstränare och var sedan under ett antal år tränare för Fagerstas skidungdomar och var därmed delaktig i framgångarna under det gyllene 90-talet, ett speciellt minne är att hon lärde Jenny Olsson att åka skidor.

Det skall noteras att Fagersta Södra IK's Skidordförande 1976-89, Karl-Erik Eriksson är far till systrarna Gunilla och Mona Eriksson.

Kai Tarvainen

Kai Tarvainen född 1965 började träna med Fagersta Södra som 9-åring där han deltog i terränglöpningarna vid Kolarbytorpet. Skidorna tog över som idrottsligt fokus och i klassen H 13-14 nådde han stora framgångar på DM och regionala tävlingar, den största var segern på USM i Huskvarna 1979. I klassen H 15-16 var han regelbundet topp 10 i Sverige och fortsatte på Skidgymnasiet i Lycksele, ett flertal Juniorsegrar inklusive Högbyrännnet och Junior DM blev resultatet. Kai körde ett par år som senior och var bland annat 42`a på Engelbrektsloppet och 78`a på Vasaloppet 1987.

Mest ihågkommen är han dock som den förste Fagerstaåkare som kunde titulera sig Svensk Mästare.

Kai Tarvainen, Britt-Marie Eriksson, Gunilla och Mona Eriksson

Jenny Olsson

Jenny Olsson, född 1979 är Fagersta Södras mest meriterade åkare med SM medaljer från Ungdoms SM, Junior SM, SM medaljer från flertalet mästerskap, ingick i såväl juniorlandslag som seniorlandslag och fick representera Sverige både i VM och OS sammanhang.

Jenny började med att åka Barnens Vasalopp som barn men meddelade sedan;
- att hon inte ville åka sådana där lopp där alla vinner!

Jenny började då som tioåring att träna med Fagersta Södra, hon gillade träningen, kamratskapet och den naturupplevelse som skidåkning innebär både sommar och vinter. Fagersta Södras ungdomar deltog i tävlingar både i Västmanland och Dalarna och alltefter framgångarna blev fler så utökades också tävlandet både i antal och geografiskt.

Kalle Anka Cup blev första riksomfattande tävlingen där Jenny fick känna på motstånd från hela landet. På Fageråsen grundlades träning i både i uthållighet och skidteknik på de krävande banorna.

Efter segrar i USM två år i rad och Salomon cup blev det naturliga valet att börja skidgymnasium i Torsby för en fortsatt satsning på skidåkningen.

Där följde fortsatt utveckling i skidspåren, deltagande i Sverige och även utomlands i juniorlandskamper, junior VM, och i stora SM med många medaljer av olika valörer. Som näst sista-årsjunior tog hon silver på jaktstarts-SM för seniorer säsongen 1998. Det var sista säsongen hon tävlade för Fagersta Södra IK. Kravet på service vid stora tävlingar gjorde att hon valde att lämna Fagersta Södra för Åsarna IK, som då var landets ledande längdklubb på herrsidan. I och med Jennys övergång startade man då samtidigt en damsatsning i Åsarna IK.

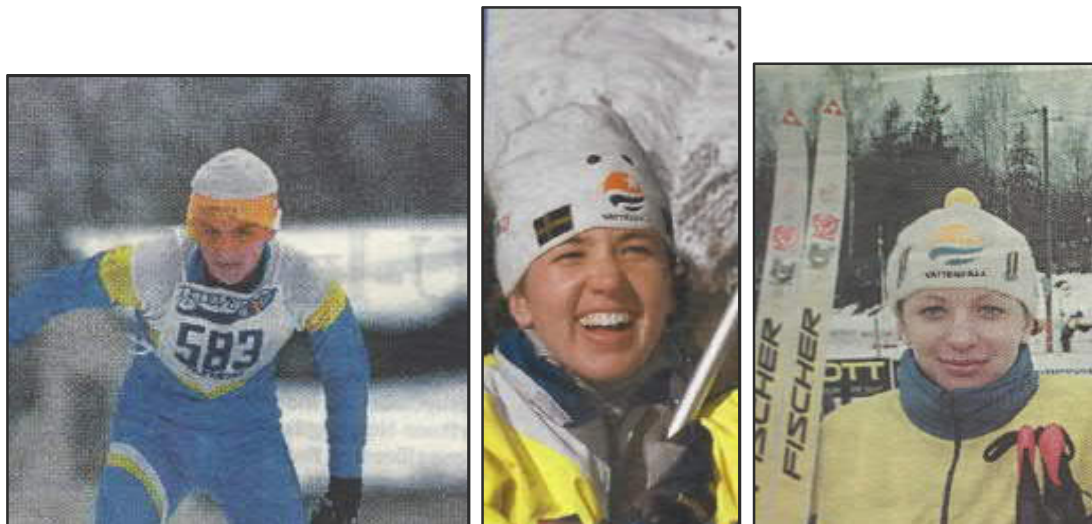
Efter Gymnasietiden gick flyttlasset till Östersund som hade bra förutsättningar för träning och många landslags åkare samlades där.

Det blev deltagande på SM, Världscuper, VM och OS.

På VM i Val de Fiemme 2003 blev Jenny femma på 15 km klassisk masstart och det blev hennes bästa placering på ett stort mästerskap.

Det var den bästa svenska damplaceringen sedan 1995, då Antonina Ordina blev 3:a på VM i Thunder Bay och före det var det Billan Westins silver på VM i Val di Fiemme 1991.

Säsongen 2003–2004 blev Jenny övertränad och när hon själv tänkt återgå till tävlandet igen kom beskedet om bröstcancer. Efter operation fanns tankar på att återkomma till skidåkningen men Jenny kände då att motivationen inte fanns där längre utan hon övergick till ett civilt liv, påbörjade sjuksköterskeutbildning gifte sig med Martin och fick sonen Vidar. Jenny fick tillbaka cancer och gick bort 2012. Familjen hade tänkt bosätta sig i Fagersta men Jenny hann inte med det, däremot flyttade Martin och Vidar hit och båda är engagerade i Fagersta Södras verksamhet (skidor och fotboll)

Gustav, Janny och Tove Olsson

Stefan Eriksson

Stefan är född 1979 och växte upp i Söderbärke där Urnässpåret blev den första hemmabanan, flyttade sedan till Fagersta där regelbunden träning med FSIK togs upp. Han var ytterst mångsidig med Ungdoms SM segrar i Wakeboard, Vattenskidor och var samtidigt en god cyklist, både på landsväg och Mountainbike (MTB).

Stefan är också son till den f.d. Elitcyklisten Bengt "Tumba" Eriksson även skapare av Fagersta Cykelpark på Fageråsen. Som skidåkare var han ledande i gruppen som byggdes upp på 90-talet och tog flera DM guld innan skidgymnasiet i Torsby tog vid. Valda meriter är; 4:a Folksam Cup 1994, 5:a USM 1995, 9:a Folksam Cup 1995. Stefan gick över till Norbergs SK säsongen 1997–98 och där fick han vara med om att vinna JSM-guld i stafett tillsammans med kusinerna Fredrik och Niklas Östberg, Fredrik Östberg vann senare Engelbrektsloppet 2010 och Niklas blev en ytterst framgångsrik företagare (grundare av Delivery Hero). Stefan var topp-10 i Sverige under hela sin Juniortid. En speciell notering är att han ett år var både Svensk Juniormästare i stafett med Norbergs SK och Svensk lagmästare i MTB med Ludvika CK vilket bekräftar hans mångsidighet.

Tove Olsson,

Tove är Jennys tre år yngre lillasyster, född 1982 och blev inspirerad till längdskidåkning genom storasyster. Det var många aktiva ungdomar varför det fanns kompisar i samma ålder varför det också blev en bra gemenskap genom träning, tävling och läger. Hon började tävla i medaljakten och Västmanniaden. Som 10-åring började hon tävla i Dalarna med topplaceringar och blev som 13-åring uttagen till Kalle Ankas riksfinal. Första USM blev hon 7:a och andra året blev hon 2:a på USM i Norberg. Hon gick på skidgymnasiet i Mora och som junior var den främsta placeringen en 2:a och 6:e plats på JSM i Bengtsfors 1999 samt en 5:e plats på JSM 2000 i Älvdalen. Som junior fick hon även representera Sverige i juniorlandskamper samt i Ungdoms-OS i Slovakien 1999. Det tredje året på skidgymnasiet inriktade hon på tränarutbildning och hjälpte senare till som tränare för ungdomarna i Fagersta Södra.

Gustav Olsson,

Gustav är lillebror till Jenny och Tove, född 1984. Han fick hänga med tidigt på skidtävlingar eftersom både Tove och Jenny tävlade. Med tiden uppskattade han också träning, tävling och gemenskapen i klubben med topplaceringar både i Västmanland och Dalarna. Fotboll i FSIK samt skateboard var andra stora intressen i ungdomsåren. Andra året i Kalle Anka riksfinal resulterade i en 8:e plats. Säsongen efter vann Gustav USM i Skellefteå samt året därefter även i Funäsdalen på mycket krävande banor. Det blev skidgymnasium i Mora och topplaceringarna som junior 3:e plats och en 4:e plats på JSM 2002. I Salomon Cup blev Gustav 3:a 1999 samt 2:a 2000 i den totala sammanställningen. Han representerade Sverige i juniorlandskamper och ungdoms-OS i Vuokatti i Finland 2001.

En speciell notering är att vid sin bronsmedalj på JSM 2002 var Gustav i gott sällskap med vinnaren Robin Bryntesson, 4:a till 6:a var Marcus Hellner, Emil Jönsson och Martin Johansson, Avestasonen Martin var både landslagsman i skidor och orientering, Marcus Hellner skulle vinna 3 OS-Guld och ett VM-Guld som senior.

Efter tredje året på skidgymnasiet avslutade Gustav karriären bl.a. p.g.a. luftrörsbesvär.

Simon Nilsson

Simon född 1983 började åka Södras medaljjakt som åttaåring. Efter några lärdomsår i början började det gå bättre. Hans bästa placering var när han som 13-åring placerade sig som fyra på Riksfinalen i Kalle Anka Cup. Han blev distriktsmästare 1995 och 1996 och Svealandsmästare 1997 (H-14) och 2002 (H-20). 1998 kom han på nionde plats vid Ungdoms-SM i Norberg. Simon antogs till Riksidrottsgymnasiet i Mora och läste och tränade där i fyra år, samtidigt med Tove och Gustav Olsson. Som junior tävlade han på några Junior-SM och placerade sig då i mitten på resultatlistorna. Bästa resultat som junior var tidigare nämnde Svealandsmästerskap 2002 samt en sjundeplats i Nordiska Cupen i sprint i Bruksvallarna 2000.

Gabriel Stegmayr

Gabriel med tyskt påbrå genom farföräldrarna är född 1988 och uppvuxen i Skamhed där hans första skidlopp var Parvelrännnet i Skamhed, 25 år tidigare hade en viss Gunde Svahn också gjort in debut i Parvelrännnet. Han flyttade till Fagersta som 9-åring och började där som ungdomsåkare med bland annat segrar i Ungdoms-DM. Därefter fortsatte satsningen på Skidgymnasiet i Torsby där skidskyttet tog överhand, han tävlade för Dala-Järnas IK i skidskytte och Fagersta Södra i skidor där en 10`e plats på JSM var bästa resultatet, en senare 89`e plats på Vasaloppet där han representerande Vansbro AIK, även det ett mycket gott skidresultat.

Sin stora idrottsstund var 2012 då han i Östersund blev Svensk mästare i skidskytte 20 km med individuell start, därefter följde ett antal SM tecken. Han har i mer än ett årtionde tillhört den svenska skidskytteeliten och tävlar än i dag i IBU cupen (den internationella tävlingsserien under Världscupen). Gabriel är med sina SM segrar den enda Fagerstaåkaren som kan stoltsera med SM Guld i Skidskytte.

Gabriel Stegmayr, Simon Nilsson, Stefan Eriksson

Lista på Juniorer som genomgått Skidgymnasium / Riksgymnasium,

Vägen mot eliten gick sedan 70-talet via Skidgymnasium eller Riksgymnasium för skidor. Fagersta Södra har genom åren haft 10 elever inskrivna på olika Skidgymnasier. Som en bredare referens listas också berömda skidåkare som var samtida på respektive skola. Glädjande kan konstateras att föreningen för tillfället har en aktiv skidgymnasist inskriven i Sveg.

Namn	Skola/år	Berömda samtida skidåkare på skolan
Gunilla Eriksson	Sollefteå 1981-84	Håkan Westin
Kai Tarvainen	Lycksele 1981-84	Larry Poromaa Magdalena Wallin (senare Forsberg och skidskytt)
Mona Eriksson	Sollefteå 1984-87	Marie-Helene "Billan" Westin Magdalena Wallin (sista året)
Jenny Olsson	Torsby 1995-99	Carl-Johan Bergman David Ekholm
Stefan Eriksson	Torsby 1995-97 (gick de 2 första åren)	Fredrik Östberg Emilie Örstig
Tove Olsson	Mora 1998-2002	Maria Rydqvist
Simon Nilsson	Mora 2000-2004	Emil Jönsson, Martin Johansson
Gustav Olsson	Mora 2001-2005	
Gabriel Stegmayr	Torsby, 2004-08 Skidskytte	Lina Korsgren, Hanna Falk, Tobias Arwidson (skidskytte)
Jonathan Bergman född 2003	Sveg 2019-	Anna-Carin Olofsson-Zidek (tränare), OS Guld i skidskytte 2006.

3.3. Distriktsmästerskap

Längdåknigen var en relativt stor sport i Västmanland under flera årtionden och många föreningar hade en bred verksamhet med ungdomar, elit och långloppsåkare i sina led, därför var det årliga Distriktsmästerskapet en stor tävling och en målsättning för många.

Skidföreningar med aktiva ungdomar, juniorer och även seniorer/oldboys värda att nämna;

Norbergs AIF (senare Norbergs SK), Fagersta Södra IK, SK Frej Fagersta (några år på 60-70 talet), Skinnskatteberg SK, Riddarhytte SK, Kolsva IF, IK Westmannia (Köping), IFK Arboga, Kungsörs SK, Himmeta IF, Götlunda IF, Hägersta GF (Munktorp), IFK Västerås, Västerås IK, Hallstahammars SK, Surahammar SOK, IFK Sala, Sättra IF, Skultuna IS, Ramnäs IF och SK Trim (Virso). Alla som har tävlingsåkt har minnen från dessa föreningars tävlingar samt de åkare man tävlade mot under ett antal år. Kanske visar just denna uppräknig av föreningar hur stor skidsporten var under 70 och 80-talet.

Som inledningsvis nämnts hade Fagersta redan under de inledande åren deltagare och ett stort antal DM segrar i Ungdoms, Junior, senior och Oldboysklasserna har hemförts. Man kan uppskatta att ungefär ett hundratal DM titlar har hemförts av Fagerstaåkare vilket innebär att en exakt upplisting är svår att få fram.

I bilagorna hittar vi ett antal tabeller och urklipp, speciellt kan urklippet från DM 1994 i Klackberg. Fagersta Södra tog här 7 DM segrar och blev bästa klubb, just på denna dag tog Fagerstas genom tiderna bästa manliga och kvinnliga åkare Veikko Karjalainen (H55) och Jenny Olsson (D14) var sitt DM-guld.

Fagersta har även arrangerat ett stort antal välarrangerade DM tävlingar ofta med bra och krävande banor på Fageråsen, vem glömmer inte en femmil på 3 varv över Jättesåsarna.

Arboga Alpina
Arboga Skidklubb
Broddbo Sportklubb
Fagersta Backhopparklubb
Fagersta Södra Idrottsklubb
Föreningen Engelbrektsloppet
Götlunda Idrottsförening
Hallstahammars SK Skid O FK
Heds Idrottsförening
Himmeta Idrottsförening
Hägersta Gymnastikförening
Högby Alpina Slalomklubb
IFK Sala
IK Westmannia Friidrott&skidor
Karbennings Gymnastik & IF
Kungsörs Sportklubb
Medåkers Idrottsförening
Norbergs Cykelklubb
Norbergs Orienteringsklubb
Norbergs Skidklubb
Norbergs Slalomklubb
Skidklubben Skinnsberg
Sportklubben Trim/Virso
Surahammars SOK
Sättra Idrottsförening
Vandraringen
Västerfärnebo Allmänna IK
Västerås Skid O OK
Västerås Skidklubb
Västerås Slalomklubb

Generell Västmanlandslista 2021, skidföreningar

Man kan ställa frågan; Vem är Västmanlands bäste skidåkare genom tiderna?

Författarens svar är;

1; Jenny Olsson	Fagersta Södra
2; Ingmar Sömskar	Norbergs AIF
3; Arne Lilja	Norbergs AIF
4; Holger Hägglöf	Västerås IK (40-50 talet)
5; Veikko Karjalainen	Fagersta Södra

Som kuriositet kan nämnas att Torgny Mogren är uppvuxen i Hällefors (Västmanlands landskap) och Johan Olsson växte upp i Skultuna och var med IFK Västerås skidskola på 80-talet, författaren satt då i samma styrelse som Johans far.

Torgny räddade Sveriges ära under Falu-VM 1993 med sitt 5-milsguld och Johan svarade för ett episkt 5-mils guld på VM 2013 i Val di Fiemme.

Dessa 2 guld var helt i paritet med Särna-Hedlunds legendariska 5 mils guld 1928 på OS i St. Moritz eller Sixten Jernbergs heroiska 5-milsguld i kamp med Veikko Hakulinen på Lahti-VM 1958.

Johan och Torgny har även ett flertal andra VM och OS guld. (se Wikipedia)

Jenny, Torgny o Johan, alla Västmanlänningar

3.4. Andra tävlingar

I detta avsnitt listas ett antal tävlingar, oftast med individuell start och sträckor mellan 1.5-5 km för ungdom, 5-10 km för juniorer och 10-20 km för Seniorer/Oldboys, Långloppen behandlas separat i kapitel 4.

Under årtionden har många skidlopp arrangerats i Västmanland, bland de föreningar som nämnts under sektionen "DM" har de flesta av dessa föreningar också arrangerat mängder av ungdoms och juniortävlingar, vi listar ett par; Norbergsrundan (Norbergs AIF, senare Norbergs SK), Skinnsbergsloppet (Skinnskatteberg SK), Riddarhytteloppet (Riddarhytte SK), Varghedsloppet (Kolsva IF), Stureloppet (IFK Arboga), Himmetafejden, Sockenrännat (Hägersta GF, Munktorp), Högbyrännat (Fagersta Södra IK), Rocklundarännat (IFK Västerås), Arosskidan (Västerås IK), Mälardalsloppet (Hallstahammars SK), Trimloppet (SK Trim, Virsbo).

Stora tävlingar utanför länsgränsen (förutom långloppen) var exempelvis; Johnssonloppet arrangerat av Rembo IK (Avesta), Högbospelen (Högbo, Sandviken), Matsboloppet (Hedemora), Kvarnsvedsloppet (Borlänge), Näsloppet (Näs), Norrbärkeloppet (Smedjebacken), Säterloppet, Kilsbergsloppet (Garphyttan), Noraloppet, Lindesbergsloppet, Fröviloppet, Stråssarännat etc. De flesta loppet hade antingen Ungdoms + Junior klasser, eller Junior + Senior/Oldboys klasser.

Under snöfattiga vintrar söktes tävlingstillfällen i Norra Dalarna där deltagarantalet var högt och konkurrensen kunde vara mycket hård och härdande. Ett par legendariska lopp, många med historiska förgrundsgestalter som Särna-Hedlund, Mora-Nisse och Sixten, loppet listas nedan; Särnaspelen, Skärklittsloppet (Älvdalen), Annandagsstafetten (Mora), Grönklittsloppet (Orsa), Limaloppet.

Som sagt, antal tävlingstillfällen för Ungdomar och Juniorer på 70/80 talet var ett 20-tal tävlingar inom Västmanlands gränser, en stor skillnad mot nutiden.

I Johnssonloppet (Avesta) med sina fina prisbord kunde man på nära håll se riktigt stora skidåkare, ett urval från 70-talet tas fram; Ivar Formo, Odd Martinsen, Juha Mieto, Arto Koivisto, Matti Pitkänen, Bill Koch, Gerhard Grimmer, Jozef Luszczek, Sven-Ake Lundbäck, Thomas Magnusson, Thomas Wassberg, Thomas Eriksson, Eva Olsson, Lena Carlzon-Lundbäck och Marie Johansson-Risby.

Likaså arrangerade VIK Skidor (Västerås) elljusloppet Arosskidan där delar av världseliten kunde skådas på nära håll.

4. Långlopp

4.1. Vasaloppet

Vasaloppet är det äldsta långloppet i världen samt en av de största sett till antalet deltagare. Idén till tävlingen offentliggjordes i Westmanlands Läns Tidning den 10 februari 1922 av Anders Pers från Mora, han skrev en artikel i Vestmanlands Läns tidning om skidsport och dess anknytning till Gustav Vasas flykt mot Norge 1521. Totalt anmälde sig 136 personer, men det var endast 116 som klockan 06:04 gav sig av från Olnispagården, på västra sidan av Västerdalälven i Sälen, de nio milen i snölopp mot Mora, av dessa fullföljde 112 loppet, Vinnaren av 1922 års Vasalopp blev Ernst Alm, 22-åring från IFK Norsjö, på tiden 7:32.49. Han är alltså den yngste vinnaren av Vasaloppet, resten är stor Svensk idrotts historia.

Genom Vasaloppets databank har ett antal Fagersta relaterade uppgifter tagits fram. De första Fagersta åkarna som dokumenterats är Harry Bergkvist och Valter Dahlström som genomförde loppet 1940 och 1950 noteras Birger Eklund, alla representerande Fagersta AIK.

Fagersta Södra IK namnges första gången 1960 då Sven Bergman, Bengt Jonsson och Birger Wikström fullföljer loppet där Sixten Jernberg vann med 5 minuters marginal på tiden 5:13:26, Birger Wikström svarade för en god placering som 80:e man, en dryg timme efter Sixten. Från 1960 skulle Fagersta Södra och SK Frej åkare fram till i dag regelbundet delta i Vasaloppets olika lopp.

Det antal målgångar som registrerats i Vasaloppets olika lopp från 1940 till 2020 för Fagerstaåkare är cirka 1900 (ett-tusen-nio-hundra), då ingår Öppet Spår, Halv, Kort & Tjejvasan och Cykelvasan, en imponerande siffra; **1900 målgångar i Fäders spår!** Totalt har Vasaloppet 1.6 M målgångar d.v.s. runt 15 % av Sveriges befolkning (om vi reducerar antal målgångar med 10% för utländska deltagare). Om vi ser till Fagersta har vi här en liknande siffra och är därmed väl representerade i Vasaloppstatistiken.

1963 blev debutåret för Per Nilsson som sedan skulle förena Fagersta Södra och Vasaloppet under 6 årtionden och svara för 58 målgångar, deltagarantalet från Fagersta ökade med tiden och 1966 hade föreningen följande åkare på startlinjen; Birger Wikström, Bo Jonasson, Birger Rönnkvist, Ingemar Eriksson, Stig Eriksson, Bengt Wester, Per Nilsson, Ola Nilsson, Sven Bergman, Ellert Ehn, Einar Lindholm, Karl-Ove Karlsson, Lauri Honkala och Rafael Wiitala. Det var nu som intresset började öka. Per Nilsson beskrivning om Vasaloppdebuten 1963 är läsvärd och läses i ett separat avsnitt.

För att beskriva deltagarutvecklingen ur ett Fagerstaperspektiv har ett par faktapunkter genom åren noterats.

- 1969; 26 deltagare från Fagersta, varav 22 från SK Frej
- 1979; 34 deltagare från Fagersta Södra IK
- 1980; Öppet Spår introduceras, Maja Arvidsson blir den första Fagerstakvinnan som genomför Vasaloppet (Öppet Spår)
- 1981; 56 deltagare från Fagersta inkl. Öppet Spår.
- 1989; 17 deltagare från Fagersta
- 1999; 31 deltagare från Fagersta inklusive Tjejvasan
- 2020; 31 deltagare från Fagersta inklusive alla skidlopp och Cykelvasan

Utvecklingen visar klart att det nuvarande Vasa-konceptet med olika vinter och sommarlopp är vinnande och fortfarande attraherar Fagerstas skidåkare, löpare och cyklister. Exempelvis fullföljde den 19 åriga Anton Augustsson Vasaloppet som debutant år 2020.

Om vi fokuserar på Vasaloppet 90 km (huvudloppet) så var det i alla tider en målsättning för långloppsåkarna med bussresa till startplatsen och organiserad övernattning i Berga Elverks lokaler, föreningen hade även en organiserad och uppskattad vätske- och vallaservice längst banan.

Ser vi till toppåkare med placeringar under eller runt 100-strecket hittar vi namn som; Birger Wikström, Veikko Karjalainen, Östen Hermansson, Lauri Rähkönen, Pentti Roininen, Kai Tarvainen. (specifika resultat är beskrivna i avsnittet "Stora Skidåkare").

Som Vasaloppsveteraner efter 30 fullföljda lopp har utsetts Per Nilsson, Veterannummer 88, år 1993 och Joel von Knorring, Veterannummer 348, år 2002. (ytterligare detaljer är beskrivna i avsnittet "Långloppsveteraner").

Alla som någon gång åkt Vasaloppet minns den obeskrivliga känslan vid startfällorna, under spåret och när Kyrktornet i Mora kan siktas, vi bifogar därför 2 betraktelser av Per Nilsson, vem kan bättre än han beskriva den speciella Vasaloppskänslan.

1; Vasaloppet 1963, Debutloppet

40-årsjubileum med rekorddeltagande, en s.k. "boom" hade inträtt! Nu skulle åtskilliga svenskar, medelsvensson ofta med dålig kondition starta i Vasaloppet. Något av en masshysteri bröt ut när vanliga dödliga svenskar skulle åka loppet. En lavin som även skulle ge uppsving för Lidingöloppet och Stockholm Maraton något år senare och även skapa grunden för diplomaten "en Svensk Klassiker".

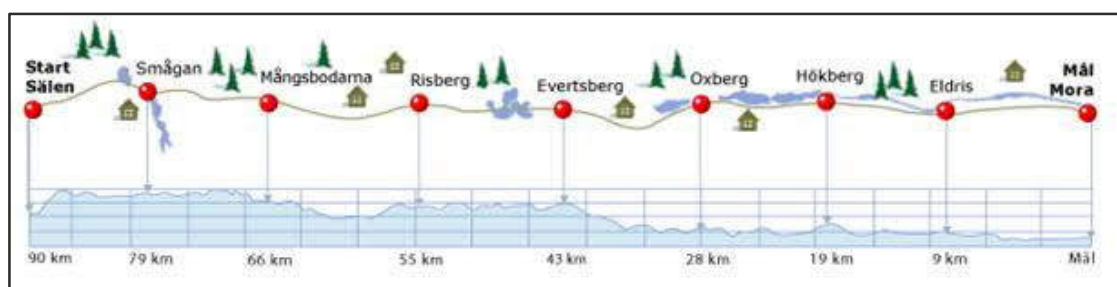
Tidigare Vasaloppsåkare var ofta råstarka skogshuggare, som dessutom utövat hård skidträning i mångfaldiga år. Därför var jag mycket tveksam, när min barndomsvän Bosse Nordling propsade på att vi två skulle starta i Vasaloppet. Jag ifrågasatte om det var klokt att ställa upp i en sån krävande skidtävling, 9 mil lång, med så lite erfarenhet av skidåkning som vi hade. Jag hade ju inte åkt en skidtävling i hela mitt liv. Men Bosse var envis och lyckades övertala mig.

Det var en fin vinter med god snötillgång och vi började träna strax före jul, knappt tre månader före starten i Sälen och lyckades få ihop 40 skidmil. Vi var anmälda genom Järbo IF, en skidklubb norr om Sandviken där jag är uppvuxen. Vi fick nattlogi

i en gymnastiksal nere i Malung genom IFK Moras försorg tillsammans med flera andra skidåkare. Men någon god nattsömn och vila var det inte tal om på det hårda golvet som vi lagt ut våra tunna madrasser på. Redan klockan 2 väcktes vi och efter förplägnad fraktades vi med tåg upp till startplatsen i Sälen, där vi sedan fick stå och frysa i mörkret i 2 timmar före start.

Det var kallt vid starten och ett fint skidföre med gott glid de första milen, men vid Evertsberg hade temperaturen stigit till 0 grader och sedan satte dagsmejan in på allvar och föret blev tyngre. Det var träskidor som gällde på den tiden och det blev nödvändigt att valla om. Då fanns det heller ingen vallaservice med gasollampor utefter banan, men stora öppna eldar fanns däremot här och var utmed spåret som man kunde värma upp de blöta skidorna över. Man måste ha med sig egna klistervallor, vilket jag av oerfarenhet inte hade. Jag klämde därför ut klistur ur förbrukade klistertuber som låg slängda bredvid eldarna och lyckades få något bättre fäste tack vare detta.

Efter mycket möda nådde jag i alla fall målet i Mora med en tid av 9 tim. 25 min i min debut i Fäders Spår. Min vän Bosse klockades för 10 tim. 1 min. Det ansågs vara ett ovanligt tungt Vasalopp och många tvingades bryta, för av närmare 4000 startande nådde endast 3000 målet i Mora. Min placering i mål var 2020 och Bosses blev 2536. Janne Stefansson, Sälens IF segrade liksom i fjol och fortsatte därmed en blivande svit med slutligen 7 segrar.

2; "Trollbunden av Vasaloppet", skriven 2010;

Alltsedan 1963, då Vasaloppet firade 40-års-jubileum, har jag deltagit i denna skid klassiker och fullföljde i fjol mitt 45 Vasalopp i svit, om man undantar ett år då jag tvingades avstå pga. skada. Allmänhetens attityd till motionärer har förändrats under denna epok. Den tid då en person i träningsoverall och toppluva betraktades med ironi och medlidande är för länge sedan förbi. Därarna har blivit hjältar. Många av de miljoner svenskar, som sitter i soffan framför TVn på söndagsmorgonen, när Vasaloppsstarten brakar loss, har säkert en hemlig dröm om att få vara med på denna folkfest, det kanske svenskaste som finns. Intresset för Vasaloppet har ökat gigantiskt genom åren, varför antalet anmälda därför stigit markant. Vid 40-års-jubileet 1963, då jag som 30-åring åkte mitt första Vasalopp, startade drygt 3.000 skidåkare och då var det svåra förhållanden och dåligt väder. Med träskidor, som jag använde då, blev tiden 9 timmar och 25 minuter i blötsnön. En tuff upplevelse och jag fick då den sämsta tiden av mina 45 Vasalopp.

Detta att jämföra med 1980 då jag gjorde mitt snabbaste Vasalopp i snabbt isföre på 5 timmar och 19 minuter. Då startade drygt 10.000 åkare. I årets Vasalopp startade nästan 15.000, fler än någonsin tidigare och trängseln i starten var enormt stor.

Ett Vasalopp är något speciellt! Trivseln och förväntningarna känns redan under bussresan upp till Sälen, då vi i Fagersta Södra IK tidigare samåkade med Norrbärke

SK under Knut Södermans befäl. Knut var en tuff bekantskap, som jag lärde känna och tycka om. Han har under snöfattiga vintrar varit min läromästare och träningskamrat i hans hemliga skidspår i höglänt, snösäker terräng norr om Smedjebacken. Han åkte som bekant 49 Vasalopp och tangerade därmed Stig Böllings rekord. Stig var jag förresten också bekant med. Vi bodde flera år i samma förläggning på Orrgården i Transtrand. Han var en vänlig och klok man och dessutom humoristisk och hade glimten i ögat. De är båda bortgångna nu och ingen av dem nådde drömgränsen 50 genomförda Vasalopp. År 1993, när jag genomförde mitt 30:e Vasalopp, fick jag inträde i Vasaloppets Veteranklubb och erhöll då veterannummer 88. Idag 17 år senare består veteranklubben av hela 581 medlemmar, som alltså fullföljt 30 lopp eller mer i Fädrens Spår och 7 veteraner har nu nått drömgränsen 50 Vasalopp. Värst av dem alla är Bengt Eriksson, Sälen, 79 år gammal, som i år fullföljde sitt 57 Vasalopp. Fantastiskt! Ett Vasalopp är alltså något speciellt och förväntningarna börjar således kännas redan under resan upp till Sälen. Väl uppkomna dit upplever man spänningen och känner tjuvsningen i förberedelserna samt den kamratskap som föds. Nervpirret på lördagen när 12.000 skidlöpare invaderar Sälen och byarna där omkring. Fäll en synål på golvet när ett antal skidåkare sitter och lyssnar på väderleksrapporten på lördagskvällen och du skall tycka att nålen skramlar. Fem minuter senare väser tusentals gasollampor på gårdar och i garage. Sista smörjelsen av skidorna.

Känn sedan broderskapet med tusen idrottsvänner, som står och fryser på startplatsen klockan sju på morgonen och väntar på startskottet i den blekröda morgongryningen. Då upplever jag situationen som Stig Bölling beskriver den: "Har man en gång luktat på krutröken, så vill man åter vara med i myllret vid starten i Berga By och när startskottet går spänner jag iväg allt vad jag kan..." Starten av 12.000 skidåkare får marken att skälva och ett öronbedövande dån fyller Västerdalälvens kanjon. – Det stora äventyret har börjat... – Klarar man sig utan stavbrott till startfältets ände, så släpper nervspänningen, när man i trängseln arbetar sig uppför backarna från dalgången. Väl uppkommen på myrarna kan man börja sträcka ut. Jag känner mig alltid fri, stark och lycklig, när jag med rimfrost i skägget men med svetten lackande i pannan stakar fram över de milsvida myrarna, med de för vasaloppsterrängen karaktäristiska martallarna. Solen börjar titta fram och snökristallerna gnistrar i den bitande morgonkylan. Man skidar vidare i långa kolonner i det vackra vinterlandskapet, genom de djupa dalaskogarna, över bergen med den sagolika utsikten samt förbi de kära gamla fäbodarna och de välkända byarna. Efter hand stiger temperaturen.

Det blir varmare och dagsmejan sätter in vid middagstiden. Jag får bakhalt och överväger att valla om. Bredvid spåret står konkurrenterna i klungor och gnider in smorning på sina skidor. Många stannar och gör om proceduren både en och två gånger. Själv är jag tveksam. Jag vill inte förlora tid och placeringar. Glidet är det inget fel på och om jag passerat sista stigningen vid Hökberg, så stakar jag vidare de sista flacka milen ner mot Mora.

När jag efter en dags kämpande i spåret ser kyrktornet i Mora långt där framme, så rörs jag till tårar och vet, att jag skall klara av det den här gången också. Och aldrig känner jag mig lyckligare än när jag rundat klockstapeln och under folkets hyllningar stakar in under måldevisen "I Fädrens Spår För Framtids Segrar". Jag tackar gamle kung Gösta* där uppe i sin himmel, att jag får åka Vasaloppet.

Not;

Knut Söderman Norrbärke SK vann Veteranklassen i Engelbrektsloppet 4 gånger på 70-talet. Han blev utnämnd till Vasaloppsveteran nummer 3 1972, Stig Bölling Ludvika är Vasaloppsveteran nummer 1, utnämnd 1967.

Per Nilsson gjorde sitt 50:e lopp 2013 och blev den 18:e personen att notera 50 lopp. Totalt gjorde han 45 Vasalopp, 10 Öppet spår och 3 Halvvasor, (5 gånger genomfördes Öppet Spår och Vasaloppet under samma år, därför är 50 Vasalopp den officiella siffran)

Bengt Eriksson Sälens IF och Börje Karlsson Landsbro IF har genomfört 60 Vasalopp.

* I Moraregionen region är Gustav Vasa kallad Kung Gösta, e.g. Hotell Kung Gösta i Mora.

Fagerstas skidåkare har totalt runt 1900 målgångar i Mora mellan 1940 och 2021.

4.2. Engelbrektsloppet

1968 bildades Föreningen Engelbrektsloppet i Norberg. Syftet var att skapa ekonomiska förutsättningar för att behålla de duktiga skidåkarna kvar i kommunens skidklubb bl.a. Arne Lilja, Sören Linder och Lennart Pettersson som alla tre tillhörde Sverigeeliten och tävlade för Norbergs AIF Skidor. Arne Lilja hade bl.a. SM-guld på 30 km från 1970 på meritlistan men ingen seger i Engelbrektsloppet. Pettersson och Linder tog en fjärde- respektive andraplats i historiens första Engelbrektslopp 1969.

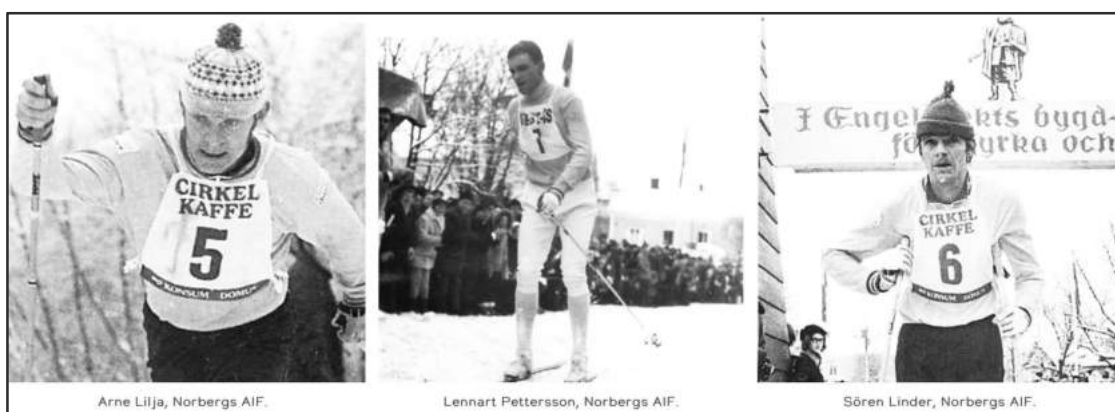
1969 gick alltså det första Engelbrektsloppet 60 km med start på sjön Noren och, precis som idag, mål på Torget i Norberg. Första loppets segrare blev Janne Stefansson från Sälens IF som för övrigt vann med hela sju segrar i Vasaloppet under sin karriär, ett 30-tal Fagerstaåkare deltog med goda resultat.

Irene Atterbring Fagersta Södra IK blev den första damsegrarinnan 1970 då loppet också var öppet för damer, något som sedan skulle visa sig ligga till grund för Engelbrektsloppets inträde i En Svensk Klassiker 1976. På den tiden tilläts inte damer att delta i Vasaloppet men i och med Engelbrektsloppets Klassikerstatus blev det då möjligt även för damer att genomföra En Svensk Klassiker.

Det var nära att klubben fick ytterligare ett par damsegrar under 80-talet, då Ulla Salmela ledde 1980 års lopp fram till 2 km före mål då hon blev omåkt av den flerfaldiga segaren Elenor Eriksson IK Rex. Ulla Korhonen var även 2:a 1982 samt 83, även hon efter Elenor Eriksson och Meeri Bodelid (83).

Under 70- och 80- talet var Engelbrektsloppet ett stort lopp både för landslagsåkare och för den vanliga motionären. Deltagarantalet låg vid flera år över 3000 deltagare. På den tiden fanns endast ett lopp; Engelbrektsloppet 60 km, då deltog kanske 50 Fagerstaåkare per tävling.

Under de första åren (fram till 90-talet) var bansträckningen ett helt 60 kilometersvarv med cirka 15-20 kilometer inom Fagersta Kommun, vi kommer ihåg sträckan Malmkärra, Kolarbytorpet, Fagerliden-Ötjärnsvägen-Långtjärn. Under de första åren ingick även sträckningen Ötjärn-Melingssjön-Långtjärn. Många deltagare har här varit väldigt trötta upp mot Långtjärn, men här har också stora skidåkare som Janne Stefansson och Magnar Lundemo, bröderna Blomqvist grundlagt sina segrar.

Engelbrektsloppet startades för att stödja dessa herrars elitsatsning, För Fagersta och Västmanland vare de under årtionden en förebild som visade; "man kan bli elitåkare även om man kommer från Västmanland". Trion tog flera Lag-SM Guld och vann Vasaloppets lagtävling 2 gånger vilket är stort, placerade sig 4:a, 5:a, 6:a vid Vasaloppet 1972.

De kunde även åka fort på träskidor.

Sedan 90-talet genomförs Engelbrektsloppet på en två varsbana inom Norbergs kommun men distansen är densamma (60 km).

1991 fick damerna sitt eget lopp, Kristinaloppet 30 km, som har vuxit stadigt under åren till dagens knappa 1.000 deltagare. Premiärsegrare i Kristinaloppet 1991 blev Andrea Grossegger, Österrike. Jenny Olsson FSIK vann sedan loppet 1998, Kristinaloppet ingår också i Tjejklassikern.

För Fagerstas del har många åkare profilerat sig, speciellt storåkaren Veikko Karjalainen med sina 9 Oldboyssegrar och andra klassegrar, totalt 12 segrar.

Östen Hermanssons två tiondeplatser är också hedrande.

Runt år 2000 var intresset och snötillgången på klar nedgång innan det vände runt år 2010, efter det har loppet återigen haft runt 3000 deltagare.

Loppet har sedan utökats med Engelbrektsshalvan, senare Engelbrekt-30 och Engelbrekt-45 för att vara anpassat till de kortare distanserna i en Svensk Klassiker (En Svensk Klassiker-Halv, En Svensk Klassiker-Kort).

Totalt har över 100 Fagerstaåkare deltagit i Engelbrektsloppet sedan starten 1969 och 8 åkare har uppnått veteranstatus med minst 20 genomförda lopp, här kan nämnas att Per Nilsson under många år var Veteranklubbens ordförande och att Maja Arvidsson uppnådde veteranstatus vid 78 års ålder och levde sedan ytterligare drygt 20 år.

Följande Fagerstaåkare har uppnått Engelbrektsloppets veteranstatus;

Namn	Första loppet	Veteran Nummer	Antal lopp	Veteran utnämning
Maja Arvidsson, FSIK	1970	7	20	1994
Per Nilsson, FSIK	1969	8	30	1994
<i>Tomas Johansson</i>	<i>1969</i>	<i>9</i>	<i>27</i>	<i>1994</i>
<i>Åke Söderkvist</i>	<i>1969</i>	<i>12</i>	<i>24</i>	<i>1994</i>
Östen Hermansson, FSIK	1969	17	23	1995
<i>Arne Norling</i>	<i>1969</i>	<i>19</i>	<i>20</i>	<i>1996</i>
<i>Anders Olsson</i>	<i>1979</i>	<i>74</i>	<i>25</i>	<i>2013</i>
Jan-Olav Boeriis, FSIK	1979	76	23	2017

Not; Arne Norling, Åke Söderkvist är/var bosatta inom Fagersta kommun (Ängelsberg), men tävlade under hela sin karriär för SK Trim, Virsbo, Tomas Johansson tävlade för Diös IF-Fagersta, Anders Olsson är bosatt i Halvarsviken inom Fagersta kommun.

Under åren har även andra Fagerstaåkare uppnått goda resultat, här är en uppställning av ytterligare åkare som varit Topp-50 i Seniorsklassen eller topp-10 i Oldboys eller Damklassen.

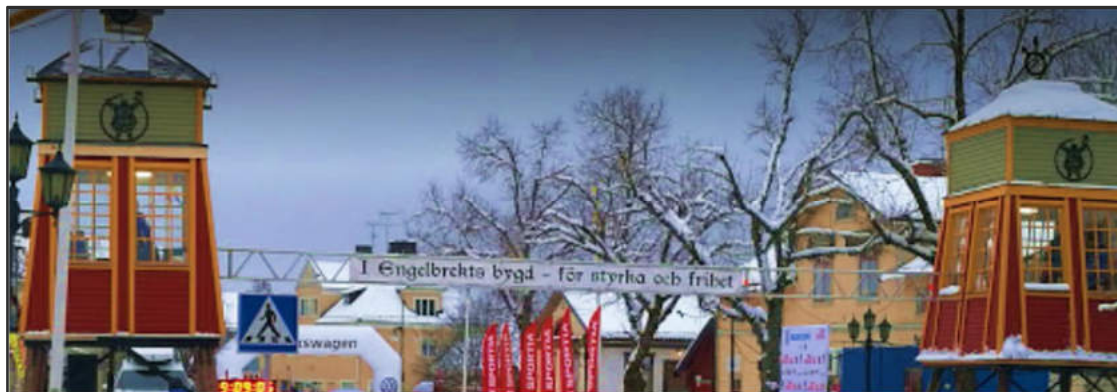
Bengt Atterbring, Nils-Inge Hermansson, Ralf Mietala, Karl-Ove Karlsson, Lauri Rähkönen, Jouni Saarijärvi, Pentti Roininen, Mats Andersson, Jan-Olav Boeriis, Kai Tarvainen, Åke Andersson, Kalle Korhonen, Sauli Mikkonen.

Under det senaste årtiondet har goda resultat uppnåtts av Andreas Bertilsköld, Tony Sundén, Martin Olsson, Kai Byggmästars (Tarvainen), Mats Thunwall och inte minst Maria Strömberg-Bylund. Martin Olsson och Tony Sundén hade exempelvis mycket fina placeringar runt topp-50 år 2015.

2021 var speciellt med organiserade Coronaskyddade åk (ej tävlingar) som Engelbrekt-Drop-In och Engelbrekt-Hemma. Ett flertal från Fagersta deltog och Per Nilsson (född 1933) genomförde 30 km och Jonathan Bergman (född 2003) körde 60 km i Norberg som Drop-In. Jonas Arkestad (född 1963) åkte Rullskidor i Skåne och Jan-Olav Boeriis hittade skidspår i Schweiz för Engelbrekt-Hemma. Med andra ord, Engelbrekt sätter inga ålders eller geografiska gränser.

Kanske skulle både Gustav "Gösta" Vasa och Engelbrekt Engelbrektsson sova oroligt i sin gemensamma himmel om någon genomförde Engelbrekt-Hemma eller Hemmavasan i Danmark, vem vet.

Alla vi som genomfört loppet har upplevt den speciella känslan att i djupa snörika Bergslagsskogar åka enligt mottot; "i Engelbrekts bygd för styrka och frihet".

För att visa hur stort Engelbrektsloppet är listar vi de som vunnit både Engelbrektslopp och Vasalopp, flera av dem samma år.

1969 Janne Stefansson, Särens IF,	Vasaloppet 1962-66,68, 69
1979 Ola Hassis, Orsa IF	Vasaloppet 1979
1982 Anders Blomqvist, IFK Lidingö*	Vasaloppet 1988
1982 Örjan Blomqvist, IFK Lidingö*	Vasaloppet 1988
1983 Meeri Bodelid, Högbo GIF	Vasaloppet 1981, 82
1984 Hans Persson, Åsarnas IK	Vasaloppet 1984
1987 Anders Larsson, Bondsjöhöjdens IK	Vasaloppet 1987
1988 Håkan Westin, Granninge-Alliansen	Vasaloppet 1993, 96
1991, 94 Sven-Erik Danielsson, Dala-Järna IK	Vasaloppet 1995
1991 Antonina Ordina, Sollefteå SK	Vasaloppet 1992, 93
1998 Staffan Larsson, IFK Mora SK	Vasaloppet 1999
2007 Oskar Svärd, Ulricehamns IF	Vasaloppet 2003, 05, 07
2013 Daniel Tynell, Grycksbo IF	Vasaloppet 2006, 06, 09
2015 Lina Korsgren, Falun/Borlänge SK	Vasaloppet 2018, 20, 21

* Delad seger för bröderna Blomqvist både i Engelbrekts och Vasaloppet.

Fet stil markerar "dubbeln", vinst, dvs Engelbrekt och Vasa under samma år.

Som avslutning delar vi ett par citat från Harry Moström (den förste tävlingsledaren), han fördjupar lite av "Engelbrektsandan" som loppet vill delge;

"En rogivande, allvarsam och storlinjig terräng omger oss. Bergslagshöjder, åar, hundratals skogssjöar samt djupa skogar ger denna trakt, denna bygd "Gamla Norbergs Bergslag" dess speciella karaktär".

"Här har gruvmän betvingat berget på dess malmskatter under mer än 700 år. Här har generation efter generation fört malmbrytningens och malmförädlingen svåra konst vidare".

"Man har med rätta frågat sig var en stor skidtävling skulle gå om ej här! Var kan de tävlande stimuleras att mobilisera kraft, smidighet och styrka i skidspåren i högre grad än här i ovanligt förnäm skidterräng med hög och härlig bergslagsluft. Här i en trakt, där för 500 år sedan en av bygdens söner; Engelbrekt Engelbrektsson samlade mod och kraft för att sin tids bergslagsbor skulle vandra ut genom skogarna i ett frihetslopp som resulterade i att landets förtryckare bringades på fall".

Ett Bergslagsspår i Engelbrekts bygd som vi alla känner igen

4.3. Övriga långlopp

Med det ökade långloppsintresset på 70-talet och för det mesta god snötillgång blev ett antal långlopp mellan 30 och 45 kilometer väldigt populära med deltagarantal över 1000 åkare. Fagersta Södraåkare deltog regelbundet och många klasssegrar och goda placeringar uppnåddes, oftast var det ju inte överraskande samma åkare som var framgångsrika på Vasa och Engelbrektsloppet som glänste. För en Mellansvensk skidhistoria är det värt att nämna de viktigaste loppen;

Mårten Finne loppet 35 km i Kopparberg, Lospåret 35 km i Hällefors, Wadköpingsloppet 40 km mellan Nora och Örebro, Malingsbo-Kloten rundan 45 km, Maserloppet 40 km i Kvarnsveden/Borlänge, Bessemerloppet 35 km i Sandviken, Gås-Andersloppet 35 km i Björklinge, Norrbärke skimarathon 42 km i Smedjebacken, Gillermarksrännan 30 km i Ludvika, Sockenrännan 35 km i Munktorp för att nämna några populära långlopp. Ofta var det mindre orter med välskötta föreningar som med stor arbetsinsats arrangerade dessa lopp.

Speciellt kan nämnas Malingsbo-Kloten rundan, ett mycket tufft lopp i kuperad vildmarksterräng arrangerad av Klotens IS. Att byn Kloten då med mindre än 100 innevånare kunde skapa det loppet var en prestation i sig. Kloten hade på 60 och 70 talet en del goda långloppsåkare som fick sin träning via manuell och skidburen skogsavverkning. Klotens IS kom i slutet på 60 talet 2:a i Vasaloppets lagtävling efter IFK Mora och hade flera åkare bland topp 20, en stor prestation i en mycket liten by. Fagersta Södra förlade under 70 talet ett par barmarksläger i Kloten då den krävande terrängen och Sävenäsgårdens förläggning kunde utnyttjas.

Fagersta Södra har också representerats utomlands inom ramen för Worldloppet, numera Visma Ski Classics på 3 kontinenter, lopp som Marcialonga, König Ludwig Lauf, Transjurassienne, Engadin Skimarathon, La Diagonela, Finlandialoppet, Birkebeiner samt Vasaloppets upplagor i USA och Kina samt Sapporo Skimarathon har haft deltagare från Fagersta i spåren.

I det legendariska Nordenskiöldloppet över 220 km deltog Jimmy Spolander bosatt i Fagersta men representerande Norbergs OK 2019 och fullföljde det krävande loppet på drygt 20 timmar och erhöll Pava-Lasse medaljen. Medaljen ges till de som tar dig i mål inom max. 21 timmar 22 minuter som var Pava Lars (Pava-Lasse) Nilsson Tuorda's segertid 1884.

2016 deltog Fagerstasonen Andreas Bertilsköld representerande Uppsala Vasaloppsklubb och körde in under 13 timmar, en mycket god insats även om resultat ej skall jämföras mellan olika år, kan vara flera timmars skillnad för liknande prestationer.

Ett mellansvenskt långlopp, Wadköpingloppet med start på Norasjön, i bakgrunden Nora kyrka.

Ett samling mellansvenska långlopp, ovan från vänster; Klippingloppet, Lospåret, Märten Finne Loppet, Norrbärke Skimaraton, Wadköpingloppet, Malingsbo-Kloten Rundan, Gillermarksrännnet, Högbyrännnet.

Våra Veteraner känner till och har deltagit i de flesta lopp.

Ett Långloppscitat;

Vi avslutar långloppsavsnitten med Anders Pers invigningstal i Mora 1922 inför det första Vasaloppet, intressant att höra motiveringen till att delta i långlopp ur ett samhällsperspektiv från 1920-talet:

Samma dag som det första Vasaloppet avgjordes 1922 framhöll Anders Pers, vid ett tal i Mora inför tusentals åhörare, betydelsen av skidåkning och modern idrott i ett allt bekvämare samhälle. Han sade: "Därtill samlas människorna i samhällen och leva under ökade bekvämligheter, som sätta släktets spänstighet och styrka i fara. Allt flera bli främlingar för de stora vidderna, för de marker, som dock alltjämt framalstra den skog och det bete, som dock är ett villkor för vår utkomst och vårt välstånd. Denna fara för vecklighet, för svaghet och urartning har framkallat ropet på idrotten, som en medveten strävan att bibehålla och öka släktets styrka och spänstighet."

4.4. Långloppsveteraner

Här presenteras Fagerstas långloppsveteraner, kriteriet för denna sammanställning är medlem i Vasaloppets veteranklubb (30 lopp) eller Engelbrektsloppets veteranklubb (20 Lopp).

Fagersta Södra bidrar med 2 Vasaloppsveteraner samt 4 Engelbrektsveteraner varav en dam, Per Nilsson är dubbelveteran (Vasa och Engelbrektsveteran).

Östen Hermansson är redan presenterad i sektion 3.2.

Arne Norling är bosatt i Fagersta men representerade SK Trim, Virsbo, ytterligare 3 Engelbrektsveteraner är bosatta inom Fagersta Kommunen (Ängelsberg);

Åke Söderkvist, Arne Norling och Anders Olsson* (*ej att förväxla med Jenny, Tove och Gustavs far).

Det kan konstateras att antal damer med veteranstatus i Vasaloppet är begränsad då då Vasaloppet länge hade en ytterst konservativ inställning till damers deltagande i långlopp, exempelvis hade allmän rösträtt för kvinnor införts i det konservativa Schweiz (1971) långt innan kvinnor tilläts delta i Vasaloppet.

Nu till våra veteraner;

Per Nilsson

Per Nilsson född 1933 i Gävle, uppvuxen i Sandviken är 2014 är Fagerstas Grand Old Man gällande uthållighetsidrotter med en meritlista som är enastående.

Vid sitt första Vasalopp 1963 blev Per trollbunden av Vasaloppet och blev med 30 lopp Vasaloppsveteran nummer 88 år 1993, 50 år i Vasaloppsspåret uppnåddes 2013 som 80 åring, bästa resultat är 695:e plats 1972 och bästa tiden är 5:19 år 1980.

Han har genomfört 30 Engelbrektslopp och blev 1994 utnämnd till Veteran nummer 8, därutöver har ett antal Halvvasor och Engelbrektslopp genomförts.

Efter att ha kört Finlandialoppet 2002 tog Per Nilsson en master, d.v.s. han har kört 10 av Worldloppets 12 deltävlingar. Det återstod då bara tävlingarna i Japan och Australien för honom, 2010 fullföljde han även Sapporo Skimarathon över 50 km.

Per innehar även diplommet "en Svensk Klassiker" och har nummer 83 på sitt diplom. I maratonlöpning har Per från debuten i Aten 1978 fullföljt 25 lopp på olika ställen i världen och innehar Svenska Maratonsällskapets standar.

Bland övriga meriter kan nämnas DM tecken i maraton och 50 km Skidor för veteraner samt Svenskt tandläkarmästerskap på skidor.

Så sent som 2019 sågs Per i 86 års ålder åka en sträcka för Veteranklubben i Engelbrektsstafetten, det kallas "still going strong". 2021 åkte Per Engelbrekt-30 "Drop In" och visade att en tremil är lämplig distans för en veteran som skall fylla 88 år, vi lyfter på hatten!

Tomas Johansson

Tomas, född 1942, avliden 2004 var uppvuxen i Fagersta och utsågs 1994 till Engelbrektsveteran nummer 9, han genomförde 27 Engelbrektslopp och representerade Diös IF.

Maja Arvidsson

Maja Arvidsson född 1916 i Ulvsbo, avliden 2015 är Fagersta`s Grand Old Lady gällande uthållighetsidrotter. Som verksam arbetsmyra var hon energisk och rörlig hela sitt liv både i yrket och på fritiden.

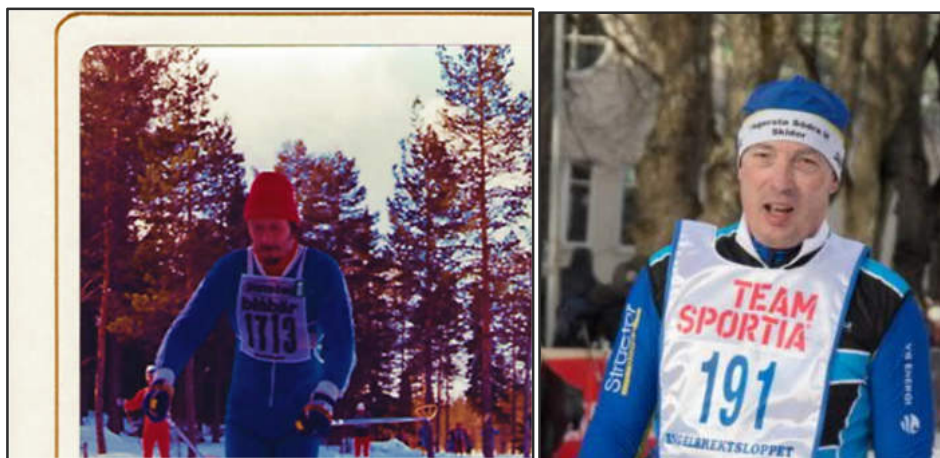
Maja har åkt över 10 Vasalopp och utnämndes 2004 till Engelbrektsveteran nummer 7 då hon som 78 åring fullföljt 20 Engelbektslopp i rad. Därutöver innehar hon diplomaten "en Svensk Klassiker", har åkt 7 Vätternrundor, sprungit åtskilliga Lidingölopp, fullföljt några maraton och var den första kvinnliga Fagerstaåkare som fullföljt Vasaloppet. Om det i Fagersta finns en kvinnlig förebild gällande motion, rörlighet och hälsa så kan det bara vara Maja som i det närmaste nådde legendstatus.

Joel von Knorring

Joel med adelsnamnet von Knorring är av estnisk härkomst, född 1943, uppväxt i Stockholm och studerade till lärare i Uppsala, i samband med sin första lärartjänst i Norrbotten började skidintresset ta fart med deltagande i 7-mila, Andörjan och andra Norrländska långlopp. Sedan ankomsten till Fagersta 1977 var han en trogen långtradare i Fädrens spår med bästa placering 697 år 1977, bästa tid 5:10 år 1980. Joel blev Vasaloppsveteran nummer 348 år 2002 och har totalt åkt 36 Vasalopp, dessutom innehar han diplomaten "en Svensk Klassiker". Enligt hans samtida veterankollegor var han lite bohem med egna milslånga löpturer när andan föll på och ytterst temperaturlig, efter övertalning införskaffade han ett par långkalsonger först när temperaturen skulle bli -30 grader vid Vasaloppsstarten 1987.

Jan-Olav Boeriis

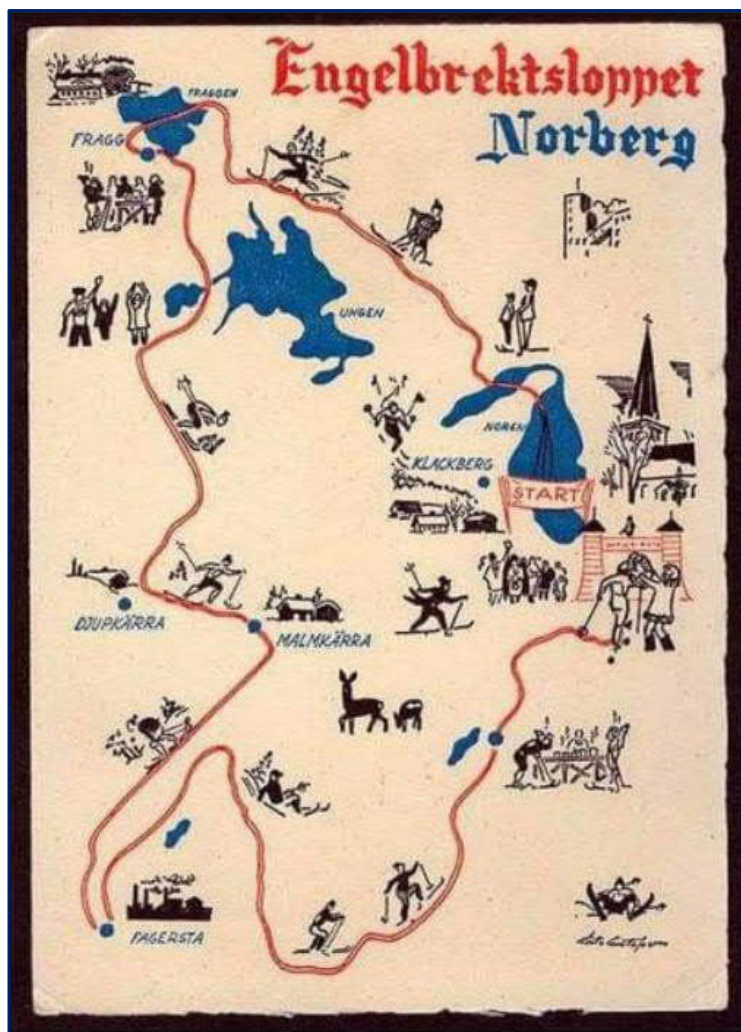
Jan-Olav, född 1958 är uppvuxen i Fagersta och började träna regelbundet i 15 årsåldern och deltog i Terränglöpningen vid Kolarbytorpet, senare tog skidorna överhand och ett par intensiva juniorår inleddes, bästa resultat var ett Junior DM 1977 och ett par regionala segrar i juniorklassen. Seniortiden blev kort då studier i Stockholm tog sin tid, två 4:e platser på DM 50 km samt en 32:a plats på Engelbrektsloppet 1982 på tiden 2:58 var de bästa seniorresultaten. Han fortsatte med motion och långlopp även efter flytten till Schweiz 1991 och innehar diplomaten "en Svensk Klassiker", fullföljt 9 Vätternrundor samt en hel del långlopp i Mellaneuropa både på skidor och cykel, bästa Vasaloppstiden är 5:21 år 1979. Han utnämndes år 2017 till Engelbrektsveteran nummer 76 och har tills nu fullföljt 23 Engelbektslopp.

Per Nilsson i Vasaloppet 1980, Jan-Olav Boeriis i Engelbrektsloppet 2017

Per Nilsson, Veikko Karjalainen, Maja Arvidsson, Joel von Knorring, (Veikko blev aldrig Veteran men vann mängder av långlopp).

Engelbrektsloppet ursprungsbana (ett varv)

5. Skidspår och anläggningar i Fagersta

Förutsättningen för skidsporten är ju snötillgången, tittar vi på Svealands snötillgång från 1900 till nutid ser vi att det funnits perioder med dålig snötillgång i början av 30-talet, 70-talet, 90-talet samt de senaste årtionden. Signifikant är att det genomsnittliga snödjupet minskat med 20 centimeter och att antal snö dagar minskat med 20-30 dagar över en 20-årsperiod.

I Fagersta har man alltid efter bästa förmåga skapat skidspår på de preparerade banorna samt skogsvägar, speciellt under snöfattiga vintrar har skogsvägarna utnyttjats, vem minns inte bilparkeringarna längst Gamla Norbergsvägen då åkare från hela Mälardalen ville samla mil på Långtjärnsvägen.

En sammanfattning över spår och anläggningar i tabellform följer nedan;

Spår	Beskrivning	Utnyttjades
Hedkärre åkrar	Användes inledningsvis för träning och tävling, sträckningen var 10km runt nuvarande golfbana och mot Högbyn, startplats var Hedkärre skola.	40/50/60 talet
Oti	Startplats var Oti, spåret gick mot Onsjö över grusgropen och Nickfallsmossen, längd 3 km.	50/60 talet
Fagerliden	Som längst en 15 km bana runt Älgsjöarna, senare tid var Fagerliden i bland Matkontroll vid Engelbrektsloppet.	50/60 talet
Rudgruvan	Tränings och tävlings bana på slutet av 60-talet, längd 5 km.	60/70 talet
Eskiln	2.5 km elljusspår	1964 - nutid
Kolarbytorpet	Två Olika milbanor runt Älgsjöarna respektive Ötjärn, delar av banan användes senare vid terränglöpningsserien på 70-talet.	60/70 talet
Silvbergsled	Start och mål vid Fageråsens nuvarande startplats, sedan utnyttjades milbanan upp emot Jättesåsarna. Djupadalsvägen utnyttjades vid snöfattiga vintrar.	60 talet
Högbyn	Fina banor på 2/4/5/10 km anlagda av Friluftsrådet, sedan upprustade på 90-talet med elljus.	60-00 talet

Engelbrectsspåren i Fagersta	Så länge Engelbrectsloppet genomfördes i ett varv hade vi spår mellan Malmkärra, Kolarbytorpet, Ötjärn, Långtjärn och vissa år till Fagerliden och Meling.	1969-1991
Fageråsen	Byggdes upp i mitten av 70 talet med elljusspår och upp till 17 km banor spårades, upprustades 2013/14 och är sedan 70 talet "Hemmabana".	70 talet - nutid
Golfbanan	En bana där det kunde spåras vid 1 dm snö, med 9- hålsbanan gavs 2.5 km och med 18-hålsbanan 5 km. Det är väl det bästa sätt som en golfbana kan utnyttjas på, man borde även kunna undersöka möjligheten för någon form av sommarskidåkning.	70 talet - nutid
Långtjärnsvägen	Snösäkra skogsvägar på högre höjd, upp till 18 km spårades, parkeringsplatsen längst Gamla Norbergsvägen var full på 70/80 talet.	70/80/90 talet
Hyppenbenning	Ett lätt, trevligt spår via Vitmossen, Hyppenbenning, Kytjärn, cirka 10 km t.o.r.	90/00 talet
London	Ängar och skogsväg vid Melings gamla gruvbaracker, cirka 5 km	2000 talet
Olika banor i Norberg	Klackberg, Nordansjö och Engelbrectsspåren runt Håberget och Fragg har utnyttjats i alla tider, speciellt med den utbyggda konstsnöanläggningen.	60 talet - nutid

6. Sammanfattning, Utblick

Under 8 årtionden har föreningen genom driftiga och energiska ledare, utbildade och motiverade tränare samt hjälpande föräldrar bedrivit organiserad skididrott som bland annat resulterat i:

- 2 VM guld
- 12 SM guld (representerande Fagersta Södra IK)
- 10 Skidgymnasister
- Ett Hundratal DM guld (Distriktsmästerskap) taget av över 30 åkare
- Hundratals ungdomar som regelmässigt tränat skidor
- Hundratals långloppsåkare som regelbundet åkt Vasa, Engelbrekts och andra långlopp.
- Över 1900 Målgångar i Vasaloppets olika tävlingar.
- Över 1000 Målgångar* i Engelbrektsloppetets olika tävlingar.
- Ett femtontal preparerade skidspår och en anläggning på Fageråsen.
- Ett 50-tal arrangerade skidlopp

Not; SM gulden är räknade för åkare representerande Fagersta Södra IK (ytterligare medaljer har tagits i andra klubbdressar), i långloppen har även deltagande från SK Frej inräknats då det var en Fagerstaförening.

*Antal målgångar i Engelbrektsloppet är uppskattad då en fullständig databas saknas.

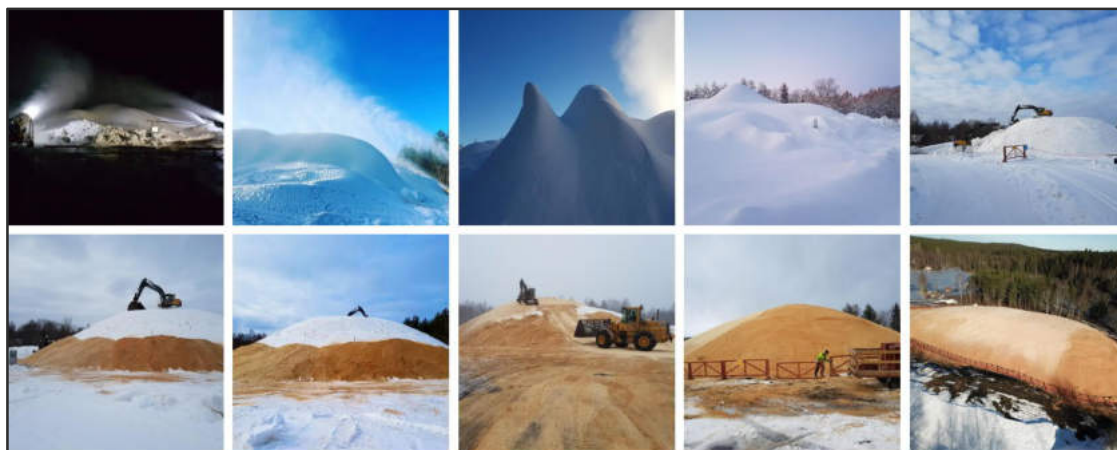
Efter att ha gått igenom och reflekterat materialet i denna skrift ser man att den gemensamma basen varit en god blandning av duktiga ledare, en ungdomsgrupp som upplevt en god kamratskap och på ett lekfullt skolats i skididrotten, ett antal långloppsåkare som under årtionden svarat för kontinuitet samt ett antal tävlingar och elitåkare som varit förebilder och visat att en stor resa även kan börja på Fageråsen. Lika viktigt har varit att alla skid och idrottsintresserade har haft en plats i gemenskapen och haft tillfället att idrotta efter sin förmåga. Därutöver har Fagersta Södra IK med sin struktur, huvudstyrelse, fotbollssektion och gemensamma inkomstkällor som pappersinsamling och bingo varit ett viktigt verksamhetsstöd.

Att sja om framtiden är som bekant svårt och skididrotten har ju hela tiden en utmaning i snötillgången. Med klimatförändringar och en statistiskt fastställd minskad snötillgång i Mellansverige måste man helt enkelt arbeta intensivare med konstsnö. Det framskridna samarbetet med Norberg SK med gemensam träning och den utökade konstsnöanläggningarna är ett viktigt initiativ innebärande att både ungdomsverksamhet inom NOVA och Engelbrektsloppet kan snösäkra framtida vintrar. I skrivande stund har vi 20.000 kubikmeter sparad snö för säsongen 2021/22 och ett "snow-farming koncept" har byggts upp.

Att den nuvarande ungdomsverksamheten resulterat i ett 20-tal aktiva ungdomar, ett antal Engelbrekts och Vasaloppsdebutanter samt en skidgymnasist är berömvärdt och skapar en grund för nästkommande årtionden.

Liksom Fagersta på 70-talet hade terränglöpningsserien vid Kolarbytorpet som en rekryteringskälla till skidsporten är det med glädje som man konstaterar att den nya Cykelparken på Fageråsen skapar en viktig och sund fritidsaktivitet för unga och idrottsintresserade alla åldrar. Det är dessutom ett attraktivt sätt att rekrytera ungdomen till både sommar och vinteridrott inom ramen för föreningens verksamhet.

Men visst uppskattar vi alla till ett par månader med decimeterdjup snö och skidspår i skogarna runt Fagersta-Norberg, 2021 bjöd ju på en del av den varan efter en helt snöfri vinter 2020.

Snowfarming i Norberg 2021 för att framtidssäkra skidåkningen. Kunde man tro det på 60-talet?

7. Appendix, Bilder och tidningsurklipp

Ett speciellt tack går till Fagersta Posten (FP) och Västmanlands Läns Tidning (VLT) som välvilligt låtit oss publicera mängder av tidningsurklipp genom åren, detta understryker lokaltidningarnas stora betydelse för föreningsidrotten.

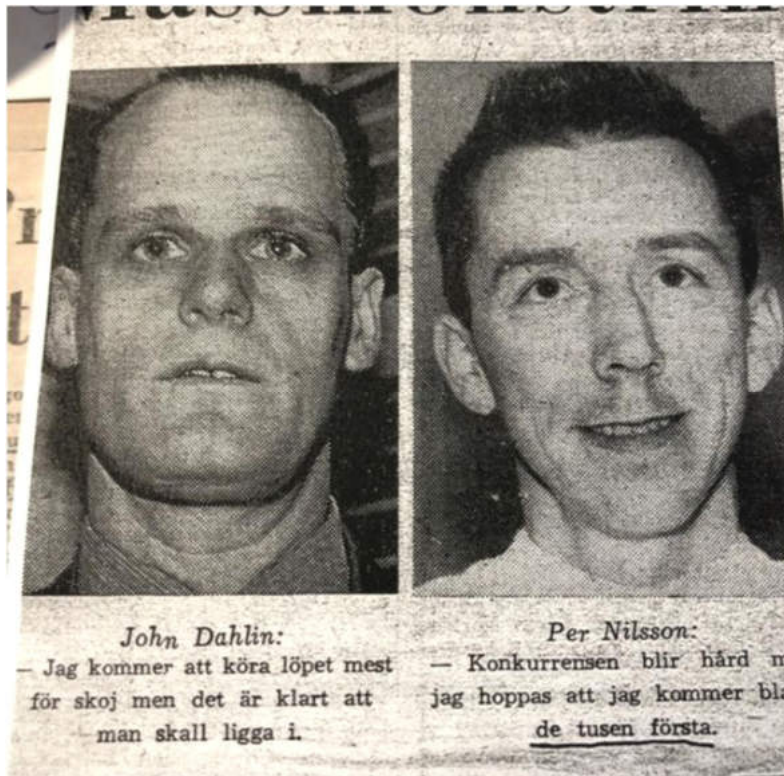
7.1. Bilder och urklipp från 50 och 60 talet

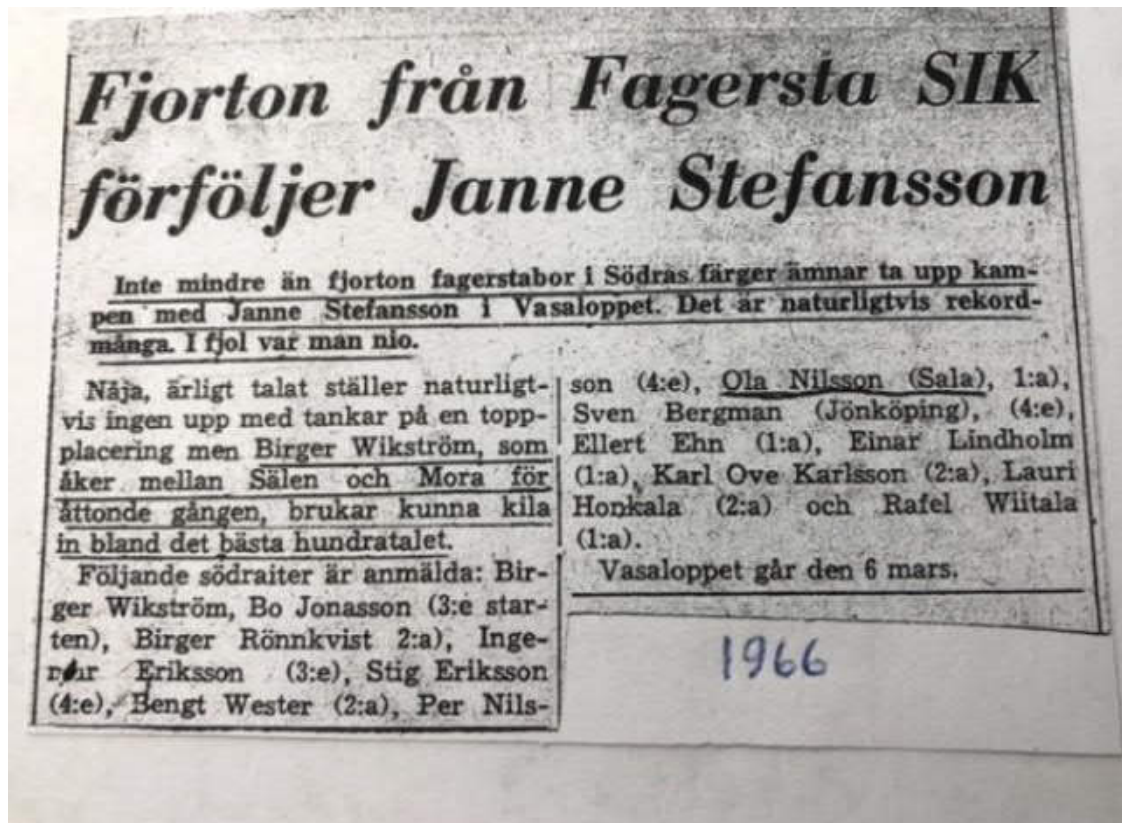
Holmfrid Olsson, Regiontränare var en gammal storlöpare från Dala-Floda och senare Ludvika, han vann Ludvikaloppet 1939 och 1940 och var 28`a på Vasaloppet 1938. loppet i Ludvika över 50 km var många gånger genrep för Vasaloppet. Att vinna det loppet var att som i dag vinna Engelbrektsloppet.

Holmfrid Olsson är föreningens (Dala-Floda IF) mest framgångsrike skidåkare. Han vann andra sträckan i SM 3x10 km 1935, då Floda tog hem bronsmedaljerna. 1937 blev han fyra på SM 30 km, 1938 fyra på SM 15 km och 1939 var han snabbaste av samtliga i SM-stafetten. Två gånger DM-mästare på 30 km. 1938 deltog han i VM i Lahtis på 18 km. Han var också en duktig terränglöpare på 1930-talet samt 28`a på Vasaloppet 1938.

2 Vasa och Skidprofiler

1966, deltagarantalet i Vasaloppet ökar.

leét. 1968

98 anmälda

Fagersta Södra 27 anmälda:

Birger Wikström, Karl-Ove Karlsson, Nils Inge Hermansson, Östen Hermansson, Bengt Aterbring, Sven Bergman, Bengt Liljo, Verner Karlsson, Einar Lindholm, V. Lundberg, Stig Eriksson, Ingemar Eriksson, Rune Eriksson, Torbjörn Ahlin, Erik Eriksson, Per Hellman, Evert Fors, Per Nilsson, Bo Norling, Martin Lövgren, Sven Larsson, Bengt Wester, John Dahlin, Henrik Johnsson, Axel Ericsson, Kurt Källström o Hans Poschmann.

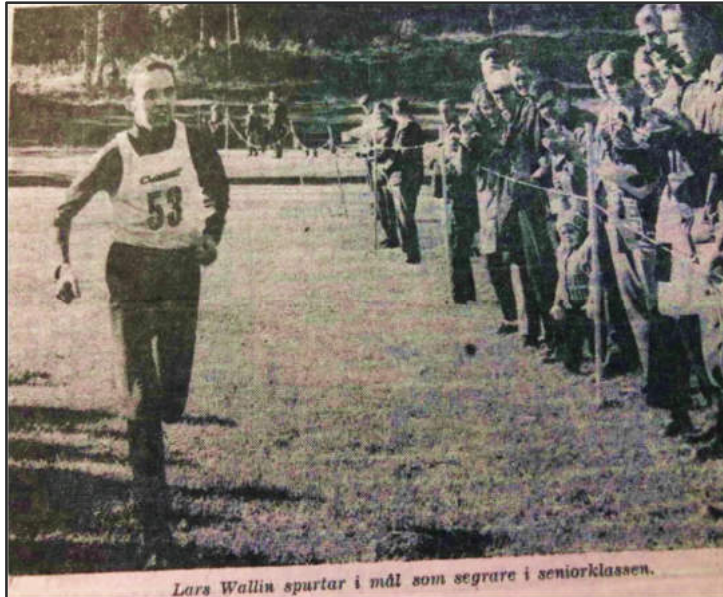
Diös skidklubb, Fagersta 7 st.:
Jan Björklund, Ivar Eriksson, Tomas Johansson, Runo Lundmark, Josef Sjöskog, Elof Stenberg, Tor Vistrand.

Skinnskattebergs SK 8 st.:
Ingemar Eliasson, Harry Gabrielson, Kjell Björs, Rolf Andersson, Bengt Stålnacke, Enar Johansson, Gert Karlsson och John Persson.

Skogsmästarskolans IF, 7 st.:
Jan Erik Bl...

Stort deltagarantal från Norra Västmanland i Vasaloppet 1968

Lars Wallin spurtar i mål som segrare i seniorklassen.

Premiär för Högbylöpets 6 Oktober 1968, Lasse Wallin IFK Sala vinner

Premiär för "Högby-löpets" på söndag

Startfältet har samlat 150 deltagare

Så gott som allt är nu klappat och klart inför söndagens med spänning emottagna terränglöpningsstävling "Högby-löpets". Arrangörerna, Skidklubben Frej, som fått luft under vingarna redan från starten, har i sin glädje kunnat rita ner ett 150-tal till start vilket är en mycket hög siffra med tanke på att det är första gången tävlingen arrangeras vidare lite sent på säsongen. Det blir nu en grannstruktävling med John Dahlin och Börje Jansson har högre planer till nästa säsong. Seniorklassen omfattade på torsdagen ett 70-tal men efterarrangeringar emottages. Många ur olika idrottsrenar kända ansikten kommer att dyka upp i Högbyn på söndag. Det är således inte bara löpare i vanlig mening. Orienterarna passar på liksom andra och då inte bara de som ser liknande tävling som ren motion. En VM-silvermästare i orientering ställer upp, namnet är Gun-Britt Nyberg. Inte obekant för hur?

IFK Sala dubbelsegrade vid Högbylöpets premiär

I ett strålande höstväder utspelades den första upplagan av skidklubben Frejs Högbylöpets i terrängen kring högbybackarna. Drygt 110 löpare uppdelade på fem klasser kämpade om klasssegrarna.

Den intressantaste klassen, seniörernas blev en fin framgång för IFK Sala som tog hem de två första platserna samt fjärdeplatsen. Lars Wallin vann inte helt oväntat.

Det var en mycket tung och blöt bana, därför också naturligtvis väldigt krävande. Banan var inte lagd på några stigar direkt, och det bidrog naturligtvis till att det blev så jobbigt.

Resultat:
Seniörer: 1) Lars Wallin, IFK Sala, 1.10.43; 2) Jan Hansson, IFK Sala, 1.11.17; 3) Kenneth Eriksson, VIK, 1.11.48; 4) Kjell Bennström, IFK Sala, 1.12.34; 5) Jörgen Wallin, Sätters IF, 1.13.26; 6) Lennart Larsson, Rockhammars IK, 1.13.32; 7) Bo Pettersson, IFK Sala, 1.15.00; 8) Pekka Untinen, SK Trim, 1.15.30; 9) Nils-Inge Hermansson, Fagersta AIK, 1.16.13; 10) Ake Ramberg, Sägers IF, 1.17.06.

Yngre oldboys: 1) Arne Persson, Säfsnäs IF, 1.15.02; 2) Gustav Eriksson, Mellösa, 1.19.45; 3) Karl-Erik Nilsson, Östansjö IF, 1.20.45; 4) Arne Nordling, SK Trim, 1.23.21; 5) John Långkvist, d.o., 1.23.27; 6) Henry Halldin, VSK, 1.25.46; 7) Per Nilsson, SK Frej, 1.27.15; 8) Matti Rissanen, Surahammars IF, 1.25.57; 9) Märten Berglund, IK Heros, 1.28.35; 10) Anders Karlsson, Valla IF, 1.29.15.

Äldre oldboys: 1) Alvar Eriksson, Mellösa, 1.17.51; 2) Peder Malm, KFUM Örebro, 1.17.53; 3) Rune Nilsson, Rockhammars IK, 1.18.47; 4) Aarne Untinen, SK Trim, 1.20.15; 5) Gösta Ekström, Sätters IF, 1.20.40; 6) Elis Gustafsson, Sätters IF, 1.26.43; 7) Olle Grundström, SK Trim, 1.28.42; 8) Emil Gustafsson, Sätters IF, 1.30.40; 9) Ola Andersson, d.o., 1.31.24; 10) Harry Gabrielson, Skinnskattebergs SK, 1.36.45.

Damer: 1) Berit Nylien, VIK 47.40; 2) Gun-Britt Nyberg, VFO, 50.00; 3) Gunilla Skoglund, Säfsnäs IF, 50.42; 4) Irene Atterbring, SK Frej, 50.44; 5) Maja Arvidsson, Fagersta, 55.34.

Veteraner: 1) Bengt Nohrstedt, SK Frej, 46.48; 2) Egon Söderström, IFK Sala, 47.58; 3) Erik Eriksson, SK Frej, 50.47; 4) Sune Norling, Valskog, 51.12; 5) Rolf Olsson, Säter, 52.51.

Atterbring vann Frejs första KM

Skidklubben Frej i Fagersta höll sitt första klubbmästerskap på lördagen. Ett 30-tal åkare kom till start vid Kolarbytorpet. Bengt Atterbring blev den som får förvara den fina pokalen, skänkt av anonyma supportere, i ett år framöver. Han vann seniorklassen och hans 39.09 på milen säkrade en sju-poängare.

De bästa resultaten blev:

Seniorer 10 km: 1) Bengt Atterbring, 39.09; 2) Tapi Törmenen, 40.58; 3) Vilho Kiutto, 41.21; 4) Olavi Marjoniemi, 41.39; 5) Hans Mårtensson, 43.01.

Yngre oldboys 10 km: 1) Per Nilsson, 42.21; 2) Lauri Honkala, 42.27; 3) Ake Telin, 45.53; 4) Rafael Vitala, 46.05; 5) Bengt Linjo, 47.00.

Aldre oldboys 10 km: 1) Anders Lindström, 44.50; 2) Arne Vestman, 49.20; 3) Hardy Brandt, 49.25; 4) Verner Karlsson, 49.33.

Veteraner 10 km: 1) Bengt Nordstedt, 45.38; 2) Rune Eriks-

KM SK Frej 1969

Sälen-Janne vann Engelbrektsloppet efter hård strid med Sören Linder

Det blev tipsenligt Janne Stefansson, Sälen IF som segrade i det första Engelbrektsloppet på skidor i Norberg. Segern satt långt inne. Först på sluttampen kunde han rycka ifrån Norbergs egen Sören Linder. Nåväl skiljde 12 sekunder mellan dem — inte stor marginal efter 6 mils lopp. Trea blev Bruno Avik, Sälen med Lennart Pettersson, Norberg

på fjärde plats. Arne Lilja orkade inte riktigt distansen ut utan kom på sjunde plats, med Bengt Eriksson och Torsten Samuelsson närmast för sig. Därmed gick också den spännande lagtävlingen till Sälen före Norberg.

9 Februari 1969, Det första Engelbrektsloppet

ENGELBREKTSLOPPET I SIFFROR

Seniorer

7) Jan Stenansson, Skåra IF, 2:28.00; 8) Erik Linder, IFK Västernorrland, 2:28.10; 9) Lennart Pettersson, Norberg AIF, 2:28.15; 10) Bengt Eriksson, Sals IF, 2:28.20; 11) Torsten Jonsson, Sals IF, 2:28.25; 12) Arne Lidén, Norberg AIF, 2:28.30; 13) Bo Pettersson, Sals IF, 2:28.35; 14) Kurt Ekroos, Norberg AIF, 2:28.40; 15) Kurt Eriksson, Norberg AIF, 2:28.45; 16) Henry Wallin, Sals IF, 2:28.50; 17) Bo Pettersson, Sals IF, 2:28.55; 18) Lars Skoglund, Sals IF, 2:29.00; 19) Åke Mattsson, Lagomårdens IF, 2:29.05; 20) Åke Berg, Sals IF, 2:29.10; 21) Rasse Engstrand, Dönnarets IF, 2:29.15; 22) Bengt Nilsson, Norberg AIF, 2:29.20; 23) Per-Gösta Eriksson, Krybo OK, 2:29.25; 24) Gunnar Lindström, CRU IF, Vikmanshyttan, 2:29.30.

245.12. 200 Stig Ekblad, SK Frel, 4:28.00; 201 Bengt Carl Eriksson, 4:28.10.

Veteraner

1) Åke Jansson, Fåln IK, 2:38.10; 2) Börje Thelin, Fåln IK, 2:37.50; 3) Hjalmar Holmér, Hållas, 2:40.52; 4) Gustaf Palmgren, Skandia, 2:43.40; 5) Erik Bonell, Sals IF, 2:46.56; 6) Erik Bonell, Västana, 2:48.25; 7) Erik Bonell, Västana, 2:49.20; 8) Erik Bonell, Västana, 2:50.15; 9) Erik Bonell, Västana, 2:51.10; 10) Erik Bonell, Västana, 2:52.05; 11) Erik Bonell, Västana, 2:53.00; 12) Erik Bonell, Västana, 2:54.00; 13) Erik Bonell, Västana, 2:55.00; 14) Erik Bonell, Västana, 2:56.00; 15) Erik Bonell, Västana, 2:57.00; 16) Erik Bonell, Västana, 2:58.00; 17) Erik Bonell, Västana, 2:59.00; 18) Erik Bonell, Västana, 3:00.00; 19) Erik Bonell, Västana, 3:01.00; 20) Erik Bonell, Västana, 3:02.00.

blev 71
samma
500
i mål.

27) Håger Gustavsson, SJ IF, Västana, 3:23.00; 28) Egon Grönlund, Norberg AIF, 3:23.00; 29) Hans Svarer, Avesta OK, 3:23.10; 30) Bertil Andersson, Norberg AIF, 3:23.15; 31) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:23.20; 32) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:23.25; 33) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:23.30; 34) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:23.35; 35) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:23.40; 36) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:23.45; 37) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:23.50; 38) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:23.55; 39) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:24.00; 40) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:24.05; 41) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:24.10; 42) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:24.15; 43) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:24.20; 44) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:24.25; 45) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:24.30; 46) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:24.35; 47) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:24.40; 48) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:24.45; 49) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:24.50; 50) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:24.55.

51) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:25.00; 52) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:25.05; 53) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:25.10; 54) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:25.15; 55) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:25.20; 56) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:25.25; 57) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:25.30; 58) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:25.35; 59) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:25.40; 60) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:25.45; 61) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:25.50; 62) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:25.55; 63) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:26.00; 64) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:26.05; 65) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:26.10; 66) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:26.15; 67) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:26.20; 68) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:26.25; 69) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:26.30; 70) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:26.35; 71) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:26.40; 72) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:26.45; 73) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:26.50; 74) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:26.55; 75) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:27.00.

76) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:27.05; 77) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:27.10; 78) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:27.15; 79) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:27.20; 80) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:27.25; 81) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:27.30; 82) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:27.35; 83) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:27.40; 84) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:27.45; 85) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:27.50; 86) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:27.55; 87) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:28.00; 88) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:28.05; 89) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:28.10; 90) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:28.15; 91) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:28.20; 92) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:28.25; 93) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:28.30; 94) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:28.35; 95) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:28.40; 96) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:28.45; 97) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:28.50; 98) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:28.55; 99) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:29.00; 100) Inge Håkansson, Fagersta SK, 3:29.05.

Norberg AIF, 4:12.45; 113) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:12.50; 114) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:12.55; 115) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:13.00; 116) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:13.05; 117) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:13.10; 118) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:13.15; 119) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:13.20; 120) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:13.25; 121) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:13.30; 122) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:13.35; 123) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:13.40; 124) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:13.45; 125) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:13.50; 126) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:13.55; 127) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:14.00; 128) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:14.05; 129) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:14.10; 130) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:14.15; 131) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:14.20; 132) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:14.25; 133) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:14.30; 134) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:14.35; 135) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:14.40; 136) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:14.45; 137) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:14.50; 138) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:14.55; 139) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:15.00; 140) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:15.05.

141) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:15.10; 142) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:15.15; 143) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:15.20; 144) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:15.25; 145) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:15.30; 146) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:15.35; 147) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:15.40; 148) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:15.45; 149) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:15.50; 150) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:15.55; 151) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:16.00; 152) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:16.05; 153) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:16.10; 154) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:16.15; 155) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:16.20; 156) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:16.25; 157) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:16.30; 158) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:16.35; 159) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:16.40; 160) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:16.45; 161) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:16.50; 162) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:16.55; 163) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:17.00; 164) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:17.05; 165) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:17.10; 166) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:17.15; 167) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:17.20; 168) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:17.25; 169) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:17.30; 170) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:17.35; 171) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:17.40; 172) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:17.45; 173) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:17.50; 174) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:17.55; 175) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:18.00.

176) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:18.05; 177) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:18.10; 178) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:18.15; 179) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:18.20; 180) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:18.25; 181) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:18.30; 182) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:18.35; 183) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:18.40; 184) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:18.45; 185) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:18.50; 186) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:18.55; 187) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:19.00; 188) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:19.05; 189) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:19.10; 190) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:19.15; 191) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:19.20; 192) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:19.25; 193) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:19.30; 194) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:19.35; 195) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:19.40; 196) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:19.45; 197) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:19.50; 198) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:19.55; 199) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:20.00; 200) Annar Lindberg, Norberg AIF, 4:20.05.

Oldboys

1) John Långqvist, Tranås VIK, 2:18.50; 2) Tore Ek, Sals IF, 2:22.57; 3) Viktor Ostlund, Dönnarets IF, 2:27.08; 4) Ole Grundström, Tranås VIK, 2:29.00; 5) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 6) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 7) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 8) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 9) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 10) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 11) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 12) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 13) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 14) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 15) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 16) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 17) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 18) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 19) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 20) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44.

21) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 22) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 23) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 24) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 25) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 26) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 27) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 28) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 29) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 30) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 31) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 32) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 33) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 34) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 35) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 36) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 37) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 38) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 39) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 40) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 41) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 42) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 43) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 44) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 45) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 46) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 47) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 48) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 49) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 50) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 51) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 52) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 53) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 54) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 55) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 56) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 57) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 58) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 59) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 60) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 61) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 62) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 63) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 64) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 65) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 66) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 67) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 68) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 69) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 70) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 71) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 72) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 73) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 74) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 75) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 76) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 77) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 78) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 79) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 80) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 81) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 82) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 83) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 84) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 85) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 86) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 87) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 88) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 89) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 90) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 91) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 92) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 93) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 94) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 95) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 96) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 97) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 98) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 99) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44; 100) Arne Holmström, Tranås VIK, 2:29.44.

En Unik resultatlista, Englebrektsloppet 1969

FOLKET

Tre av angrarna i Fagersta södraz serie tävling på skidor fr v Stig Långbacka (4 km), Esa Joonas (12,5) och Mikael Nilsson (100 m).

20 ungdomar startade i skidtävling

Fagersta södraz serie tävling på skidor hölls på söndagen i Silvbergslid. Det var ungdomsskolan som ställde upp på startlinjen. Den bästa kytta avskickade en del ungdomar att ge sig ut på spåret, men arrangörerna kunde i alla fall sträva ihop 20 startande. Snöförhållandena var inte de bästa, på flera ställen efter spåret har man fått slotta ihop snö. Men på humöret och åkusten var det inget fel. Många bästa resultat uttänks efter spåret. Nästa tävling går den 29 december på samma tid och plats.

Resultat:

Pojkar åldra 14-15 3 km: 1) Stig Långbacka 21,14; 2) Ake Nilsson 24,38.

Pojkar 16-17 2,5 km: 1) Esa Joonas 11,22; 2) Peter Engstrand 12,38; 3) Mikael Nilsson 12,62.

Pojkar 18-19 2,5 km: 1) Jari Viikari 14,02; 2) Elton Matt Ovaras 20,05.

Pojkar 20-21 1,5 km: 1) Tomas Voutberg.

Pojkar 22-29 m: 1) Mikael Nilsson 1,05; 2) Mikael Engling 4,31.

Små pojkar 3 km: 1) Matt Nilsson 20,12.

Flickor 14-15 4 km: 1) Oroska Thelin 22,45.

Flickor 16-17 2,5 km: 1) Ann-Charlotta Persson 22,45.

Flickor 18-19 2,5 km: 1) Britt Olsson 17,26.

Flickor 20-21 1,5 km: 1) Maria Almqvist 14,40.

1969, första ungdomstävlingarna med lite högre deltagarantal

Grundaren och Chefen visar vägen, Ingemar Eriksson under Vasaloppet 1969

Fint bokslut för Södras skidsektion Bredden finns, toppen är på god väg

Skidsektionens ordf. Birger Wikström ler glatt åt sinna duktiga skidungdomar, Mary Nilsson och Esa Joona som erövrade de 1967 uppsatta vandringsprisen.

NTO-lokalen invaderades i fredags kväll av ett 100-tal Södraungdomar. Orsaken till detta var skidsektionens årsavslutning med prisutdelning och förtäring på programmet. Det blev mer eller mindre "Ella julafton" vad det gällde priser och flera av de duktiga ungdomarna vandrade hem med både ett och två priser. Birger Wikström tackade för långdåkarnas del, Berndt Petersson för utförsdito. Båda harangerade ungdomarna för visade fina insatser denna säsong som utvisar en mycket fin bredd och även aningar till en kommande topp.

Skidsektionen har haft ett 60-tal ungdomar i aktion i vinter. Alla som genomfört tre tävlingar fick hederspris. 46 har klarat denna uppgift. Alla fick för detta varsin pokal.

Tre glada klubbmästare i Fagersta Södra. Fr. v. Stig Långbacka, Osten Hermansson och Christina Thelin.

Vi går in i 70-talet med en uppbyggd ungdomsverksamhet

7.2. Bilder och urklipp från 70 och 80 talet

FSIK omnämningar i Västmanlands Skidförbunds Årsberättelse 1970-71:

I förbundets träningsgrupper ingick detta år Esa Joonas, Mary Nilsson samt Marita Manu.

Rumphuggen tävlingssäsong pga. mildväder ända in i Januari med flyttade och inställda tävlingar.

DM mästare:

Birger Wikström YO 30 km

Barbro Storbjörk Flickor B 2,5 km

FSIK omnämningar i Västmanlands Skidförbunds Årsberättelse 1972-73:

I förbundets träningsgrupper ingick detta år Mats Andersson, Maarit Minkkinen samt Gun-Britt och Barbro Storbjörk.

Även denna vinter är det problem med många flyttade och inställda lopp.

Veikko Karjalainen 51 i Vasaloppet.

DM mästare från FSIK:

Marie Almkvist Flickor B 2,5 km

I övrigt ett antal top-tre placeringar

FSIK omnämningar i Västmanlands Skidförbunds Årsberättelse 1975-76:

I förbundets träningsgrupper ingick detta år Mats Andersson, Jan-Olav Boeriis, Marie Almkvist, Ulla Salmela samt Mikael Nilsson.

Sievert Almkvist ingick i förbundets ungdomskommitté

FSIK arrangerade DM för seniorer 30 km.

DM mästare detta år:

Mikael Nilsson Pojkar B 2,5km

FSIK omnämningar i Västmanlands Skidförbunds Årsberättelse 1976-77:

I förbundets träningsgrupper ingick detta år Mats Andersson, Jan-Olav Boeriis, Marie Almkvist, Berit Andersson, Ulla Salmela, Juha Kants, Mikael Nilsson, Anders Persson, Marie Andersson samt Gunilla Eriksson.

FSIK arrangerade DM för seniorer 15/5 km

DM mästare detta år:

Helena Almkvist D9-10 2,5 km

Ulla Salmela D17-19 5 km

Jan-Olav Boeriis H19-20 15 km

Veikko Karjalainen H35 30 km

FSIK omnämningar i Västmanlands Skidförbunds Årsberättelse 1979-80:

I förbundets träningsgrupper ingick detta Marie Andersson, Gunilla Eriksson, Ulla Salmela, Britt-Marie Eriksson, Kai Tarvainen samt Juha Myllylä

FSIK arrangerade DM för seniorer 30 km.

DM mästare detta år:

Kai Tarvainen H15-16 5 km

Päivi Myllylä D9-10 2,5 km

Britt-Marie Eriksson D19-20 5 km

Damer 3x5 km stafett

Ulla Salmela D21 5 km, 10 km

Veikko Karjalainen H35 15 km, 50 km

FSIK arrangerade Senior DM

JSM: Britt-Marie Eriksson 9:a

Engelbrektsloppet dam: 2:a Ulla Salmela

FSIK omnämningar i Västmanlands Skidförbunds Årsberättelse 1981-82:

Mitten och slutet av 70 dominerade Norberg på herr och Fagersta på damsidan

DM mästare detta år:

Annika Nordström D9-10 2,5 km

Stafett 3x2,5 km flickor D9-10

Stafett D13-14 3x2,5 km

Päivi Myllylä D11-12 2,5 km

Gunilla Eriksson D17-18 5 km

Stafett D17-18 3x5 km

Ulla Korhonen D21 5 km

Veikko Karjalainen H43 15 km, 30 km, 50 km

Östen Hermansson H35 15 km, 30 km

Damer D21 3x5 km

Gunilla Eriksson studerar på skidgymnasiet i Sollefteå, samt landslags uppdrag, U-landslaget

FSIK omnämningar i Västmanlands Skidförbunds Årsberättelse 1982-83:

Dålig vinter som vanligt, fortsatt satsning på det dalande intresset från damer.

Mona Eriksson guld i Svealandsmästerskapen

DM mästare:

Mona Eriksson D15 5 km

Gunilla Eriksson D19-20 5 km, D21 5 km, D21 10 km

Östen Hermansson H35 15 km, 50 km

Veikko Karjalainen H43 15 km, 30 km, 50 km

Kai Tarvainen H17-18 10 km

D21 stafett Gunilla Eriksson, Marie Andersson, Lena Lundmark

FSIK omnämningar i Västmanlands Skidförbunds Årsberättelse 1983-84:

Marie Andersson tränare på förbundets träffar

FSIK arrangör ungdoms DM

DM segrare

Lars Ekeberg H10

Annika Nordström D12

Mona Eriksson D16

Gunilla Eriksson D21

Stafett D11-12 Annika Nordström, Mona Hedlund, Eija Haukilahti

Stafett D17-20 3x5 km Gunilla Eriksson, Mona Eriksson, Marie Andersson

Östen Hermansson H35 15 km

Veikko Karjalainen H43 15 km, 30 km, 50 km

Pentti Roininen H35 30 km, 50 km

Mona Eriksson i Findus välling cup

Päivi Myllylä i Kalle Anka cup

FSIK omnämningar i Västmanlands Skidförbunds Årsberättelse 1984-85:

Karl-Erik Eriksson ingick i styrelsen/arbetsutskott

Gunilla Eriksson distriktstränare

Ingick i träningsgruppen: Gunilla Eriksson

DM för damer, 'nu är botten nådd' ingen anmäld. Nya grepp för att få damsidan på fötter(skidor) igen

Östen Hermansson H35 50 km

Veikko Karjalainen H43 50 km, 30 km

Päivi Myllylä D15 5 km

Mona Eriksson Päivi Myllylä representerat i Findus välling cup

Mona Eriksson uttagen i Nordiska juniorlandskampen

FSIK omnämningar i Västmanlands Skidförbunds Årsberättelse 1985-86:

FSIK arrangerade ungdoms DM

DM resultat

Stafett D21 Gunilla Eriksson, Helena Almqvist, Mona Eriksson

Veikko Karjalainen H43 15 km, 50 km

Mona Eriksson god insats i svealandsmästerskapen, landslagsuppdrag

Mona Eriksson på skidgymnasium i Sollefteå

Två klasser i skidåkning Klassisk och Fristil

FSIK omnämningar i Västmanlands Skidförbunds Årsberättelse 1986-87:

FSIK arrangerade ungdoms DM

Annika Nordström representerade i distriktsstafetten

DM mästare

Mona Eriksson D19-20

Gunilla Eriksson D21

Östen Hermansson H40 15 km

Åke Andersson H45 50 km

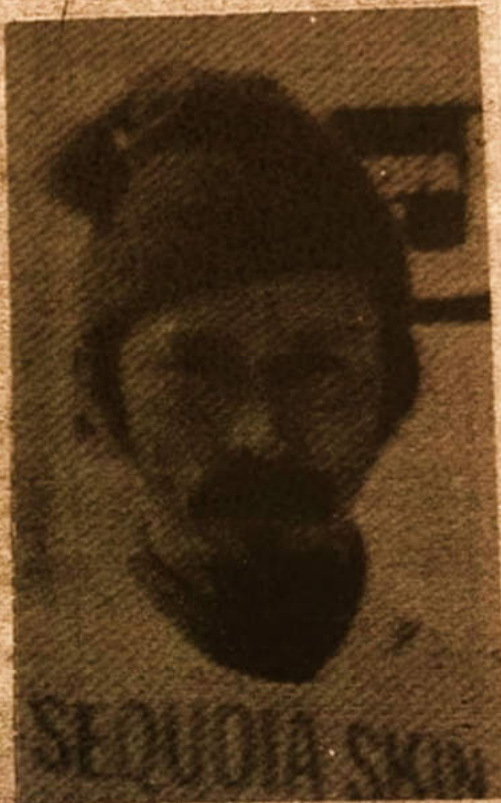
Skidklubben Frej upphör

Skidklubben Frej's tid som självständig förening är slut. Medlemmarna i Frej kallades på fredagskvällen till ett möte i Fagersta Södras klubb-lokal för att diskutera SK Frej's framtid. Endast en punkt var uppsatt på dagordningen, nämligen om man skulle gå samman med Södra eller fortsätta som egen förening.

Redan före mötet hade man haft kontakt med Södras styrelse, som ställer sig positiva till en sammanslagning. Man har från Södras sida lovat att ordna både träning och tävling där de f.d. Frejmedlemmarna ska kunna smälta in. Dessutom uppläts 2 st styrelseplatser för Frejarna.

Eftersom man inom Frej haft mycket svårt att få folk till styrelsen och som funktionärer vid tävlingarna var det inga problem för de 17 närvarande att med en betryggande majoritet rösta för ett samgående.

Någon kollektiv anslutning för alla 65 medlemmarna blir det inte tal om, utan var och en kan antingen vända sig till Per Nilsson som lovat förmedla anmälningarna eller direkt till Karl-Erik Eriksson i Södras styrelse. Karl-Erik Davidsson och Sauli Saari heter de medlemmar som kommer att represen-

Per Nilsson blir kontaktman mellan Frej och Södra.

tera Frejarnas intressen i Södras styrelse.

Eftersom ingen av parterna förlorar på en sammanslagning och man fortfarande kan få utlopp för sitt skidintresse var alla deltagare nöjda med beslutet och ivriga att få sätta igång med träningen inför vintern. Nu i Fagersta Södras färger.

Skidklubben Frej upphör 1976 och slås samman med Fagersta Södra

Lyckad premiär för Fagersta S

För Jan-Olav Boeris blev skidpremiären lyckad, seger i äldre juniorklassen.

Per Nilsson jagar på. En tredje plats blev det i klassen för äldre oldboys.

Fagersta Södra skidsektion arrangerade i lördags eftermiddag säsongens första skidtävling. Denna var förlagd till ett nytt spår som går ut från klubbstugan på "andra sidan". Genom snöfallet kunde man bjuda deltagarna på fina gåar. 45 startade, 40 kom i mål. Träningen fortsätter varje tisdag och torsdag vid Eskiln.

Resultat:

Äldre oldboys: 1) Toivo Vekalahti 5:07, 2) Lauri Honkala 39:51, 3) Per Nilsson 39:52.

Yngre oldboys: 1) Veikko Karjalainen 33:58, 2) Åke Andersson 37:26, 3) Antti Ravila 37:27, 4) Erik Eriksson 37:04.
Seniorer: 1) Jouni Säräjärvi 33:00, 2)

Pentti Roininen 33:54, 3) Anders Kölner 43:33, 4) C.O. Juhlin 46:52.

Äldre juniorer: 1) Jan-Olav Boeris 32:33, 2) Krister Johansson 32:56, 3) Mats Andersson 35:27.

Pojkar A: 1) Juha Kants 17:25, 2) Mikael Rigvald 18:17, 3) Mikael Nilsson 18:25, 4) Anders Persson 19:07, 5) Anders Almqvist 19:25, 6) Yngve Hedén 19:40.

Pojkar B: 1) Kjell Storbjörk och Jonas Arkestad 9:44, 3) Peter Lokar 10:12, 4) Timo Rakkonen 10:15, 5) Dennis Eriksson 10:17.

Pojkar C: 1) Kaj Tarvainen 10:13, 2) Tomas Rigvald 14:30.

Pojkar D: 1) Jonas Olsson, 2) Niklas Olsson 10:12.

Damer seniorer: 1) Maja Arvidsson 23:50.

Damer äldre juniorer: 1) Ulla Salmela 19:58, 2) Barbro Storbjörk 20:46.

Damer yngre juniorer: 1) Berit Andersson 21:39, 2) Tarja Granö 24:33.

Damer A: 1) Marie Andersson 9:59, 2) Gunilla Eriksson 11:04, 3) Eva Åhman 11:38, 4) Maria Ravila 13:36.

Damer C: 1) Helena Almqvist 7:21, 2) Mona Eriksson 12:57.

Träningsstävling, December 1976 med många deltagare

66 södraåkare sökte segern

Efter många helgers flitigt tävlande runt om i Sverige var det i söndags dags för Fagersta Södras skidåkare att avgöra sitt egna interna klubbmästerskap. Detta avverkades utan problem på Andra sidan och i ett väder som nog bara förmår locka ut skidåkare i skogen.

66 medlemmar i åldrarna 8 till 50 år hade spämt på sig löggarna för att om möjligt bli korad till klubbmästare. Naturligtvis kunde inte alla lyckas, men 16 man lyckades erövra den ätråvärda titeln. Dessa plus en komplett resultatlista följer här:

Resultat KM 1977, Fagersta
Södra IK:s skidsektion:

H 8: 1) Patrik Hermansson 6.09, 2) Joakim Hermansson 6.10, 3) Henrik Eriksson 6.18, 4) Niklas Olsson 7.08, 5) Rikard Nilsson 26.30.

D 8: 1) Päivi Myllylä 7.05, 2) Anette Georgsson 8.19, 3) Annkristin Johansson 8.39, 4) Ulrika Martinsson 9.13, 5) Ulrika Nielssen 9.31, 6) Therese Pettersson 10.29.

H 9-10: 1) Petri Roininen 7.06, 2) Svein Erik Blomstervik 8.20, 3) Stefan Nilsson 8.45, 4) Tomas Norgren 9.19, 5) Jonas Olsson 10.40.

D 9-10: 1) Helena Almqvist 7.47, 2) Mona Eriksson 9.12.

H 11-12: 1) Joacim Eriksson 11.15, 2) Tomas Rigvald 11.54, 3) Juha Myllylä 11.58, 4) Kai Tarvainen 12.19, 5) Fredrik Martinsson 15.50, 6) Jan Karlsson 16.02.

D 11-12: 1) Catarina Nilsson 16.12.

H 13-14: 1) Dennis Eriksson 9.52, 2) Jonas Arkestad 10.30, 3) Timo Rakkonen 10.52, 4) Kjell

Storbjörk 10.54, 5) Peter Löber 11.32.

D 13-14: 1) Gunilla Eriksson 11.03, 2) Katarina Eriksson 11.09, 3) Marie Andersson 11.12, 4) Eva Åhman 11.43.

H 15-16: 1) Juha Kants 19.54, 2) Yngve Hedin 20.48, 3) Anders Almqvist 21.42, 4) Håkan Larsson 21.53.

D 15-16: 1) Britt Marie Eriksson 21.43, 2) Tarja Granö 23.29, 3) Berit Andersson 24.26, 4) Marie Almqvist 27.42.

D 17-19: 1) Ulla Salmela 22.25.

H 17-18: 1) Sauli Mikkonen 20.09.

H 19-20: 1) Jan Olov Boeris 35.43, 2) Mats Andersson 37.44, 3) Eero Siljamaa 42.54.

H 21: 1) Osten Hermansson 43.24, 2) Niils Inge Hermansson 45.15, 3) Pentti Roininen 47.59, 4) Hejno Pytkönen 50.00, 5) Timo Pajuluoma 52.19.

H 35: 1) Veikko Karjalainen 43.56, 2) Karl Ove Karlsson 47.37, 3) Åke Andersson 48.38, 4) Taisto Rökkönen 50.40, 5) Roy Storbjörk 51.19, 6) Tapani Alatalo 52.50, 7) Erik Eriksson 55.59, 8) Anders Karlsson 58.18, 9) Risto Niemelä 58.38.

H 43: 1) Lauri Honkala 52.49, 2) Per Nilsson 53.09, 3) Karl Erik Davidsson 54.32.

H 50: 1) Bengt Nohrstedt 44.30, 2) Anders Lindström 45.00.

Klubbmästerskap, Mars 1977

54 SÖDRAITER ÅKER VASALOPPET

54 skidåkare från Fagersta Södra IK deltar i 1978 års Vasalopp. Intresset för detta gigantiska lopp har varit enormt, och som bekant blev det "vilt slagsmål" om de tio tusen platserna. Efter bara fyra dagar efter att IFK Mora sänt ut an-

mältningsblanketterna till klubbarna var Vasaloppets kvot fylld. Utländska åkare hade inte en chans att hinna med och får alltså inte, i likhet med tusentals svenskar, ställa upp i loppet.

Fagersta Södra och övriga västmanländska klubbar var dock ute i god tid och deras åkare finns alltså på plats när startskottet skjuts i Bergaby utanför Sälen nästa gång. De äldsta i Södra-gänget är Sven Bergman och John Ahlin, som båda åkt sju gånger. Yngst är debutanterna Krister Johansson och Mats Andersson, vilka trots sin ungdom är goda långdistansare.

Klubbens två starkaste kort är Veiko Karjalainen och Osten Hermansson, vilka brukar ha för vana att hamna högt upp i resultatlistan.

Största Vasaloppsrutinen har Karl-Ove Karlsson som åker sitt tolfte lopp, samt Per Nilsson med sina 15 fullföljda Vasalopp.

Fyra av klubbens åkare, Bengt Atterbring, Per Hellman, Ake Thelin och Bengt Linjo, fullföljer loppet för tionde gången och får därför mottaga den åtråvärda 10-årsmedaljen.

FSIK:s deltagare i Vasaloppet den 5 mars 1978 är följande (antalet tidigare Vasalopp inom parentes): Per Nilsson (15), Karl-Ove Karlsson (11), Bengt Atterbring (9), Per Hellman (9),

Ake Thelin (9), Bengt Linjo (9), Torbjörn Ahlin (8), Anders Lindström (8), Egon Kling (8), John Dahlin (7), Rafael Viitala (7), Sven Bergman (6), Veiko Karjalainen (4), Osten Hermansson (4), Lars Henrysson (4), Tomas Nilsson (4), Tapani Alatalo (3), Björn Torssell (3), Ake Kölerud (2), Gösta Jernström (2), Clas-Olof Juhlin (2), Per-Yngve Bengtsson (2), Ake Andersson (1), Bengt Andersson (1), Peter Ondrejčík (1), Juhani Tiitinen (1), Kjell Johansson (1), Karl-Evert Pettersson (1), Anders Karlsson (1), Clas-Håkan

Hertz (1), Leif-Ove Bröberg (1), Pentti Roininen (0), Krister Johansson (0), Mats Andersson (0), Lauri Rähkönen (0), Taisto Rähkönen (0), Vaito Ojala (0), Tapani Pihlajamäki (0), Perry Nordlund (0), Marvid Sundberg (0), Tommy Ringström (0), Lars-Gustaf Bäckström (0), Matti Pitkönen (0), Roy Riska (0), Leif Persson (0), Jan Brusling (0), Kenneth Himmler (0), Jan-Elis Ohlsson (0), Anders Köhner (0), Erling Råback (0), Rolf Sjöström (0), Berth Svensson (0), Kalle Korhonen (0) samt Kari Kauko (0).

Dags att anmäla till Engelbrektsloppet

Det västmanländska långloppet på skidor får ett tak vid 3.000 anmälda åkare. Vasaloppstaket nåddes efter fyra dagar, varför många skidåkare ställdes utanför. Nu räknar tävlingsledningen med att det blir rusning även till Engelbrektsloppet och därför stor konkurrens om platserna.

Skidlöpare i Fagersta Södra IK ska därför anmäla sig snarast och senast den 30 november till Per Nilsson. Då finns chansen att få vara med i denna festliga tävling "i Engelbrekts bygd för styrka och frihet" den 19 februari nästa år.

Fagersta Södra, skidsektionen. Rusning också till Engelbrektsloppet och därmed stor konkurrens om platserna väntas. Därför är det dags att anmäla sig. Snarast. Och senast den 30 november. Till Per Nilsson.

Inför Vasaloppet 1978, alltid stort intresse för Vasa och Engelbrekt.

Fagersta Södra får ej behålla sina talanger

Fagersta Södras unga skidåkare demonstrerade sitt stora kunnande när juniorerna DM-tävlande vid Rocklunda i Västerås på söndagen. Ulla Salmia och Jan-Olov Boerirs kunde gratuleras till var sitt mästerskap men även

ett par andraplatser kiarade fagersta-klubben. De övriga två titlarna erövrade Helena Holmberg, Surahammars SKK, och Sättra IF:s överlägsne Kurt Andersson.

Klart att man är glad när ungdomarna lyckas, kommenterar Karl-Axel Andersson i Fagersta Södras ledarstab:

— Men dom är så här duktiga så det var ingen större överraskning.

Jan-Olov Boerirs och Mats Andersson tog dubbelt i ÅJKlass.

— Den företrädande har endast tränat och tävlat på silver i tre år. Gör att första år i ÅJK-avdelningen och segern var en bra prestation, berömlar Andersson.

Tyvärr ser han ut att mista de två talangerna inom en snar framtid. Universitetstudier för Boerirs och siva mån. mistartjänst i Karlskrona för Andersson.

Hoppas att klubben i stället får behålla duktiga Ulla Salmia som nu var först i såväl start som resultatlistan bland de äldre damjuniorerna.

I den yngre avdelningen undertrök Britt-Marie Eriksson fagerstaklubbens dominans med andraplatser. Här segrade Helena Holmberg, Surahammars SKK. Därmed på nytt en fin framgång för den livaktiga skidklubben som slagit till oerhört i årets DM-tävlingar. Nu kiarades också de två lagsegrarna i de yngre juniorerklasserna.

Kurt Andersson, Sättra IF är ett namn som figurerat skickliga gånger i hoppsemanchang. Nu var det dags igen. När Kurt

Segrande flickor vid Juniorernas skid-DM vid Rocklunds. Fr v. Helena Holmberg Surahammars SKK och Ulla Salmia, Fagersta Södra.

VÄSTRA DM

Äldre juniorer, damer: 1) Ulla Salmia, Fagersta SK, 21.27. 2) Ulla Bött Eriksson, NAIF 21.45. 3) Maria Fältberg, HSK 22.07. 4) Susanne Fältberg, HSK 22.42. 5) Maria Cuperill, Arboga SK 23.27. 6) Britt Eriksson, NAIF 24.41. 7) Pia Ahlen, HSK 25.39. 8) Anneli Salmi, Westmanska 25.51. 9) Maria Johansson, Arboga SK 26.37.

Yngre juniorer, damer: 1) Helena Holmberg, Sura SKK 21.21. 2) Britt-Marie Eriksson, Fagersta SK, 21.54. 3) Helena Berg, Sura SKK 22.22. 4) Karin Hansmarck, Arboga SK 22.58. 5) Birga Kalmo, Sura SKK 23.58. 6) Eva Karlsson, IF Näs 24.18. 7) Ankerstin Jakobson, Sura SKK 25.18. 8) Britt Eriksson, Fagersta SK 25.44. 9) Ulla Eriksson, Hagersta GF 24.40. 10) Ingrid Östberg, Hagersta GF 24.54. 11) Eva Pettersson, VIK 24.22. 12) Anna Hultberg, Sura SKK 24.30.

Lag: 1) Sura SKK 48.37. 2) Fagersta SK 51.04. 3) Sura SKK 1:15.48.

Äldre juniorer, herrar: 1) Jan-Olov Boerirs, Fagersta SK, 23.28. 2) Mats Andersson, Fagersta SK, 24.25. 3) Per Olov Skarstrom, Långsele SK 24.22. 4) Per Arne Sjöstrand, Kolsva IF 27.26. 5) Lars Åke Andersson, Hagersta GF 27.28. 6) Jostes Hultenstad, Kungälv SK 27.58.

Yngre juniorer, herrar: 1) Kurt Andersson, Sättra IF 24.25. 2) Ingemar Romskar, NAIF 24.44. 3) Tobias Karlsson, Kolsva IF 27.06. 4) Mikael Lindén, NAIF 27.36. 5) Anders Ullar, Sura SKK 27.45. 6) Per Herten, Hagersta GF 27.58. 7) Ove Johansson, Hagersta GF 28.08. 8) Lutz Calander, Hagersta IF 28.48. 9) Ulf Norberg, Sura SKK 28.52. 10) Tomas Lagerman, Kolsva IF 29.34. 11) Lutz Berg, Sura SKK 28.14. 12) Jan Lindén, Kolsva IF 41.06.

Lag: 1) Sura SKK 1:58.58. 2) Kolsva IF 1:57.48. 3) Hagersta 1:38.48.

Ungdomar hotades under DM-tävling:

"Ska jag bussa hunden på dig"

En del överraskningar utspelas under de DM-tävlingar när de tävlande vill om. Kanade både i Rocklundsloppet. Det var här vi skildra att arrangera skid-

Anmälningsdags för alla Vasaloppsåkare

Intresset för Vasaloppet har de senaste åren varit enormt och som bekant blev det ifjol vilt slagsmål om de 10 000 platserna. Bara fyra dagar efter att IFK Mora sänt ut anmälningsblanketter till klubbarna var loppets kvot fylld. Utländska åkare hade inte en chans att hinna med, och fick i likhet med tusentals svenskar inte ställa upp.

Att något måste göras inför 1979 års lopp stod helt klart redan då. Det tidigare systemet var ytterst orättvist, eftersom postgången blev avgörande för vilka som skulle få ställa upp i loppet. Man har nu därför bestämt att höja taket till 12 000

åkare. Vidare ska alla som vill åka Vasaloppet anmäla sig till sin klubb. Klubben registrerar sina åkare och sänder in anmälan till Mora.

"Anmälan för registrering" måste ske vid endast ett tillfälle och alltså samtidigt för klubbens alla åkare. Klubben ska på anmälningssedeln rangordna sina åkare. När alla i tid inkomna anmälningar är registrerade, företar arrangörerna en kvotering med antalet anmälda som bas. Omkring den 1 december får berörda klubbar besked om antalet erhållna platser. De anmälningar som ligger ovanför kvoteringsgränsen betraktas därmed som definitiva anmälningar i Vasaloppet, och övriga

kan inte beredas plats i ordinarie tävling 1979.

Ett alternativ till dem som inte kunnat beredas plats i det ordinarie Vasaloppet, är ett så kallat "Öppet Vasaloppspår". Spåren är öppna måndag, tisdag och onsdag före Vasaloppsöndagen. Genomfört prov berättigar till diplom och provet är även öppet för damer.

De skidåkare inom Fagersta Södra som vill åka Vasaloppet ska anmäla sig till Per Nilsson i klubblokalen på Andra sidan, tisdagen 17/10 eller onsdagen 18/10 mellan kl 18.00—20.00. Förutom startavgift kan även medlemskort och tävlingslicens lösas vid detta tillfälle.

Södra belönade vasaloppshjältar

Fagersta Södras skidsektion hade årsmöte i tisdags. Carl-Erik Eriksson omvaldes som ordförande samtidigt som styrelsen också fick förnyat förtroende.

Bengt Atterbring, Per Hellman och Åke Thelin fick medaljer för att de tio gånger ställt upp i Vasaloppet. För goda resultat i Vasaloppet belönades Veikko Karjalainen, Östen Hermansson och Pentti Roininen.

Efter mötet informerade Per Nilsson om Vasaloppet 1979 och

För goda resultat i vasaloppet belönades från vänster Pentti Roininen, Veikko Karjalainen och Östen Hermansson då Fagersta Södras skidsektion hade årsmöte. (Foto: Bo

Inför Vasaloppet 1979

Mårten Finne-loppet

Nästan en hel klass diskades för tjuvstart!

Östen Hermansson, Fagersta Södra IF, var bara 1 minut och 13 sekunder efter segrande Hans-Olof Pettersson, när Mårten Finneloppet avgjordes i Kopparberg på söndagen. Det är ett distanslopp över 35 kilometer och det mynnade i en hård spurtstrid bland nämnde Hans-Olof Pettersson samt Terho Uksila från Hågersta och Sune Asp, Orsa IF. Östen hade tyvärr tvingats släppa i ett tidigare skede, men han gjorde ändå en mycket bra insats och slutade på 5:e platsen. Hans-Olof Pettersson vann alltså före Terho Uksila och Sune Asp, medan hemmasonen Anders Torstensson kilade in sig på fjärdeplatsen. Även Pentti Röninen, från Fagersta Södra IF gjorde en mycket bra åkning och slutade i resultatlistan på nionde plats.

Även om det var spännande och ovisst in i det sista bland seniorerna var dock det allmänna samtalsämnet tjuvstarten och diskningen av större delen av oldboys-klassen. En åtgärd, som kommer att diskuteras länge. Många av åkarna som blev diskade var mycket förgrymmade och ämnar föra upp det hela till Svenska Skidförbundet, då man anser sig lurade på konfekten. Men hur ska en sådan anmälan kunna resultera och vad ska man grunda sig på, när det i reglerna för loppet står tydligt och klart att de som tjuvstartar blir uteslutna.

Resultat:

H 21: 1) Hans-Olof Pettersson, Särens IF 105.55, 2) Terho Uksila, Hågersta 105.56, 3) Sune Asp, Orsa 105.58, 4) Anders Torstensson Kopparberg 106.54, 5) Östen Hermansson, Fagersta Södra 107.08, 9) Pentti Röninen, Fagersta Södra 109.43, 15) Kurt Jensen, Norberg, 112.31, 22) Urho Hakso, Norberg 114.42

40) Mats Andersson, Fagersta Södra 119.16, 48) Arne Ahvenvaara, Norberg 122.05, 56) Lars Holm, Norberg 124.25, 81) Tapio Kursu, Fagersta Södra IK 134.39.

H 35: 1) Bertil Smeds, Kloten 113.29, 11) Timo Pajuloma, Fagersta Södra 133.09.

H 43: 1) Rune Eriksson, Åkers IF 122.54, 12) Risto Niemela, Fagersta Södra 150.51, 13) Pentti Kursu, Fagersta Södra 151.53.

H 50: 1) Börje Andersson, Brevens IF 134.46, 22) Hilding Westerlund, Norbergs AIF 185.12.

H 19—20: 1) Tommy Eriksson, Enköpings 49.15, 11) Fauli Mikkonen, Fagersta Södra 53.48.

H 17—18: 1) Tony Pölder, Falun 48.22, 13) Krister Engström, Norberg 50.06, 26) Anders Almquist, Fagersta Södra 51.31, 43) Juha Kants, Norberg 55.50.

Damer 17—19: 1) Margareta Pers, Gagnef 54.47, 3) Britt-Marie Eriksson, Fagersta Södra 56.11, 11) Berit Andersson, Fagersta Södra, 60.47.

H 21 turister: 1) Reino Purtsainen, Frövi 116.27, 22) Håkan Jansson, Norberg 132.56, 31) Göran Persson, Norberg 134.50.

Den berömda tjuvstarten 1979 i Kopparberg

Norsk dubbel

Räkna med Norge när det gäller Engelbrektsloppet. I går var det dags igen. T.o.m. dubbelseger den här gången genom de två unga skidrännarna Arnth Hårstad och Peder Haagen. Efter starten på sjön Noren rekordåkte de till torget i Norberg där det endast skilde två sekunder dem emellan. En spurtuppgörelse alltså. Det här betydde Hårstads andra triumf i loppet.

På tredje plats överraskningen Örjan Blomqvist från Edsbyn. Bästa västmanlänning var Fagersta Södras 42-åriga Veikko Karjalainen som nu överlägset vann oldboysklassen och blivit 16:e man bland seniorerna. Eleonor Eriksson IK Rex vann för fjärde gången damklassen men den här gången hade hon stora besvär med Västmanlands skiddrottning Ulla Salmela, Fagersta Södra.

Karjalainen, 42 överlägsen oldboy

Bällan har väl förutsättningar varit så goda inför ett Engelbrektslopp. Tio minusgrader, sol och därtill fina och hårda spår. Allt var som upplagt för ett snabblopp.

Och nog blev det åka av. Till första kontrollen vid Frug efter 12 km kom titlen efter 28 min. Och redan här visade Veikko Karjalainen att han planerade ett fullgott lopp då han hade ledningen. Men han var jagad tätt i hälar av hela det farliga pöppet. Till nästa anhalt efter 24 km kom en tätklunga på 19 man. Den innehöll de namn som kunde tänkas avgå med segern så småningom. Men även Ulf Nilsson Norberg och Kurt Andersson Sätra IF fanns med där. Tommy Lundberg Skellefteå, Arto Koivisto Finland och de två norrmännen hade dock de flesta förspråkarna när det gällde segern. Två sent anmälda västtyskar fanns också med och aspirerade.

När det hade åkts 35 km var ställningen i stort sett densam-

ma. Och man hade sina aningar att det här skulle inte avgöras förrän på Engelbrektskatan i Norberg. De aningarna besannades ytterligare vid rapporterna efter såväl 42 som 51 km.

Men det visade sig att det skulle hända saker på den knappa milen in till mål. Hårstad frustade med några ryck och det var endast hans landsman Haagen och svensken Blomqvist som hängde med. In på upploppet kom norrmännen sida vid sida och Örjan Blomqvist orkade inte ta sig förbi. Hårstad avgjorde med ett par skidlängder.

Därmed var det åter Norge i lopp. Det har som bekant hänt fyra gånger tidigare av de elva Engelbrektslopp som genomförts. För Arnth Hårstads del så var det här hans andra triumf. Han var värst även 1978. Och trots att banan var lite längre den här gången så körde han ett par minuter snabbare.

Prätletan i övrigt visar att

Skellefteås Tommy Lundberg hamnade först på nionde plats. Han var ju en av de starkaste segeraspiranterna före loppet.

Av de två västtyskarna Hans Reiter och George Ziptel, som kom veckan före start och ville vara med, så klarade den förstnämnde en 11:e plats. Men så är han också västtysk 3-milsmästare. Arto Koivisto, Finland, halkade ned till 16:e plats och fick se sig besegrad av Fagersta södras Veikko Karjalainen med 19 sekunder.

Damtävlingen utformades till en uppgörelse mellan Ulla Salmela och Eleonor Eriksson IK Rex i Uppland. Eleonor med tre segrar tidigare och hade också ledningen de tre första milen. Sedan gick Ulla förbi och skaffade sig ett försprång på drygt minuten. Men då det endast var 2 km kvar så gick fru Eriksson åter upp i ledningen och den här gången orkade Ulla inte svara. Men andra-platsen klarade hon med stor marginal.

BERNT PETTERSSON

Engelbrektsloppet 1980, Veikko torde ha varit 44 år, född 1936.

Fagersta Södras segrande damslag fr.o. Ulla Salmela, Marie Åimqvist och Britt-Marie Eriksson.

Norbergs AIF:s segrande lag bland juniorerna fr.o. Tapeni Kujala, Tony Pölder och Ingmar Sörnskar.

Stafett-DM ren uppvisning

ULT
4/2-80

Det blev egentligen ingen tävling - det blev en uppvisning.

Så kan herrjuniorernas och damjuniorernas DM-stafetter på skidor sammanfattas. Uppvisningen svarade i

första hand Norbergs AIF:s trio för. Överlägsna segrare med nära åtta minuters marginal före Arboga SK. Men också damerna från Fagersta Södra IK stod i en klass för sig även om segermarginalen här var lite mänskligare.

Efter att norbergsskrubbarna "hoppat av" DM-tävlingarna i Kungälv kom man till Sörhammar och vände sin klass. Här var tävlingaffärländerna mycket bra. Medan fick förstamannen Tapeni Kujala till ett lyckat lopp och hade ledningen efter första sträckan.

språnget för varje varv. Säkert hade de mer att ge om det blivit pressade. Nu stod Sörnskar i mål som vinnare och det dröjde exakt 7,40 min. innan Arboga SK:s Kent Larsson kom till målet som tvåa. Arboga hade förtämlen innehållit

Ulla Salmela åkte förstasträckan för Fagersta Södra. Och det var ingen dålig startflicka. Ulla, som vunnit silver 5 som 10-åring i vinterens DM, ville naturligtvis även ha stafett

Stafett 1980

Hallsta och Sura dominerade u-DM!

Favoriterna vann i j-DM

Hallstahammars SK och Surahammars SOK var de två framgångsrikaste klubbarna när ungdoms-DM på skidor avgjordes på lördagen vid Rocklundaspåren i Västcrås.

Hallsta- och Suraklubbarna tog vardera fyra titlar. Hallsta tre individuella och ett i lag och Surahammars två individuella och två lagsegrar.

Urban Ahlqvist, Surahammars SOK, smabäst av de yngsta pojkarerna.

VJK-skidor stod som arrangör för årets UDM på skidor. Arrangörsklubben kunde bjuda de omkring 300 skidungdomarna på fina spår och de yttre omständigheterna gjorde att det inte behövde bli några större valningsbekymmer.

Detta betydde för hårda figheter i de åtta olika klasserna. I några av klasserna så hårda att segermarginalen sträckte sig till några få sekunder.

STÖRSTA MARGINAL

Den största segermarginalen hade Urban Ahlqvist, Sura. Han vann yngsta pojklassen (H 9-10) med 20 sekunders marginal, till Mats Johansson, Skinnungsberg.

Annika Nordström, Fagersta Södra IK, bäst i D9-10.

Flickornas yngsta klass vanns av Fagersta Södras Annika Nordström.

Fagersta Södra fick ytterligare en individuell segrare. Det var i D 11-12 där Päivi Myllylä hade knappa 15 sekunder till.

godo på Anna Andreasson från Hågersta.

I grabbarnas motsvarande klass gjorde Per-Erik Pettersson en imponerande åkning och kunde vinna klassen.

SEKUNDMARGINAL

I H 13-14 blev det stenhårt. Med en sekunds marginal vann Johan Låija från Hallsta före Pierre Sjögren, VJK-skidor.

Den här segern hade jag inte räknat med, menade en glad Johan Låija.

Men det hade säkert blivit annorlunda om storfavoriten, Kimmo Kolatila från SK Trim hade kunnat vara med. Nu låg han hemma med halsont.

En av favoriterna som inte visade några sjukssymptom var Elisabeth Jansson tävlande för Sura IF i D 13-14. Tredje klara segern för säsongen blev det för Elisabeth som verkar vara outstanding i klassen.

FINA TIDER

Hallstahammars tredje individuella seger svarade Maria

Per-Erik Pettersson, Hallstahammars SK, UDM-vinnare i H11-12.

Jarefalk för. På den dryga 8-kilometerslängan fick hon den mycket fina tiden 15,42.

Grabbarnas tider i motsvarande klass var inte dälliga heller.

17,02 hade segraren Mikael Komai från Sura, vilket var sju sekunder bättre än vad IFK Salas Jan Östlund hade.

RONALD REICHER

Päivi Myllylä, Fagersta Södra IK, segrade i D11-12.

Det blev favoritvinster i de fyra tävlingsklasserna när Kolsva IF i lördags i behaglig vintertemperatur arrangerade juniorernas individuella längdmästerskap på skidor.

Hallstahammars Tommy Finell, som vid nyårsaftnens "Bergslagsstafett" i Varghedepåret övertygade mycket kunde glädja sig åt en ny framgång: seger i äldre herrjuniorernas uppgörelse över 15 kilometer. Men det satt hårt åt Klubbkompisen Mats Lehto. Lehtonen hade initiativet under en stor del av loppet och det var endast tack vare en suverän slutaatsning som Tommy kunde greja guldet. Segermarginal: 14 sekunder.

Individuella bronset till Norbergs Per Westman.

Yngre herrjuniorernas mästartävling, blev som väntat en hård kamp mellan Arbogas Benny Larsson och den yngre av de duktiga bröderna Lehtonen med Lennart som förmann. Tyvärr såldes krasilige Peter Franklin från Norberg bland favoriterna av vilka Fagersta Kai Tarvalnen inte hade sin bästa dag. Efter första halvmaran hade Benny Larsson ryckt till sig en ledning på 13 sekunder till två minuter senare startande Lehtonen, en ledning som drygades ut till 21 sekunder innan det var dags att klocka sluttiden. Tredjeplatsen till bruksklubbens Sakkari Kujala och med Stefan Bjurstedt på sjunde plats betydde det lägguld till HSK.

Fagersta Södras Gunilla Eriksson vann klart yngre damjuniorernas tävling över halvmaran före klubbkompisen Mari Andersson som hade lika be-

Benny Larsson, Arboga SK, segrade i D19-20.

tryggande marginal till Skultunas Barbro Sandström.

I den äldsta damjuniorklassen ställde endast två åkare upp. Norbergs Eva Järvinen var här halvannan minut snabbare än Hallstahammars Annika Blomqvist över de fem tävlingkategorier.

Tommy Finell, Hallsta SE JDM-segrare i H19-20.

Gunilla Eriksson, Fagersta Sö IK, segrade i D17-18.

IF NAIIF-skidor Eva Järvinen segrade i D19-20.

Göran och Terho kompiskörde till guld och silver

Göran Andersson, Norberg, startade endast en minut efter argaste konkurrenten Terho Uksila, Hägersta, när skid-DM 50 km avgjordes i Sala på söndagen.

Efter 15 km var Göran ifatt Terho

– Det är omöjligt att vinna med Göran endast en minut efter, menade Terho. Vi är ganska jämna som åkare så det var inte stor idé att försöka rycka sig loss från honom. Jag försökte tre km före mål, men han hängde lätt med.

Göran Andersson är andrnärssenior och tycker att det har fungerat bra för honom; den här säsongen. Flera fina resultat har han gjort, men han är besviken över SM-veckan.

SATSAR HÄRDARE

– Jag var i fin form och hade hoppats på bra placeringar. Men med båga startnummer och moddiga spår misslyckades jag.

Men distriktsmästare på femmilan är inte så dumt det heller och det trots att Göran inte har satsat för fullt den här säsongen.

– Jag kan satsa ännu hårdare

sästa säsong, menade han. Men jag har ännu inte bestämt mig. – Jag skanks satsar på en civil utbildning i stället.

Femmilan kördes tre varv på en 16,5 km-länga med perfekta yttre förhållanden. Fem minussgrader och fina spår.

– Det är roligt att åka under sådana här omständigheter, sade Göran. I Mordags ställde jag inte upp på DM 15 km som kördes i Kungsås. Det finns ju ingen snö där och det är fel att lägga ett DM på en sådan plats.

Bronsmedaljör i H 21 blev Pertti Uksila, Kolva och Norberg vann lagtävlingen före IFK Sala och Hägersta GF.

FIN PRESTATION

Veikko Karjalainen vann H 35, fyra minuter för Raimo Ojalehto, Hallstahammar. Bronset gick till Sören Linder, Norberg.

och de båda hjälpte varandra till en guld- respektive silvermedalj.

– Jag fick snart ögonkontakt med Terho och då gick det lätt att åka, sade Göran efter loppet.

– Jag trodde Sören skulle vinna, sade Veikko. Det gick trögt första varvet innan jag körde bort en del slätvalla, men sedan höll det fin.

Fagersta Södra vann lagtävlingen i H 25 före IFK Västerås och IFK Sala.

En prestation utförde Taito Salmi, Tibnor, genom att vinna H 45. Och det trots att han efter 36 km varpåde och spräckte sina skidan.

– Jag trodde aldrig att jag skulle vinna, sade Taito. Man vet aldrig om man orkar i 50 km och speciellt tungt gick det de sista 14 km när ensa skidan sprack och strötade emot.

Fagersta Södra var enda klubb som fick shop ett helt lag i H 45 och vann därmed lagtävlingen.

JAN-KRIK ERIKSSON

Göran Andersson, Norberg, som vann 50 km.

Taito Salmi, Tibnor, överlägsen i klassen H 45.

Veikko Karjalainen, Fagersta, på väg mot en överlägsen seger.

DM 50 km, 1980 i Sala

MÅNDAGEN DEN 25 JANUARI 1982

Kolsva IF:s Per-Olof Sjöström och Urho Hakko från Norberg och IF NAIF-skidor delade på segern i herrseniorernas klass när DM-tävlandet på längdskidor fortsatte med 15 km i Tränstaakogarna vid Munktorp med sprinterdistanserna.

När Per-Olof Sjöström spurtade i mål med 26 sekunders bättre tid än Kurt Andersson från Sätra trodde de flesta att saken var klar. Men sist startande norbergskåkaren Urho Hakko ville annorlunda och hade bara kilometern före målsporten ett övertag med fem sekunder. Nu tog Sjöström genom en hård slutföroering in del försprånget och när arrangörerna började studera tiderman viade det sig att kolsvalöparen klockats av för en tiondels sekunds snabbare tid. Nu var det att plocka fram nya regelboken och den förtäljde att utan helt elektrisk tidtagning gick det inte att skilja löparna åt.

ÖPPEN HISTORIA

I frånvaro av Norbergstallets främsta blev herrseniorernas tävling en mycket öppen historia som alltså slutade på ett mindre vanligt sätt. Noteras från H 21-klassen att Hägerstas Jan-Åke Elgh blev in i skidsammanhången igen på ett sätt som pekar på en mycket intressant fortsättning. Det blev en fjärdeplats för HGF-aren knappa minuten från guldtiden.

Herrseniorernas fight i all åra, men frågan är om ändå inte Fagersta Södras oldboyfenomen Veikko Karjalainen stal föreställningen. Direkt från nattskiftsarbete kom Veikko till IKW-tävlingen och presterade en tid som på fem sekunder när var minuten bättre än segertiden i H 21-klassen! Småbåva mände konkurrenterna i klassen H 45 när det om några veckor drar ihop sig till Veteran-VM i uppländsekogarna.

En stark fagerstainsats sva-

Ovanlig DM-upplösning:

Två delade segern

på 15 kilometer...

Osten Hermansson, Fagersta SIE tog i lördags sitt andra individuella DM-guld för året

Herrseniorernas uppgörelse över de 15 tävlingskilometerna blev en helt jämn historia mellan Per-Olof Sjöström, Kolsva IF (l.v.) och Urho Hakko, IF NAIF-skidor.

rade också Osten Hermansson för i yngre oldboyklassen. En ledning på dusinet sekunder efter första varvet till Kolsvas Pertti Ukstla och Sören Linder, Norberg, ökades i de löjliga spåren på med halvmnuten innan segern var klar. Ukstla klarade Linder med två sekunder.

IFK Våsterås Erkki Järvi tog i H 50 sitt andra individuella DM-guld för säsongen men först efter hård fight med Hägerstas Lennart Pettersson. VIK-skidors Holger Häggstod stod här för en bra insats.

Rena klubbmästerskapet blev det i damseniorernas uppgörelse över fem kilometer. I frånvaro av Arbogas Karin Hammarlund och Norbergs Eva Järvinen blev det bara Fagersta Södra IK i resultatlistan. Förra helgens silverdam från Surahammar, Ulla Korhonen, kunde med startnummer 1 hålla undan för skidgymnasisten Gunilla Eriksson.

ERIC GAMBRE

Ulla Korhonen med startnummer 1 spurtar in som segrare i damseniorernas uppgörelse över 5 km.

DM 15 km 1982

Fagerstatjej i u-landslaget

820302

Gunilla Eriksson, Fagersta Södra, har uttagits i ungdomslandslaget på skidor.

Gunilla Eriksson, Fagersta Södra, har efter en fin skidsäsong nu också nått ett av sina mål – att bli uttagen i landslaget. Gunilla kommer att åka i det svenska ungdomslandslaget som möter Finland i Örnsköldsvik i slutet av mars.

Fagersta Södra har därmed fått sin första landslagsåkare. Gunilla har efter två års ordentlig satning på skidåkning nu nått något av sina drömmars mål.

Under denna säsong har Gunilla studerat och tränat på skidgymsaset i Sollefteå.

De för uttagningen så viktiga GP-tävlingarna har för Gunilla inneburit fina placeringar, speciellt i den sista, som kördes på söndagen i Högbo, och som gav en mycket fin femteplats.

KJELL ROSENDAHL.

Landslagsuppdrag för Gunilla Eriksson 1982

MÅNDAGEN DEN 17 JANUARI 1983

Björn och Gunilla mästare på skidor

Norbergs Björn Jonsson var i herrseniorernas klass halvannan minut snabbare än klubbkompisen Ulf Nilsson över 30 km när Västmanlands DM på skidor fortsatte på söndagen i fjällterrängen mellan Transtrand och Sälen med de individuella mästerskapen.

Den hastigt inträffande vintervylan satte en köpp i arrangörskjulen för Riddarhytte SK. Kvickskivret visade vid startdags vid Särens skidstadion på minus 20 grader och detta fick RSK att flytta tävlingarna knappa målar upp till Mickelsgård, där det var strålande vinterväder med 10 köldgrader. Tävlingsarna kom därigenom att bli två timmar försenade.

När man väl kommit igång visade det sig som väntat att kampen om DM-guldet bland herrseniorerna skulle stå mellan Björn Jonsson och Ulf Nilsson, den senare till av favorit efter de senaste insatserna. Men Björn ville somni. Treå - inte det helier särskilt överraskande var Hägerstas Terho Uksila.

I damseniorernas tävling över 30 km inträde Fagersta Södras Gunilla Eriksson förvästningarna efter Kirunaens vaasa insats i stafetten. Gunilla vann klart före Arbogas Karin Hammarlund som hade en sekund-först med Maria Andersson, FSK, om silveret.

Fertti Uksila, Kolva IF slog i H 35-klassens kamp över 30 km något överraskande Osten Herrmannson från Fagersta. Detta två stod i en klass för sig.

I en klass för sig stod också Yrjö Karjalainen i H 44. Omöjliga Veikkaa segermarginal kom att skrivas till drygt en minut.

Gunilla Eriksson, Fagersta Södra, snabbast i damernas 30 km löpp.

IFK Västerås Erkki Järvi var favorit i H 30 och han stod säker på för trycket. Med halvminutet sekunder till gods förpassade han Hägerstas Leenart Pettersson till andraplatsen.

Fagersta SIK tog sin tredje guldmedalj för dagen genom Kai Tarvainen, vilken lät bli undan för som väntat svåraste konkurrenten Sakari Kujala från Hälletahammar.

Dubbel Hälletahammar SK grejade bröderna, Leenart och Matti Lehtikoinen bland äldre herrjuniorer där tredjeplatsen betalades av Arbogas Benny Larsson.

Björn Jonsson, KIF-skidor, som vinn 30 km.

DM 30 km 1983

Över 200 deltagare ställde upp i Varghedsloppet på skidor och arrangerande Kolsva IF kunde glädja sig åt spännande tävlingar med hårda figurer i flera av de elva klasserna.

Huvudloppet var H 19-20 och där vann Benny Larsson, IF NAIF efter klar dominans på båda 5-kilometersvarven. Benny, som tävlade för Arboga SK tidigare men som flyttat över till Norberg för att satsa hårt på skidor under några år, vann med över minuten före Mikael Larsson, Tusnåfors.

— Tyckte banan passade mig bra och jag hade nog litet mer att ge om det behövs. Det har varit en ganska bra säsong för mig hittills även om 47:e placeringen på JSM var en besvikelse. Satsar hårt på skidor nu men avstår från start i stora SM trots att jag får åka både 15 och

Varghedsloppet

Fagersta Södra har lovande skidflickor

20 kilometer. Nu blir det närmast Klackbergspelen för min del nästa helg, sade Benny.

Segrade på milbanan gjorde också Fagersta Södras Juha Myllylä, trots en besvärande fläkkyning. I åldergruppen under, alltså H 17-18. Juha var ordentligt trött när han gick i mål en dryg halvminut före Thomas Carlsson, IFK Västerås.

Fagerstaseger blev det också i D 17-20 där Gunilla Eriksson slog den två år yngre Maria Ericsson från Hägersta med 14 sekunder. Gunilla går på skidgymnaset i Sollefteå och har tillgång till fina träningsmöjligheter.

— Litet dåligt glid hade jag under skidorna men annars tyckte jag att det gick hyggligt, var Gunillas kommentar efter segern.

Fagersta Södra tog de flesta segrarna i Varghedsloppet och lyckas ha del speciellt bra förspännt på damjuniorridån där Mona Eriksson vann D 15-16 med bred marginal före Elisabeth Jansson, Sätra IF och Päivi

Myllylä efter en hård fight med syskonen Kallarvaara, Westmanska, i D 13-14.

Arrangörsklubben, Kolsva IF, fick också en segrarinna. Det var 11-åriga Mikaela Eriksson som svarade för prestationen att vinna D 11-12 före Anette Lilla, Kungälvä SK.

Pierre Sjögren, VIK-skidor, börde till tävlingarnas mest överlägsna segrare. Han vann H 13-16 med över minuten till gode på tvåan Göran Blomgren, Hägersta.

NILS LILJESKOG

7-3-84

Varghedsloppet 1984

Monas största framgång — brons i ungdoms-SM

12/3

Vid ungdoms-SM på skidor i Timrå fick Västmanland en bronsmedalj genom Mona Eriksson, Fagersta Södra, som i tävlingens sista individuella klass D 16 gjorde ett utmärkt lopp i det så dags rätt sönderkörda spåret. Mona som startade sist av medaljtrion gjorde ett av sina bättre lopp och var efter tävlingen strålande glad. I samma klass belade Elisabeth Jansson, Sätra IF, en hedrande femteplacering.

Dessa två löser var ur västmanländsk synpunkt det största glädjeminnet. Allt vad skidåkten heter var på plats vilket betydde stora startfält och mot slutet av

tävlingen delvis sönderkörda spår i de annars utslagsgivande banorna. Nynö och temperatur på någon minusgrad ställde till en del valningsproblem. Allt sydligare delar av landet har väl så fina skidåften som norrlandadistriktet besannades åter.

Per-Erik Pettersson, Hallstahammars SK, har gått från klarhet till klarhet denna vinter och svarade åter för ett alldeles ypperligt lopp i H 14 genom att skida in som tia. I samma åldergrupp för flickor var Anna Andreasson, Hägersta GF, 25:a på inte helt perfekt vallade skidor. I lördagens tävling på 5 km med ett par sugande backar visade åter Johan Lilla, Hallstahammars SK, att han är de stora tävlingarnas man. Efter att tidigare år ha varit 4:a och 13:e var nu siktel koställt på en medaljplats. Men orken höll inte riktigt för Johan som ändå kom på 4:e plats. Att

soveräna segraren var det inte mycket att göra, men fram till silverplats hade Johan endast 18 sekunder, Seppo Kumpula, Suolahammars SK, fin 25:a, och en något minskad Jörgen Andersson, IF NAIF, 21:a var ett fint facit för länet.

Pierre Sjögren, VIK-skidor, går också klart framåt i den äldsta pojkklassen H 16 blev han nu 22:a. Sin placering som blivit betydligt bättre om han inte gjort en förargig varpa där han förlorade uppåt 20 sekunder.

I lördagstävlingens sista klass D 16 kom så den största framgången någonsin för Fagersta Södras, Mona Eriksson. Segrade gjorde Ann-Marie Karlsson, Sävsjö, syster till mors kända landslagsflickan Eva-Lena Karlsson, på en tid som Mona inte hade någon chans att nå. Men Mona var endast sju sekunder från silverlösen Eva Lönn, IFK Mora, Elisabeth Jansson, Sätra IF, femteplacering var också en stor framgång. Mona Eriksson ser nu fram mot att börja på skidgymnaset i Sollefteå i höst, och nästa års debut i juniorklassen.

Mona Eriksson, bronsflicka i ungdoms-SM.

USM brons 1984

Mälardalsloppet

28-1-85

**OS-flicka snabbast
Bara en länsvinnare**

Hallstahammars SK kunde till en del genomföra söndagens Mälardalslopp på skidor. Termometern visade nära 18 minusgrader på morgonen och då stod det klart att de ca 200 ungdomarna i åldrarna 9 till 16 år inte skulle få starta. Det var inte bara HSK som fick problem med kylan, även lördagens Trimlopp i Virsbo och 5-mils-DM i Surahammar fick inställas.

Nu blev det ett kvantitativt litet frkt som fick starta i klasserna från 17 år och äldre. Kvalitetmässigt blev det dock en fin tävling pga att Högabo ställde in. Deltagare kom från bl a Sundsvall, Piteå och Luleå.

Med fjolårets olympiadeittagare Eva-Lena Karlsson från

Stockvik blev damtävlingen intressant. Eva-Lena fick en riktig genomkörare före måndagens Stadionlopp där hon skall mäta sig med den hemvändande VM-truppen.

Så mycket av den omtalade skridskoåkningen blev det nu inte, för säkerhets skull lades det på lite grönt under skidorna. Snön var naturligtvis av förklarliga skäl sträv. Tvåa blev Luleås Anna Stevall, endast minuten efter, med Eva-Lenas klubbkamrat Katrin Larsson på tredjeplats.

LAILA TVÅA

Hägerstas Laila Taskinen gjorde ett fint lopp i D 17-20 där hon lade beslag på en andraplats efter hälsingeflickan Carins Adolfsson, Hybo, men före Anna-Lena Lindberg från Högforsbruk. HSK:s Maria Jarefalk gjorde ett tappert lopp slagen med endast elva sekunder av trean.

Stockviksseger blev det även på herrsidan där det inte var

Juha Myllylä, Fagersta Södra, som vann H 19-20.

något att göra åt Hans-Erik Jansson, som körde de 15 km på 21.40. Striden om andraplatsen

blev desto hårdare mellan västmanlandstrion Urho Hakso, Norberg, Curt Andersson, Sätra och Hallstahammars Lennart Lehtikoinen. Endast 30 sekunder skiljde dem åt.

LÄNSEGER

Den enda västmanlandsegern kom i H 19-20 över 15 km med undantag av Tehro Uksila i H 35 som kavade runt ensam i sin klass med den fina tiden 55.07. En tid som placerat Hägersta-löparen på andra plats i H 21.

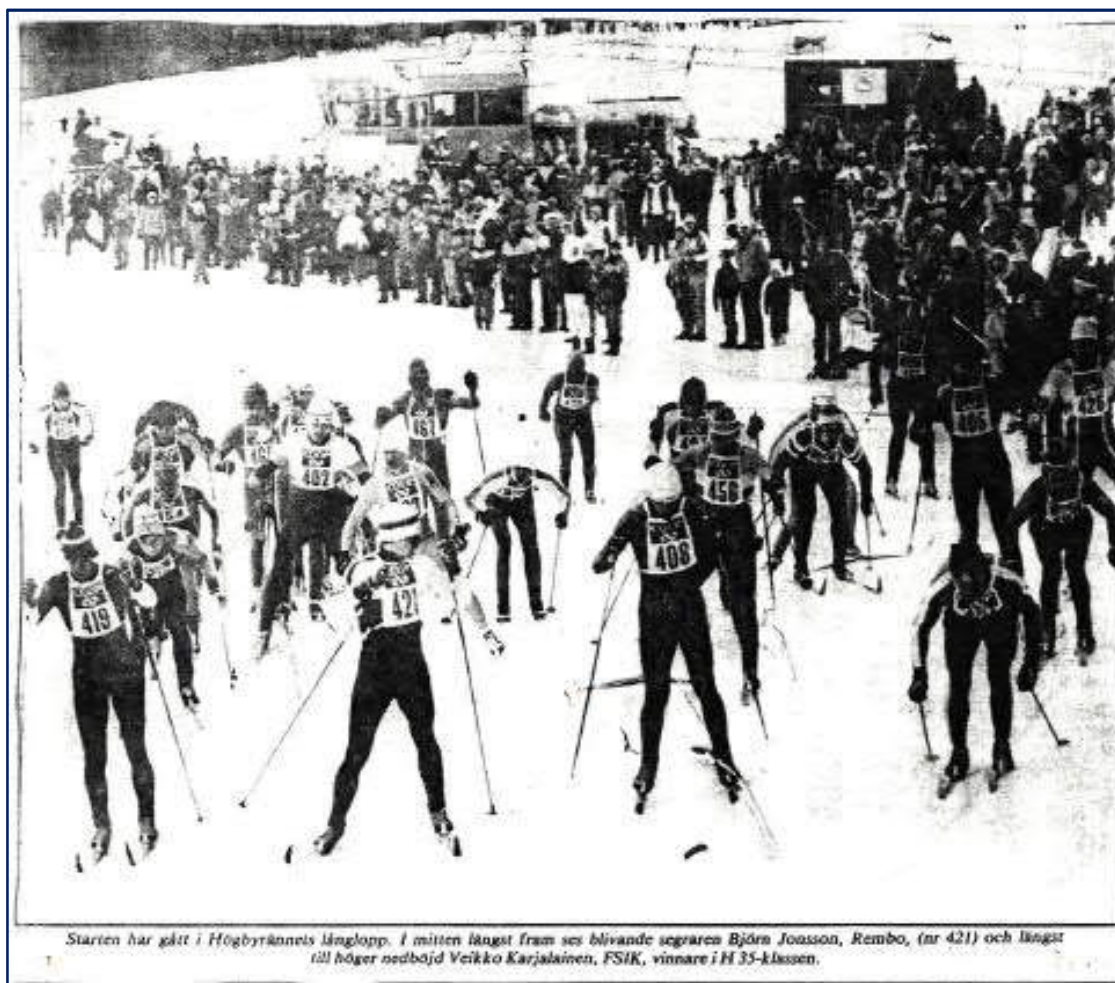
Juha Myllylä, Fagersta Södra var H 19-20 före Delsbos Stefan Andersson. Ett bra lopp gjorde HSK:s Kenneth Björklund med en tredjeplacering.

IFK Salas Jan Östlund höll på att snuva Dalarna på enda klasssegern genom att bli slagen med endast 16 sekunder av Dan Jansson från Gäddel. Tomas Wendlegård förevarade VIK-Skidors åra med att bli trea.

ROLF LARSSON

1985, en bra Fagerstajunior Juha Myllylä

Starten har gått i Högbyrännens långlopp. I mitten längst fram ses blivande segraren Björn Jonsson, Rembo, (nr 421) och längst till höger nedböjd Veikko Karjalainen, FSIK, vinnare i H 35-klassen.

Högbyrännets nypremiär 1985?, segrare Björn Jonsson Rembo och Veikko Karjalainen i oldboys klassen. Noteras bör att Björns som Jimmy Jonsson vunnit Engelbrektsloppet 4 gånger och är därmed rekordsegrare.

Lina Korsgren vann både Kristinaloppet och Engelbrektsloppet samma år 2015.

Jimmie Johnsson, Rembo IK, vann Engelbrektsloppet 2018 och 2019. Han har ytterligare två segrar i Engelbrektsloppet, 2009 och 2011.

Emilia Lindstedt, Falun Borlänge SK, segrare i 2018 års Engelbrektslopp

Fagersta Södra IK, segrare i D 17-20, fr. v. Gunilla Eriksson, Marie Andersson, Mona Eriksson.

Hägersta GP, segrare i D 13-14, fr. v. Theres Eriksson, Anna Andréasson, Madeleine Grönkvist.

Surahammars SOK, segrare i H 15-16, fr. v. Fredrik Jansson, Seppo Kumpula, Olle Frykfeldt.

Sättna IF:s segrande pojkar i H 11-12, fr. v. Mattias Sjöholm, Stephan Styrzell och Tomas Andersson.

Surahammars SOK, segrare i H 13-14, fr. v. Johan Jansson, Niklas Widegren, Conny Silvermagerl.

Fagersta Södra IK, segrande flickor i D 11-12, fr. v. Mona Hedlund, Annika Nordström, Eija Hankilähti.

Stafettlag, 1984

Annika Nordström, Fagersta Södra, som vann flickklassen i Lilla Engelbrektsloppet.

Äntligen ^{10/2} fick Annika en fullträff

I väntan på att det stora Engelbrektsloppet skulle få sin upplösning kördes Lilla Engelbrektsloppet. I pojkklassen vann Niklas Johansson, Rembo medan Annika Nordström, Fagersta Södra, segrade bland flickorna.

Lilla Engelbrektsloppet startade vid Karlberg och åkarna körde i mål på torget i Norberg. En sträcka på fem km som kördes efter handicapsystem där de yngsta startade först för att följas av de äldre knappa

minuten senare. På den lätta och i det närmaste helt flacka banan bjöds det på verklig skidpropaganda. De formligen lyste energi om de unga aktörerna som förhoppningsvis om några år kommer att åka det stora loppet.

Pojksegraren Niklas Johansson var 18 sekunder före bäste linsåikare Tommi Rajamäki, SK Trim. Bland flickorna blev det linsseger genom Annika Nordström, Fagersta Södra, som nu äntligen fick en vinst denna vinter. Annika har under säsongen varit tvåa och trea på flera tävlingar.

Seger i Lilla Engelbrektsloppet

Lovande skidpremiär Nio segrar till länet ^{30/12}

Västmanlands skidåkare höll sig väl framme när längdåkningspremiären avgjordes på söndagen vid Borntorpet i Skinnskatteberg. Hela nio klassegrar togs av länslöpare i Skinnbergsloppet. Tävlingen avgjordes på en efter förhållandena bra bana som bjöd deltagarna snabba och isiga spår. Fagersta-flickan Mona Eriksson visade

fina takter och blev trots att hon tävlade i klass D 17-18 snabbast av samtliga damer.

Allt åkarna denna säsong kommit igång bra vittnade tävlingen om. Arrangörerna hade gjort ett bra arbete. Åkarna bjöds isiga och svårakta spår men tävlingen genomfördes under rättvisa förhållanden.

Mona Eriksson, Fagersta, visade att hon även denna säsong tänker vara med i toppen på prististorerna. Mona som tävlar i klassen D 17-18 åkte nämligen

denna söndag ifrån samtliga damer. Hon hade bättre tid än segrarna i D 19-20 och D 21.

Hällstahammars Per Erik Pettersson har ett stort mål denna säsong. Det är att göra så bra resultat att det räcker för intagning till skidgymnaset. Början av denna säsong har också varit lovande. Detta var Per Eriks tredje tävling och nu blev det seger. Tidigare har det blivit en fjärdeplats i Transtrand och en andra i Borlänge. Trots att det varit dåligt med sommarträningen är han nöjd så här långt.

— Det känns bra och det går lätt att åka, sade Per Erik. Jag vågar stå på för fullt efter hela spåret även utför och det är något som är viktigt. Man har mycket att vinna genom att välja rätt spår nedför även om det är isigt.

Jim Engström och Bobby Östberg gav arrangerande Skinnberg en dubbelseger i den yngsta pojklassen. Skinnbergsloppet får betecknas som en lovande premiär för länets skidåkare på hemmaplan.

KJELL ROSENDAHL

Mona Eriksson, Fagersta Södra, visade fina takter och blev snabbast av samtliga damer vid årets Skinnbergslopp.

Per Erik Pettersson, Hällstahammars SK, vann klassen för 16-åringar.

1986 och nya framgångar

IF NAI:s DM-segrande lag i klassen H 81. Från vänster Ulf Nilsson, Mats Norrbon och Benny Larsson. Foto: KJELL ROSENDAHL

Fagersta Södras DM-segrande damer. Från vänster Gunilla Eriksson, Helena Almqvist och Mona Eriksson.

13-1-86

7.3. Bilder och urklipp från 90-talet

Resultat Jenny Olsson

Jenny Olsson 1991-2006; 6:a i riksfinalen Kalle Anka 1992 samt 3:a riksfinal Kalle Anka 1993, 1:a USM 1994 och 1995, 2:a och 2:a JSM 1996, 4:a och 2:a JSM 1997, 1:a och 1:a JSM 1998, 2:a Jaktstarts-SM (senior) 1998, 1:a och 1:a JSM 1999. 1:a Folksam Cup/Salomon Cup 1994, 1995, 1998, 1999 och 2:a 1996 och 1997. Ingick i juniorlandslaget och representerade Sverige i tre JVM där höjdpunkten är stafettguld 1998. Som senior fem individuella SM-guld, tre SM-silver, två SM-brons, tolv lagguld och fem SM-guld i stafett. Tävlade i WC 2000 t.o.m. 2005 med två topp 10-placeringar. 5:e plats i WM i Val di Fiemme 2003.

Stefan Eriksson

4:a Folksam Cup 1994, 5:a USM 1995, 9:a Folksam Cup 1995, Guld stafett JSM för Norbergs SK.

Tove Olsson

7:a USM 1997, 2:a USM 1998, 2:a och 6:a JSM 1999, 5:a JSM 2000. 9:a Salomon Cup 1999. Representerade Sverige i Juniorlandskamp i Estland samt ungdoms-OS i Slovakien 1999.

Simon Nilsson

9:a USM 1998, 10:a Folksam Cup/Salomon Cup 1998.

Gustav Olsson

1:a USM 1999 och 2000. 4:a sprint USM 2000. 3:a och 4:a JSM 2002. 3:a Folksam Cup/Salomon Cup 1999 och 2:a 2000. Representerade Sverige i junior-landskamp och ungdoms-OS i Vuokatti i Finland 2001.

Jenny och Stefan gick i Torsby med Carl-Johan Bergman, David Ekholm och Fredrik Östberg. Carl-Johan och David ingick i skidskyttelandslaget under Wolfgang Pichler. Ett år äldre är Emilie Öhrstig t.ex. Tove var i Mora samtidigt som Carin Holmberg som var mycket framgångsrik junior men slutade tidigt. Maria Rydqvist gick också där och är ett år yngre Martin Johansson (orientering och skidor) är jämgammal och Emil Jönsson är ett år yngre än Gustav och båda gick i Mora. Dom tampades ofta om topplatserna. Marcus Hellner och Lars Nelson är ett år yngre och konkurrerade varannat år, se bifogad resultatlista från JSM 2002. Fredrik Uusitalo blev duktig sprintåkare.

4te placerade Marcus Hellner tog 2 OS Guld 2010 i Vancouver (skiathlon och stafett), VM Guld i Oslo 2021 (sprint) samt OS Guld i Sochi 2014 (stafett) plus flera andra medaljer.

Resultatlista H17-18 Fri-stil Banlängd: 10 KM			Tid
Plats	Namn	Klubb	
1	Bryntesson, Robin	Rosöns IF	25:00,3
2	Hammarberg, Gunnar	Järpens SK	25:19,2
3	Olsson, Gustav	Fagersta Södra IK	25:20,6
4	Hellner, Marcus	Gällivare Skidallians	25:26,7
5	Jönsson, Emil	Årsunda IF	25:33,6
6	Johansson, Martin	Dalaporten SK	25:35,2
7	Stodin, Patrik	Myssjö Oviken IF	25:36,5
			25:37,3

Norrlännet medaljbäst i skid-DM

Den norra landsdelen kom som väntat att dominera stort då individuella DM i längskidåkning på lördagen avgjordes i Klackberg med Hällstahammars SK som arrangör.

Hela 16 av de 21 DM-guldmedaljer som delades ut gick till norrlänets klubbar med Fagersta Södra IK som bästa klubb med sju DM-tecken.

Tävlingen avgjordes på isgå med åndöck klart grönkåda spår och blev särbe utslagsgivande. Vad gäller valningen så var det förstås kluter som gällde.

Saturnadigt 14 klubbar från representerade i tävlingarna som kördes gemensamt med Södermanlands DM.

Fagersta Södra skedde bästa klubb med sju DM-vinnare. Från Lisa Stränd i yngsta flickklassen H 10 till Veikko Karjalainen i äldsta herrklassen H 55.

Däremellan hette Södras DM-vinnare Stefan Eriksson, H 14, Jenny Olsson, D 14, Linda Koski, D 13, Johan Svensson, H 15, samt Åsa Bergström, D 15.

SK Skönsåsen tog fem DM-guld och här hette vinnarna Niklas och Bobby Östberg, H 13 respektive H 17-18, Magnus Skilberg, H 16, Mats Johansson, H 12, samt Hanna Salander, D 16.

Västra DM-veckan också till Norbergs SK och SK Trim genom Tomas Kammarho, H 19-20, respektive Kauko Kaehala, H 50.

Jenny Olsson, Fagersta Södra, var överlägsen i klassen D 14 och hade en segermarginal på drygt halvtvåminuter till andraplatsen.

FOTO: CHRISTER NYMAN

Tomas Kammarho, Norbergs SK, vann juniorklassen H 19-20 och visade att formen är stabil.

Tre glada DM-vinnare från SK Skönsåsen, fr. v. Bobby Östberg H 17-18, Niklas Östberg (H 13), samt Magnus Skilberg (H 16).

Two starke vinstare som vann DM-guld i de två äldsta herrklasserna, Veikko Karjalainen, Fagersta Södra, (fr. v.), och Kauko Kaehala, SK Trim.

Fagersta Södras förande Stefan Eriksson förtjänade som väntat de översta delarna i klassen däröver sig, Stefan vann klassen H 14.

En unik bild från 1994, Fagersta Södra tog 7 DM segrar och på samma dag tog Fagerstas genom tiderna bästa manliga och kvinnliga åkare (Veikko Karjalainen och Jenny Olsson) var sitt DM-guld.

Längdskidor är inte enbart för norrlänningar

ÖSTERSUND(LT) Vi har lärt oss att svenska mästars i längdskidor inte nödvändigtvis måste komma från snörikare trakter. Första dagen av USM (de som fyller 15 år i år) var ett nytt bevis för detta.

Den första guldmedaljören kom från Fagersta i form av Jenny Olsson. Litet senare presenterade sig en stockholmare, Fredrik Östberg (tävlade för Norberg) som snabbast bland grabbarna.

Båda var tippade segrare. Jenny Olsson, som närmast tidigare två säsonger varit sexa och trea i Kalle Anka-finalen, hade varslat om mästarform för två veckor när hon i Folksam cup vann individuellt. Och beträffande Fredrik Östberg så är han obesegrad de två senaste säsongerna, ja 1992 tog han också fullt så när som i två lopp.

Maria Blind, Gällivare ledde med tre sekunder efter 3 km men tog slut på andra slingan och blev trea i en sekundstrid där också två andra från nordligaste distriktet hävdade sig: Maria Rieckola, Kiruna (silver) och Maria Lundgren, från Bodenklubben Sävas, som blev fyra.

Dessa gäster prisade den lyckosamma första dagen i Östersund och gav också frikostigt boende till arrangemangen - barnorna fick inte minst bra vitsord.

Det var dock inte lika uppåt i hemmaläget. Jämtland/Härjedalen gjorde i D 15 en av sina mindre lyckade USM-insatser

under den senaste femårsperioden.

Mirja Eriksson, Brunflo var överraskande bäst med en 17:e plats, följt av Magdalena Dahl - som hade problem med luftbröret - och Karin Nordstrand, Ytterhogdal.

Bättre upp för hemmadistriktet blev det emellertid i pojkklassen.

Sven Anders Bergström, ÖSK och Mattias Svelander, Asarna, fick press på storfavoriten Fredrik Östberg och pressade Östberg hårt de inledande kilometrerna, men fick till slut ändå ge sig.

Ändå mycket starka insatser av jämtarna.

Mästaren Fredrik Östberg är alltså från Stockholm eller rättare Solentuna, men flyttade till

Långshyttan i höstas.

En annan akare söderifrån, Anders Karlsson, Nässjö, kom fyra. Strax därefter en annan smålänning, Johan Rydqvist, ÖK Vivill, den sydligaste USM-åkaren. Klubben har adress Smålands stenar, nära Värnamo.

Tredjebäst av J/H-åkarna var Christer Hillarn, ÖSK, som på inte helt lyckade skidor kom 23:a.

67 åkare fullföljde. Av dessa var nog Sturviks Andreas Sjöberg den mest besvikne. Han tog i spurtens sju fristilsskär och blev därmed diskad.

Idag lördag och i morgon söndag blir USM-fortsättning, först för HD 16 och så för stafettlagen.
Erlend Lihner

Jenny Olsson, Fagersta, var snabbast i längdskidor i USM-striden för D 15 och flankeras här av de båda andra medaljörerna från Norrbotten. Marina Rieckola, IFK Kiruna till vänster och Marja Blind, Gällivare.

J/H-distriktet: Sven Soelander, doms-SM. vann guld.

SM-guld, SM-guld.

Är Jenny Olsson, Fagersta och Fredrik Östberg, Norbergs nästa stora längdskidåkare i Sverige? Det dröjer några år innan svaret på frågan kan ges.

Men en sak är säker - de båda åringarna är bäst i Sverige i sin ålder. Det visade de när ungdomsavgjordes i Östersund under veckans slutet.

Knappa, men klara, segrar för Jenny och Niklas på en trycka

USM Guld till Fagersta och Norberg 1994

SKIDBRA, JENNY

Fagerstatjejen Jenny Olsson tog SM-silver i jaktstart

SUNDSVALL TT/VT. Att Antonina Ordina skulle köra hem sitt tionde SM-guld på skidor och sin fjärde seger i jaktstarten var väntat.

Men vem hade trott att Jenny Olsson från Fagersta skulle bli tvåa?

Det blev hon i alla fall. Och därmed ordnade 19-åringen till med den största skidskrällen i Västmanland på 29 år.

I skuggan av 35-åriga Ordinas paradmarsch mot guldets snuvade två fräcka junioröser, Jenny Olsson och Anna-Karin Strömstedt, hela senioreliten på silvret och bronset. Fantastiskt roligt. Oj, vad skoj att de unga tjejerna vågar satsa så friskt, berömmar Antonina Ordina som slog knockout direkt från första stavtaget på 10 km fri stil och vann jaktstartsloppet i utklassningsstil med 1 minut och 43 sekunders marginal.

Anna-Karin Strömstedt fick på upploppet ge sig för den två år äldre juniorkamraten Jenny Olsson från Fagersta.

Jenny är en av svensk skidsports stora framtidslöften - hon har kört hem tre silvermedaljer i JSM de senaste två åren. Men de framgångarna väger lätt i jämförelse med silvret på senior-SM.

Utan tvekan mitt livs härligaste skidlopp hittills, säger Jenny med en härlig frisk glimt i ögat.

Väntar OS i Nagano nu för uppstickarna från juniorlaget?

Nej, det är för tidigt. Man ska nog ha klart för sig att dagens jaktstartslopp i SM med undantag för Ordinas prestation nog är att likna med en se-

Silvertjejen. Skidjuniorern från Fagersta, Jenny Olsson, lämnade hela senioreliten - utom Antonina Ordina - bakom sig ten i går. Visst är hon värd sin silverplakett och landslagsplatsen till JVM i St Moritz. Foto: HENRIK BJÖRNSSON

mestertripp i jämförelse med den fart som ett jaktstartslopp i världscupen och på ett stort mästerskap körs. Våra unga och lovande tjejer får satsa på JVM i St Moritz i första hand den här säsongen. Men visst ska de få chansen att visa upp sig i internationella sammanhang, lovar landslagstränaren Lars-Gunnar Pettersson. Damernas insats i Sundsvall gör den svenske damträ-

naren lite orolig. Ordina är visserligen på väg att närma sig den forntopp som krävs för att hon ska kunna hävda sig i konkurrensen i Nagano.

Annika Evaldsson är fortfarande krasslig och är vid sidan av Ordina den enda blågula flicka som har kapacitet att när hon har en riktigt bra dag kunna hävda sig bland de tio bästa i världen.

Det är bara att konstatera

att det är allt för tunt i toppen på svensk damskidåkning, men det är ju ingen nyhet. Vi har ju även Anna Frithioff som har en bra kapacitet i den klassiska stilen, konstaterar Lars-Gunnar Pettersson.

Tre flickor är en för lite när det gäller stafett där Sverige har förhoppningar om att kunna blanda sig i medaljstriden.

Jag hoppas att någon av de andra flickorna kan lyfta sig

och åka minst snabbare på femningsvis får vi i skid i de världskörs de närmast säger Pettersson.

Den ungdomningen märktes prispallen då Andersson från blev sexa och IT Handler från Å på tionde plats.

Oj, så fort 1997 passerat. Det är knappt man hunnit med. Men nu är det i alla fall dags att summera det gångna sportåret.

Ett år som avslutades med en riktig sensation när Fagersta Södras Jenny Olsson tog silver i jaktstarts-SM då bara några dagar återstod till nyårsfirandet.

Ingen årskrönika för FP-Sporten utan längdskidåkning. Så har det varit några år nu. Fram till nu har det för det mesta handlat om duktiga ungdomar. Nu fick vi en silvermedalj i senior-SM att skriva

MK, hade guldägg i rally-SM för juniorer. Men ett motorhaveri satte stopp för Patrik. Men ett silver blev det i alla fall.

Lagidrotterna då? Tja, inte var det något speciellt lyckat år. Fagersta AIK ramlade ur hockeyettan efter två säsonger. Västanfors IF misslyckades i kvalet till bandyallsvenskan igen.

Bättre lycka hade Per Ols BoIS damlag i innebandy. Laget tog en plats i den nya elitserien. Västanfors IF:s damlag i fotboll höll sin vana trogen till i toppen av division II. Men när får vi uppleva att VIF tar steget upp en division?

Kiättrar uppåt

Samma friska kan vi ställa till

Mot nya mål. Fredrik Östberg och Jenny Olsson har redan visat sin kapacitet i seniortävlingar. Jenny avslutade 1997 med silver i jaktstarts-SM.

Senior SM Silver 1997 av en Junior, sen största prestationen i Fagersta Södras skidhistoria December 1997

MÅNDAGEN DEN 16 FEBRUARI 1998

15

Medaljtrion. Tre glada medaljörer efter lördagens femkilometerslopp i ungdoms-SM, klass D16. Fr.v. Tove Olsson, Fagersta Södra, (silver), Carin Holmberg, Domnarvet, (guld), Karin Nilsson, Arvidsjaur, (brons).

FOTO: JÖRGEN HJERPE

Tove tog SM-silver

Efter en inledande fredag i strålände solskin vid skidstadion i Klackberg, ett väder som så smått lockade fram en förändring av vären, kom en gråmulen lördag med regn och nedstämning. Men värdet överkade inte på Fagersta Södra IK:s Tove Olsson.

Den norra länsdelens hopp vid ungdoms-SM på skidor svarade upp mot förväntningarna och åkte till sig en meriterande silvermedalj i D16.

De klart godkända placeringarna på fredagen av "våra" deltagare, Simon Nilsson, Fagersta Södra, nia i klassen H15, Lisa Wik, Skinnskatteberg, 18:e flicka i D15, och Johan Holm, Norberg, på 24:e plats i H15, så var det på lördagen dags för den äldsta flickklassen, D16. Och det blev en tävling i dur.

Omöjlig Carin

Tove Olsson, Fagersta Södra, disponerade sitt lopp perfekt och tog silvermedaljen, slagen endast av "omöjliga" Carin Holmberg, Domnarvet.

Carin som avgjorde tävlingen redan på det första varvet.

- Jag gick ut mycket hårt och det höll bra. Jag kände ingen trötthet förrän i sista backen men då visste jag att det var klart, sade Carin och gav arrangörerna stort beröm för banan.

- Det var svårtäkt och det gick fort utför men det gillar jag, sade segrarinnan som förra året var fyra i klassen D15.

Carin Holmberg, som nyligen vann Svealandsmästerskapen och nästan ratat upp bara segrar hittills under säsongen, siktar nu närmast på SS i Falun och

Folksam. Enligt henne, två mycket viktiga tävlingar.

Bronsflickan Karin Nilsson, Arvidsjaur, som var sexa i D 15 förra året, tyckte inte att det var lika roligt ute längs banan. Hon gillade inte de tuffa utförlöparna.

- Nej, jag är rädd att åka utför så det var jobbigt och svårt men jag är glad, sade Karin Nilsson som naturligtvis tyckte det var värt besväret att göra 90-milarsen till Norberg.

TORGNY NARFSTRÖM
0223-466 08

Följer i storasystems spår

Tove Olsson har tydligen följt sig ett följande nyblivna juniorvärldsmästarens, storsystemer Jenny, när det gäller framgångar i skidspår-

rundan och jag lyckades ju bra. Miljömeningen att vara bland de tio främsta kände jag ju med marginal, sade Tove och lag tränare.

För en övning var det smidigt

- Det är en tuff men bra bana och de lätta uppforsbackarna och de svåra utförlöparna har jag lärt mig klara av, menade Tove.

USM Silver 1998

MÅNDAGEN DEN 20 JANUARI 1997 15

VM-åkare 1. Jenny Olsson, Fagersta Södra, har tagit plats i det svenska laget till junior-VM i Kanada.

VM-åkare 2. Fredrik Östberg, Norbergs SK, vinnare sin klass och vann VM-uttagningen i Örtags, Kanada nästa.

Klart för junior-VM

Jenny Olsson, Fagersta Södra IK, och Fredrik Östberg, Norbergs SK.
 Där har ni våra senaste VM-deltagare. De två togs nämligen i helgen ut i den trupp på tolv skidåkare som ska representera Sverige vid junior-VM på längdskidor i

–Vilken härlig känsla. Det här var säsongens stora mål och nu har jag nått det, var Jennys spontana kommentar till JP. Fick kontakt med henne efter livlösa på hemväg till skidgymnasiet i Torshög.

Läkorn i den första delävlingen i Salomon Cup på blev Maria Händler för när man det be...

sedan blir det på onsdagen den 29 januari av till Kanada och Canmore strax utanför Calgary där de två senaste världcup-tävlingarna på de gamla OS-banorna.

Fredrik Östberg var förstås också han mycket glad med sin dag. Segermarginalen på nästan tre minuter säger det mesta om hans lagret. Fredrik hade följ...

kom Nilsas Östberg, Skinnberg. I den äldre juniorklassen, H19-20, åkte Norbergs SK:s Magnus Jonsson in som elfte man. Han var distanserad av svenska segrare: Per Elofsson, Umeå, med drygt fyra minuter. Mikael Östberg, Norberg, kom syder ännu till start då han var följ...

JSM I LÅNGD I SVEG

Foto: Göst Nilsson

Jenny Olsson från Fagersta motsvarade alla förväntningar och vann damernas 15 kilometer

Väntad seger i damklassen: Jenny höll för favorittrycket

Sveg (ÖP)

Tre av de fyra juniorvärldsmästarna kom i topp vid första dagens JSM-tävlingar. I går slog den fjärde till, 19-åriga Jenny Olsson, från Fagersta inifrån lätt favoritskapet i äldsta gruppens 15 km klass

Jenny ledde från start till mål. Hade 48 sekunder efter första rundan och nästan dubbla avståndet in i mål.

– Det var lätt sagt på andra. Solen låg på och jag fick kämpa, konstaterade Jenny Olsson.

skidor/JSM

Silveret gick till en verklig skräll, Karin Rydholm från Ulricehamn, som vid startingen hade tre sekunder tillägs på Ivan Hedera Sundberg, Värby och dubbla avståndet på andra. Hedera, som var sista i Värbys guldlag, låg minuten före i sprint.

– Efter en ströme plats i salomon cup hade jag skit...

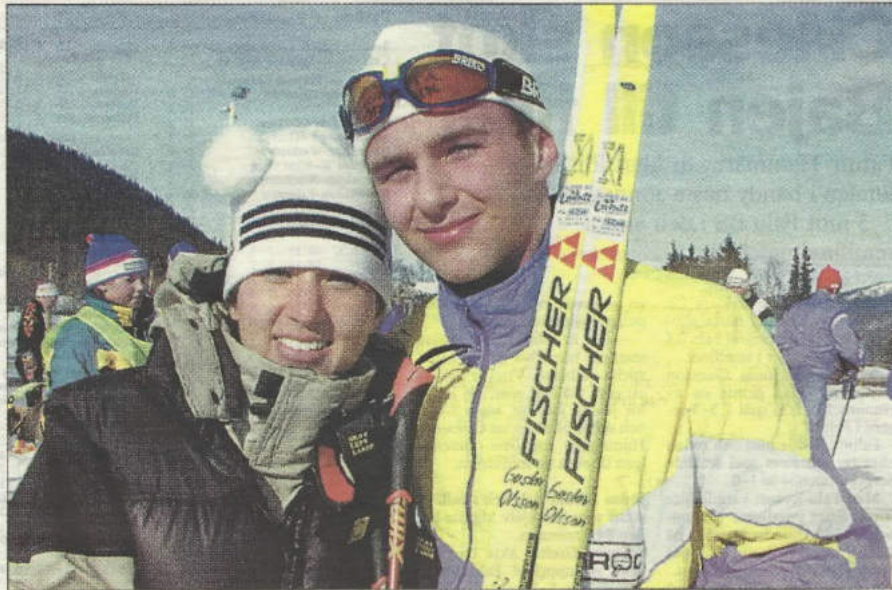

Obotad. Inga problem alls för Jenny Olsson, Fagersta Södra IK, att åka hem JSM-guldet för D19-20. En minut och 23 sekunder blev segermarginalen över de 15 klassiska kilometerna.

FOTO: MATS ANDERSSON.

Oj, oj, Jenny - vilken seger

JSM seger för Fagersta Södra 1998.

Grattis brorsan. Klart att storasyster Jenny Olsson ville krama om Gustav efter hans andra raka USM-guld i längdskidåkning.
FOTO: HÅKAN DEGESELIUS

Gustav tackade Norberg för guld

Funäsdalen. Få har vunnit USM på skidor två gånger. En som klarat bedriften är Fagerstas **Gustav Olsson**. I lördags kom seger nummer två. – Helt otroligt kul, jublade **Gustav** efter sitt andra USM guld.

Fagerstas Gustav Olsson tillhör kategorin skidtalanger.

Det visade han när han försvarade sitt USM guld från Skellefteå från förra året. Årets USM tävlingar gick i Funäsdalen och arrangörerna kunde bjuda på bästa möjliga förutsättningar med intervall av snö och extremt utslagsgivande banor.

Förutsättningar som verkade gynna Gustav. Tunga banor brukar medföra trötta skidåkare och synen av trötta konkurrenter gjorde att Gustav hade taktiken klar för sig innan han gick ut som sent startande i fältet.

– Jag öppnade lugnt när jag såg att alla andra var så trötta, sa Gustav om valet av den framgångsrika taktiken.

Efter den lugna öppningen blev det sedan full fart för Gustav som till slut kunde vinna med 16,7 sekunder före Norrbottenskillen Fredrik Uusitalo.

– De kändes bra, sa Gustav om känslan

under loppet som gav honom det andra guld i karriären.

Årets vinter har inte varit den bästa om man satsar på skidor i Fagersta. Men trots snöbristen har det i alla fall blivit några mil i benen.

– Konstsnön i Norberg har räddat oss, sa Gustav.

Till nästa år går Gustav upp i juniorklassen och då står han vid ett vägval om han ska gå på skidgymnastie som hans framgångsrika syster Jenny och Tove.

– Jag kanske går på skidgymnasiet i Mora, menade Gustav lite tveksamt.

Norbergs Patrik Eklind gjorde ett riktigt bra lopp med en åttonde plats 52 sekunder efter Gustav.

– Det gick skitbra, bästa loppet för i år, menade Patrik som innan hade siktat på att åka in bland de tio bästa.

På 26:e placerade sig Magnus Solberg, Norberg, och han var inte lika

nöjd.

– Jag var seg som fasiken.

Joanna Dömstedt, Norberg, åkte in på en 34:e plats i klassen damer 16.

Under lördagens sprinttävlingar kom Gustav Olsson till finalen men där blev det tvärstopp när han hakade fast i en konkurrent.

– Det är sånt som händer, menade Gustav som blev fyra i den mycket dramatiska finalen.

Under söndagens stafetter blev det en 13:de plats för Norbergstrion Magnus Sohlberg, Jesper Dömstedt och Patrik Eklind. Noterbart är att Patrik hade den tredje bästa tiden på slutsträckan.

I herrklassen vann hemmaklubben Funäsdalen och damernas stafett vanns programenligt av IK Jarl.

Resultaten finns under vinjetten Skidsport.

HÅKAN DEGESELIUS

7.4. Övriga bilder och urklipp

ELDSJÄL. Fagersta Södra IK:s skidsektions ordförande Östen Hermansson har varit involverad i längdskidåkning på det lokala planet i 55 år. Fotograf: Anton Rosenblad

Eldsjälen Östen fortsätter spåra ute vid Fageråsen

Han har varit ordförande i Fagersta Södra IK:s skidsektion i ungefär 20 år. Träningsfantasten Östen Hermansson är den som ser till att skidspårarna vid Fageråsen existerar år efter år. Och nu ska återigen spårarna invigas för året.

NOTIS. Ute i Fagersta Södras klubbstuga vid Fageråsen ligger nostalgin i luften. Overallt på väggarna finns tidningsurklipp och affischer på de stora och små namnen inom klubben. Medaljer och pokaler står uppstapade. Och mitt i allt står Östen Hermansson. 67-åringen har enligt egen utsaga hängt med inom längdskidåkning i 55 år. Nu är han pensionär och kan lägga ännu mera tid på att se till att skidspårarna vid Fageråsen fungerar. Och det gör han.

– Jag kanske inte är här ute varje dag. Men tre-fyra gånger i veckan i alla fall, säger han.

När nu skidsäsongen är

” Jag kanske inte är här ute varje dag. Men tre-fyra gånger i veckan i alla fall ... Jag tycker att det är kul att jobba med skidspårarna och vara här ute. Vi försöker få fram nya förmågor.

Östen Hermansson

I gång har också Östen fått fullt upp med att preparera spårarna inför dagens invigning. Eljusspåret har den senaste tiden varit öppet för allmänheten, men i dag sker en officiell invigning där många människor väntas delta.

Fagersta Södra har knappt ett trettiotal aktiva ungdomar som kör. Och ett tiotal som ska köra Vasaloppet. Men det är inte tävlingsåkarna som utgör majoriteten i spårarna. Det är motionsåkarna som utgör majoriteten i spårarna. Det är motionsåkarna som utgör majoriteten i spårarna. Det är motionsåkarna som utgör majoriteten i spårarna.

– Motionsåkarna har ökat väldigt de senaste åren, medan tävlingsåkarna har minskat, säger Östen som till nästa år lovar ännu finare spår.

– Ja, nästa år blir det både jämnare och planare, säger han och pekar ut mot stora grushögar som ska packa spårarna efter vintern.

Vad skulle du säga att Fageråsen betyder för Fagersta?

– Väldigt mycket. Utan den här samlingspunkten skulle det inte ha fungerat alls.

Det finns olika spår att vilja som längdskidåkare när man besöker Fageråsen. Dels ett kort som är 2,2 kilometer, men också ett som är 4,2 kilometer. Och så finns det även ett spår som är 7 kilometer, men just nu

behövs det mer snö om det ska bli åkbart.

– Jag tycker att det är kul att jobba med skidspårarna och vara här ute. Vi försöker få fram nya förmågor.

Östen har en gedigen idrottsbakgrund bakom sig. Hela livet har han hållit i gång med olika sporter. Längdskidor, golf, löpning och orientering har det blivit. Det är inom löpningen han har varit mest framgångsrik. Som junior var han rankad trea i Sverige på 3 000 meter. Men han är inte mycket sämre inom längdskidåkning. Östen var med och körde det allra första Engelbrektsloppet 1969 och har kommit tia två gånger genom åren. Dessutom har han varit 58:a på ett av sina 28 Vasalopp.

– Jag har tränat mycket genom livet, absolut, säger han.

Men nu ligger allt hans fokus på Fageråsen.

– Vi behöver lite mer snö, då kan det bli riktigt bra.

ANTON ROSENBLAD

KOLLAR SPÅREN. Östen Hermansson är ute vid Fageråsen flera gånger i veckan för att se hur skidspårarna ser ut.

Texten talar för sig själv, åkare, ledare, eldsjäl.

Snömängd

Vi avslutar med den eviga diskussionen om snö och snömängd. Någon befattningshavare i Winston Churchills marinministerium sade vid tillfälle; "vattnets betydelse för sjöfarten skall inte underskattas", för skidåkare verkar det vara en liknande diskussion. Tar vi fram lite vetenskap kan följande konstateras (källa SMHI);

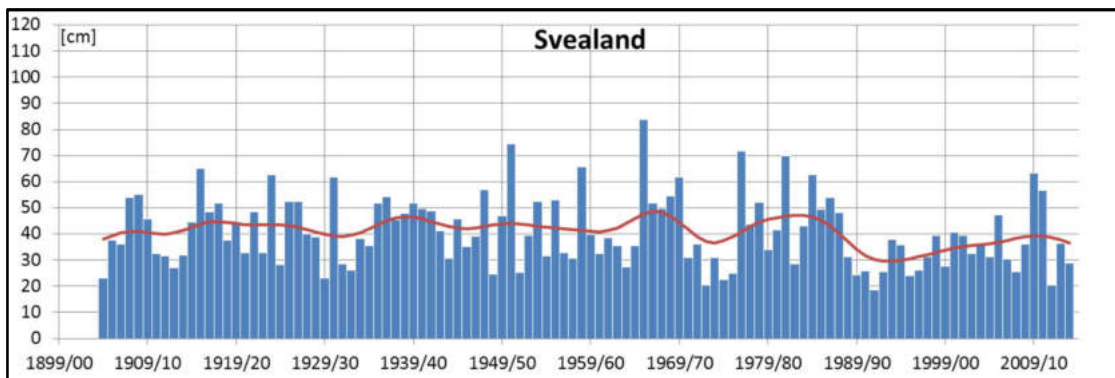
Vid en jämförelse av vintrarna under perioderna 1991 – 2014 med 1961 – 1990 så har vinterns största snödjup minskat i nästan hela landet utom i nordligaste Norrland. I södra Norrland samt norra Svealand utom fjällen har det varit en statistiskt signifikant minskning som beräknats till 10 – 20 cm.

Antal dagar med ett snötäcke på minst 1 cm har också minskat i nästan hela landet vid jämförelse av de bägge perioderna. Minskningen har varit störst i delar av Götaland och Svealand med drygt 20 dagar och i dessa områden är minskningen också statistiskt signifikant. Den vinter som varit snörikast är 1965/66 om man ser till vinterns största snödjup i Sverige som helhet.

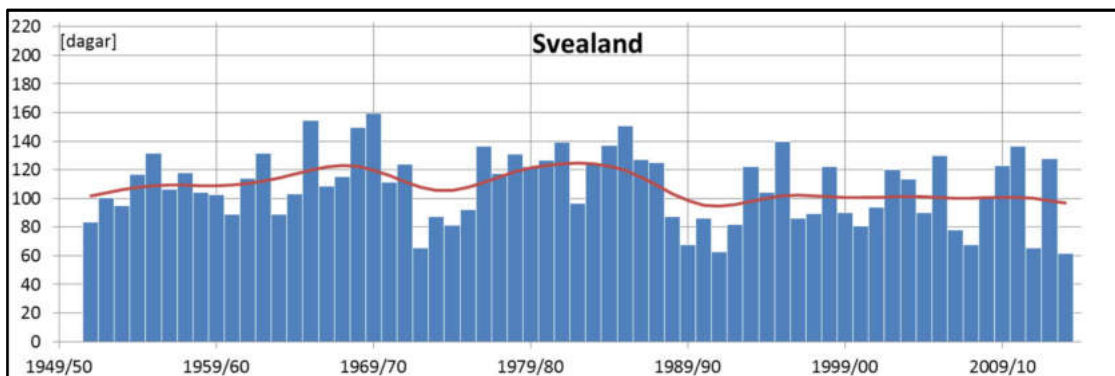
I Svealand är det vintern 1965/66 som snödjupet där var som störst. Snödjupet var då knappt 80 cm i snitt som mest under vintern. Snöfattiga vintrar har också förekommit exempelvis kring 1930, i början av 1970-talet och kring 1990.

Vasaloppet, som går av stapeln första söndagen i mars, ställdes in åren 1932 och 1990 pga. snöbrist. 1989 var loppet nära att ställas in men räddades av ett snöfall i slutet av Februari som gav ca 25 cm i området.

Största uppmätta snödjupet i Västmanland är i Riddarhyttan 20 Febr. 1977, 124 cm.

Max snödjup Svealand (cm), medelvärde för 8 stationer

Antal dagar med snö >1 cm Svealand (medelvärde för 8 stationer)

Enkla slutsatser då "Svealand" är allt ifrån Särna till Stockholm:

- 1; Tidigare var det var generellt mer snö, men vi har alltid haft stora variationer.**
- 2; Konstsnö behövs för att säkra skidsporten i Mellansverige.**

Vasaloppsdyning:**EFTER 11 TIMMAR OCH 40 MINUTER BRÖTS MÅLSNÖRET OCH PUBLIKEN HURRADE ...**

Han skymtade klockstapeln i Mora och kände en stor lättnad. Snart skulle han vara i mål efter en hård kamp mot det sämsta föret i Vasaloppshistorien. På en stol i en park inte långt från målområdet satt en fullstän-

digt utslagen åkare på en stol. Han var inlindad i en filt och sågs äta något. För honom hade långturen tagit en snöplig vändning. Målvittringen kändes i näsan men orken höll inte.

55-åriga platsuttären Ing,

mar Ericsson från Fagersta var inte alls utpumpad. Trött naturligtvis men långt ifrån punschad. Klockan närmade sig 18.40, publiken på målområdet hurraade när ställ-

stadsbon slog på en liten slutspurt.

Äntligen! Över mål gled skidorna på allt annat än prakiglid. Efter 11 timmar och 40 minuter var striden över och Ingemar Ericsson kunde pusta ut som nr. 3.761 i prislistan. Hans sjunde Vasalopp var ett faktum, men han siktar på tio för att få den ästrädda millesmedaljen. Ingemar Ericsson är äldst bland det 20-tal fagerstabor som i år ställde upp. Att han blev sist tar han inte så hårt. Några i gänget "lyftes" av spåret redan i Evertsberg. De kom utanför den tillmätta tidsgränsen klockan 14. I sanningsens namn var det över 1.200 som inte orkade, som i hastigt mod trott att det räckte med en vanlig promenad till snabbköpet eller apoteket för att klara ett sådant långlopp på skidor.

Bästa loppet.

Ingemar är en kraftig bit. — Han ser ganska bra ut på en bild från 1969, säger hans fru i telefon. Hon är stolt över "sin gubbe" som kan uppvisa ett sådant examensprov i kondition.

Själv tar han det som en hård men nyttig uppenjaktning. Och berättar gärna om sitt bästa Vasalopp 1965 då han kom su-

INGEMAR ERIKSSON
JOHN DAHLIN
BENGT ATTERBRI
PER NILSSON

sande in under "I fädrens spår" ... efter 8 timmar och en minut. Genomsnittlig förstås men utan krampkänning och inte minsta knäsvag.

Inför årets tävling har han tränat ca 40 mil skidor plus en del annan konditionsträning. Någon speciell uppladdning har han inte kostat på sig, håller i stället en jämn kontroll hela året av sina krafter. Många sa att Vasaloppet 1971 var ett av de risigaste. Lär-muskulerna avsomnade i Mångsbodarna för ett stort antal. Och vaknade inte på hela den långa strävsamma dagen. Blåbärssop-pa kastades upp, dödströtta åkare stod på knä på skidorna och höll sig för huvudet. Bilar körde i skytteltrafik med slagna hjältar som säkert önskade Gustav Vasa dit pepparn växer. Möjligen gjorde någon eller några i Fagersta-gänget detsamma. Det vill säga önskade ...

Ingen lagerkrans ...

Det kom i mål livade laxar med lagerkransar av olika slag kring axlarna. En hade en krans av prinskorvar, skildrar sport-handl. John Dahlin, 48 år, Fagersta, som slet sig iland i Mora i sitt livs andra Vasalopp. För-

Vasaloppet 1971

ra gången han åkte var för tjugo år sedan och då kom han i mål som 124:e man. Nu fick han nöja sig med en 971:a placering och ändå gjorde han en vrållkning från Evertsberg och susade förbi mer än 700 medtävlare.

Sporthandl. Dahlin hade förberett sig bra, tyckte han. 50 mils skidåkning varav några verkligt krävande långturer. Plus en del övrig träning. Så mycket mindre än 50 mil bör man nog inte ha i benen när man anmäler sig till Vasaloppet i dalametropolen, anser Dahlin. Trots bra träning fick han ändå en besvärlig kramp i benen och framme i mål fick han be om hjälp att ta av skidbyxorna. Det var "kramp", omöjligt att luta sig. Ändå har han redan beslutat ställa upp nästa år och revanschera sig. I årets upplaga kunde bara dem som vallade om ordentligt ta sig fram. Sport-

*Tandl. Per Nilsson:
- Känns i bena ...*

handlaren fick valla om tre gånger. För många hjälpte inte ens den bästa valla när orken tröt och de hängde som trasor över stavarna. Bäst i fagerstaganget blev skogsmästare Bengt Åtterbring från Bastmora. Han kom in som 196:e man på en tid av 6.40.43. En strong prestation men så har han också tränat mer än de flesta. Han hade loppet praktiskt taget i sin hand hela tiden. Vem vet hur

han placerar sig nästa år? Sannolikt kommer vare sig han eller Ingemar Eriksson eller John Dahlin ända ned i den dramatiska köstriden där kampen "om livet" pågår och där många dukar under för strapatserna och aldrig mera åker till Dalarna. Att stället Fagersta har sina stälpojkar är alldeles tydligt. Att sporthandlare kan åka skidor är kanske inte så underligt - men plattsättare och till och med tandläkare kan det. Ja, ja! Vi kan runda av med tandl. Per Nilsson, en seg Vasaloppstriumfator som gjorde sitt 9:e Vasalopp och även kom in på medaljplats med tiden 7.44. Vid Eldris tvangs han åka om klubbordf. John Dahlin. De hade annars tänkt parära in i mål men då hade tandläkarens medaljchans rykt all världens väg. Nu klarade han sig med fem minuters marginal. Klubbordf. kom in på 7.53.

- Det känns faktiskt i benen idag, sa tandläkaren och snubblade lite med borsten ...
ED.

NIO ÅRS VASALOPP I TABLÅ

	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971
Anmälda	3 068	3 240	4 206	6 037	6 485	8 436	8 309	9 397	6 823
Startande	3 632	3 042	4 652	6 273	6 004	7 887	7 421	8 895	5 787
Antal som bröt	427	305	103	490	309	216	327	870	1 369
Dåto i procent	12	10	2	8	6	3	5	10	24
Fullföljande	3 205	2 737	4 549	5 783	5 695	7 671	7 094	7 825	4 418
Minnespenngar	390	734	1 536	2 891	2 132	2 136	2 456	2 002	862
Dåto i procent	18	27	33	50	38	28	33	28	20

Vasaloppet 1971 del 2

Länsåkarna i Vasaloppet

80) Osten Hermansson, Fagersta Södra IK 4.31.45.
 1317) Törnholm Ericsson, ÅSEA IF 4.39.49, 1323) Pentti Rintinen, Fagersta Södra IK 4.39.53, 1324) Bo Pettersson, IFK Sala 4.39.54, 130) Allan Ostergren, Hågersta GF 4.34.39, 133) Hans Persson, Kalva IF 4.35.09, 132) Mats Westerlund, Enköpings AIF 4.33.37.
 247) Bengt Nilsson, Norbergs AIF 4.38.48, 238) Sven Pål, Enköpings AIF 4.40.34, 232) Kurt Jensen, Norbergs AIF 4.42.50, 231) Anders Erenskog, Heby AIF 4.43.52, 291) Kuno Östlund, Västerås IK 4.44.05.
 131) Anders Björkstrand, Enköpings AIF 4.46.21, 231) Lars Eriksson, Enköpings AIF 4.47.45, 308) Terho Uksola, Hågersta GF 4.50.33, 368) Ingemar Superstam, IFK Sala 4.50.50, 307) Ove Persson, IFK Västerås 4.52.49, 381) Stig Johansson, IFK Västerås 4.53.17, 394) Tahto Salmi, Timor-Kliping 4.53.27, 397) Urho Hakso, Norbergs AIF 4.53.33, 399) Olof Bergqvist, Fagersta Södra 4.51.34.
 493) Matti Rissanen, Rammås IF 4.55.23, 498) Keijo Haverinen, MK Royal Skinnaraktberg 4.55.43, 492) Åke Andersson, Fagersta Södra 4.56.25, 471) Håkan Skoog, IFK Fagersta 4.57.32.
 501) Christer Johansson, Fagersta Södra 4.52.07, 500) Kjell Luonen, SUPK-SANDHARV SOK 5.02.40, 573) Svanite Sand, IFK Västerås 5.02.59, 574) Lars-Erik Wahlén, IFK Sala 5.03.00, 575) Sigurd Zackrisson, IFK Västerås 5.03.06, 591) Stig Bengtsson, IFK Sala 5.04.20.
 693) Yngve Johansson, Östervåla IF 5.04.34, 638) Anders Edborn, Åsea IF 5.04.37, 647) Turso Karvala, Surahammars SOK 5.07.05, 603) Lars Holm, Norbergs AIF 5.07.26, 611) Mats Andersson, Fagersta Södra 5.07.46, 617) Pentti Valttonen, MK Royal Skinnaraktberg 5.09.37, 603) Åke Hörnqvist, Enköpings AIF 5.09.50, 607) Uvo Andersson, Norbergs AIF 5.09.34.
 721) William Nilsson, Östervåla IF 5.10.44, 723) Sten Ohlsson, IFK Sala 5.11.29, 729) Ove Johansson, Heby AIF 5.11.35, 739) Nils Bergqvist, IFK Sala 5.12.09, 780) Pekka Rotha, Hallstahammars SK 5.13.01, 781) Leif Rosenholm, Timor-Fritid 5.13.04, 787) Per Nyström, Västeråsnebo AIK 5.14.32, 783) Ulf Ormefors, Surahammars SOK 5.14.35.
 892) Hans Ekman, IFK Sala 5.15.11, 893) Ilkka Mäntylä, Heby AIF 5.18.39, 844) Kurt Lagerström, Åsea IF 5.18.39, 898) Kari E. Andersson, Surahammars SOK 5.18.38, 891) Lars Jansson, Åsea IF 5.18.36.
 921) Gunnar Johansson, IF Norden 5.20.07, 923) Göran Berg, IFK Västerås 5.20.25, 929) Åke Liljebrand, SK Trön 5.21.04, 923) Jan Olov Boeris, Fagersta Södra IK 5.21.37, 928) Bengt Eriksson, Västerås IK 5.21.39, 922) Boel Ove Karlsson, Fagersta Södra 5.21.38.
 1000) Jörgen Öström, Rammås IF 5.21.35, 1002) Erlend Wallinder, IFK Västerås 5.23.53, 1018) Kauko Vaaheri, SK Trön 5.23.55, 1030) Bobby Wikk, Kungälv SK 5.24.35, 1040) Velta Martinkauppi, IFK Västerås 5.24.37, 1041) Sten Ove Stenason, SK Trön 5.25.27, 1050) Lennart Pettersson, Hågersta GF 5.25.10, 1073) Ingemar Johansson, Arboga SK 5.26.00,

1213) Axel Lindgren, IF Norden 5.30.49-52, 109) Ugo-Olof, IF Norden 5.30.49, 1244) Lars Ahlström, Västerås IK 5.31.59, 1281) Roger Johansson, IFK Västerås 5.32.11, 1293) Antti Basenholm, IFK Västerås 5.32.34, 1299) Ingvar Karlsson, IF Norden 5.33.47, 1219) Tom Sjökvist, Åsea IF 5.34.29, 1332) Kjell Hansson, Hågersta GF 5.34.47, 1323) Assar Lindbom, IFK Västerås 5.35.43, 1333) Stig Pärneblad, Heby AIF 5.36.49.

Osten Hermansson, Fagersta Södra

1431) Per Nilsson, Fagersta Södra 5.23.25.
 1503) Torbjörn Lantz, IFK Sala 5.40.44, 1516) Jan-Erik Rosdahl, Arboga SK 5.41.45, 1545) Medley Björkeng, Hallstahammars SK 5.42.18, 1560) Åke Englund, Heby AIF 5.42.31, 1621) Gönst Johansson, Västerås IK 5.44.34.
 1729) Heikki Kangas, Hallstahammars SK 5.47.44, 1760) Sulo Sieppi, Öo 5.48.38, 1796) Einar Berglund, Åsea IF 5.49.32.
 1809) Yngve Nord, Västerås IK 5.49.50, 1845) Osiavi Juvakka, IK Westmannia 5.50.48, 1854) Kenneth Andersson, IFK Västerås 5.50.56.

1918) Lennart Granath, Östervåla IF 5.52.29, 1924) Sigfrid Eriksson, Östervåla IF 5.52.37, 1953) Sven Lindblom, Åsea IF 5.53.26, 1939) Nils-Polke Norrman, Heby AIF 5.53.35, 1960) Antti Ravilla, Fagersta Södra 5.57.35, 2083) Gröner Svansson, IFK Västerås 5.54.06, 1991) Sven Pettersson, Norbergs AIF 5.54.13.

2334) Göran Bjurstedt, Hallstahammars SK 5.57.23, 2166) Rune Ragnarsson, Östervåla IF 5.57.54, 2114) Oja Jorma, Arboga SK 5.57.56, 2158) Sune Rylander, Östervåla IF 5.58.34.
 2292) Sven Lindberg, Länsstyrelsen IF 5.59.39, 2344) Lars-Erik Andersson, Barkarö SK 6.00.37, 2361) Lars Persson, IF Rune 6.00.58, 2271) Helge Hård, Åsea IF 6.01.05.

2007) Roland Andersson, Arboga SK 6.02.11, 2320) Lauri Jusella, Metallverken IF 6.02.54, 2335) Ragnar Widenbring, IFK Sala 6.02.58, 2361) Bengt Blomqvist, Västeråsnebo AIK 6.03.36, 2364) Birger Gustafsson, Västerås IK 6.04.10.
 3486) Bengt Andersson, Norbergs AIF 6.05.39, 3437) Sven-Erik Lindberg, IFK Västerås 6.05.37, 3448) Ellis Stenholm, Metallverken IF 6.05.47, 3450) Anders Görna, IFK Sala 6.06.53, 3457) Örjan Norstedt, Östervåla IF 6.06.05, 2495) Ingemar Wiberg, Arboga SK 6.07.09.

3514) Rolf Back, IFK Västerås 6.07.32, 3534) Jan Björkstern, Barkarö SK 6.07.44.

Bengt Nilsson, Norbergs AIF

2632) Stig Gustafsson, Östervåla IF 6.10.31, 2644) Anders Dahlqvist, Tidö IK 6.10.53, 2649) Rolf Larsson, IFK Västerås 6.11.07, 2659) Göran Helligren, IK Westmannia 6.11.25, 2670) Nils Wheel, Arboga SK 6.11.43.
 2700) Kalevi Väng, Hallstahammars SK 6.12.30, 2707) Jan A. Persson, Arboga SK 6.12.45, 2737) Arne Ahvenvaara, Norbergs AIF 6.13.23, 2753) Eddy Lundkvist, Heby AIF 6.13.47, 2756) Åke Johansson, Öo 6.13.50, 2763) Sverre Haukeland, Åsea IF 6.14.00.

2779) Uno Pettersson, Heby AIF 6.14.34, 2785) Göran Persson, IK Westmannia 6.14.32, 2791) Torsten Persson, Östervåla IF 6.14.41, 2795) Leif Persson, Fagersta Södra 6.14.51.
 2812) Nils-Ake Norström, IFK Västerås 6.15.14, 2829) Per-Olof Thulin, IF Rune 6.15.48, 2815) Kjell Haglund, IFK Sala 6.14.33, 2853) Bennet Gustafsson, Östervåla IF 6.16.26, 2858) Peter Eriksson, Åsea IF 6.16.21, 2858) Sven Foxell, Hallstahammars SK 6.16.35, 2894) Åke Andersson, Tärnåjö IF 6.17.38.

Anders Färnskog, Heby AIF

2928) Alf Hammarlund, Arboga SK 6.18.30, 2935) Valtio Ojala, Fagersta Södra 6.18.41, 2940) Kari Kauko, Fagersta Södra 6.18.52, 2907) Isidor Bergman, Östervåla IF 6.18.12.
 3017) Bengt Håggblom, Norbergs AIF 6.21.09, 3094) Vetikko Viiri, Heby AIF 6.22.23, 3073) Bo Lindqvist, IK Westmannia 6.22.37, 3082) Kari-Erik Pettersson, IF Norden 6.22.59, 3094) Martti Seppä, Rammås IF 6.23.02.

3104) Hannu Lahti, IK Westmannia 6.23.31, 3150) Bertil Engström, Hallstahammars OK 6.24.56, 3165) Per Eriksson, Västerås OK 6.25.09, 3171) Kari-Evert Larsson, Tärnåjö IF 6.25.18.
 3211) Christer Jarefalk, Hallstahammars SK 6.26.09, 3263) Kai Jokela, Hallstahammars SK 6.27.33, 3278) Ingemar Svensson, Västerås IK, 6.28.03.
 3296) Ulf Sätter, MK Royal 6.28.41, 3277) Bertil Eriksson, IFK Västerås 6.28.42, 3213) Håkan Trollevad, Sur-

6.34.54, 3252) Olof Svanak, IFK Västerås 6.30.18.
 3601) Anders Karlsson, Fagersta Södra 6.35.43, 3615) Lasse Rindell, Metallverken IF 6.35.57, 366) Henry Lundkvist, IF Rune 6.37.02, 3669) Uno Williamson, Länsstyrelsen IF 6.37.18.
 3700) Osmo Vuola, Hedins IF 6.38.09, 3709) Kjell Persson, Västerås IK 6.38.13, 3716) Ahti Järvelin, Åsea IF 6.38.22, 3720) Gerhard Röckström, Fagersta Södra 6.38.28, 3733) Torbjörn Fröj Örrista, IF 6.38.55, 3790) Per Skoglund, IFK Västerås 6.40.43.
 3850) Rolf Fager, IK Westmannia 6.41.05, 3800) Torsten Rosenqvist, IK Westmannia 6.41.07, 3827) Rolf Andersson, MK Royal 6.41.56, 3879) Torbjörn Ahlin, Fagersta Södra 6.42.29.

Krister Johansson, Fagersta Södra

3932) Sven-Olof Hultin, IFK Sala 6.44.38, 3952) Olla Graan, IFK Västerås 6.45.10, 3969) Sven-Irme Johansson, Östervåla IF, 6.45.33, 3971) Rolf Sondell, IFK Västerås 6.45.38, 3999) Rolf Henrysson, Fagersta Södra 6.45.44.
 4002) Jan Martinsson, Åsea IF 6.46.17, 4017) Ulf Edlund, IFK Västerås 6.46.37, 4038) Birger Sjöberg, IFK Sala 6.46.49, 4044) Ingemar Bandström, Länsstyrelsen IF 6.47.10, 4051) Rane Mattson, Västerås IK 6.47.15, 4063) Stig Lindhal, Västerås OK 6.47.32, 4067) Leif Thorell, Norbergs AIF 6.47.37.

4124) Svanie Karlsson, IF Norden 6.48.54, 4134) Anders Andersson, IFK Västerås 6.49.07, 4144) Göran Jansson, Östervåla IF 6.49.15.
 4301) Gunnar Larsson, IFK Västerås 6.50.27, 4302) Allan Pettersson, IFK Västerås 6.50.29, 4218) Åke Köle-rod, Fagersta södra 6.50.43, 4330) Göst Lennartsson, Tärnåjö IF 6.51.01, 4365) Alf Alveholm, IFK Västerås 6.51.50, 4271) David Mattson, IF Norden 6.51.55.

4313) Olle Karlsson, Sätra IF 6.52.52, 4352) Ulf Andersson, Skultuna IF 6.53.35, 4355) Bo Liljekvist, Åsea IF 6.53.39, 4361) Peter Björklund, Fagersta södra 6.53.44, 4368) Leif Johansson, Östervåla IF, 6.53.52, 4382) Lewi Öhrn, IFK Västerås 6.54.14, 4390) Benny Rendalen, Åsea IF 6.54.23.
 4463) Evert Östh, IFK Sala 6.55.56.

4504) Anders Svensson, Åsea IF 6.57.00, 4514) Lennart Andersson, Östervåla IF, 6.57.09, 4577) Bengt Erik Eriksson, Heby AIF 6.58.24, 4608) Sven Lundholm, Åsea IF 6.58.56, 4631) Björn Torsell, Fagersta

Vasaloppet 1979, då alla åkte Vasaloppet

608) Inge Averborn, Västerås IK
 609) Lars Byllinder, Västerås IK
 610) Hans Frberg, Kungälv
 611) Jan Olsson, Östersund
 612) Jari Westman, Åsa
 613) Sven-Erik Rydeman, Metallverken
 614) Bo Karlsson, Riddarhytte
 615) Ragnar Fransson, Västerås
 616) Rolf Peterson, Orresta
 617) Ingemar Bergström, Hallstammar
 618) Anders Eriksson, Arboga
 619) Rolf Svensson, Norberg
 620) Tomas Westman, Västerås
 621) Håkan Drönn, IF Norden
 622) Harry Olsson, IFK Sala
 623) Tage Isaksson, Arboga
 624) Anders Carlsson, Skogsmåstarekolans
 625) Claes Sonnerby, IFK Västerås

Kuno Osterlund, VIK

626) Assar Alexandersson, Åsa
 627) Bengt Strich, Hedins
 628) Birger Hemlin, Orresta
 629) Dag Edlund, Västerås IK
 630) Per-Arne Eriksson, Hedins
 631) Tapani Pyhäjärvi, Fagersta
 632) Ulf Öberg, Kolva
 633) Erik Eriksson, Åsa
 634) Rupert Calmegråd, IK Westmannia
 635) Toivo Puhjalainen, IF Rune
 636) Bengt Pettersson, IK Westmannia
 637) Arne Sundberg, Åsa
 638) Rune Nilsson, Heby
 639) Bengt Hansson, Fagersta

640) Gösta Jernström, Fagersta
 641) Jari Ikonen, Fagersta
 642) A. von Nyström, IFK Västerås
 643) Sveje Gustafsson, Åsa
 644) Jan Eriksson, Tärnö
 645) Rune Adson, do
 646) Åke Söderqvist, SK Trim
 647) Tore Ericander, Åsa
 648) Åke Hultgård, do
 649) Karl-Göran Mattson, IF Norden
 650) Håkan Westgren, Hallstammar
 651) Jan Elker, Åsa
 652) Per Lidja, Långåkers
 653) Gunnar Sköld, Åsa
 654) Ove Ång, Åsa
 655) Lennart Karlsson, Barkård
 656) Ingvar Örterholm, Åsa
 657) Roland Murbo, Åsa
 658) Olov Karlsson, Hallstammar
 659) Lasse Lehtinen, IK Westmannia
 660) Torsten Oskarsson, do
 661) Åke Eriksson, IFK Åkers
 662) Rune Berg & Länsstyrelsen, IF 7.23.34

663) Evert Karlsson, Hallstammar
 664) Ingemar Jernström, Fagersta
 665) Ingemar Jernström, Fagersta
 666) Mats Gustafsson, Skogsmåstarekolans
 667) Lennart Karlström, IFK Västerås
 668) Arne Johansson, Arboga
 669) Helman, IFK Västerås
 670) Mats Reyer, Orresta
 671) Walter Nilsson, IFK Västerås
 672) Ingemar Johansson, Norbergs AIF
 673) Hans Arne, Åsa
 674) Anders Bergström, Hallstammar
 675) Anders Eriksson, Arboga
 676) Rolf Svensson, Norberg
 677) Harry Olsson, IFK Sala
 678) Tage Isaksson, Arboga
 679) Anders Carlsson, Skogsmåstarekolans
 680) Claes Sonnerby, IFK Västerås

681) Johan Tiihonen, Fagersta
 682) Karl-Axel Thorsström, Västerås
 683) Folke Lind, Västerås
 684) Alf Rasmuson, IFK Sala
 685) Bo Peterson, Barkård
 686) Shure Strandberg, IFK Västerås
 687) Ivar Ander, Västeråsnebo
 688) Bertil Rydström, Västerås
 689) Carl-Erik Larsson, IF Rune
 690) Björn Eriksson, Kamnäs
 691) Håkan Lindgren, IF Rune
 692) Åke Liljeqvist, Vandringsringen
 693) Kenti Järrekrantz, Åsa
 694) Bo Peterson, Barkård
 695) Lennart Rostedt, Västerås
 696) Hans Larsson, Norbergs AIF
 697) Sivert Viklund, Västerås
 698) Anders Höbner, Fagersta
 699) Jerry Nordlund, Fagersta
 700) Svve Lindberg, Hedins
 701) Allan Johansson, Hallstammar
 702) Stig Broms, IFK Sala
 703) Harry Brånström, Åsa
 704) Sixten Svedberg, Sörhammars
 705) Ulf Larsson, Hygge-Paul
 706) Odd Sörensen, Ramnäs
 707) Ulf Karlsson, Åsa

708) Pentti Koinen, Fagersta
 709) Pentti Koinen, Fagersta
 710) Pentti Koinen, Fagersta
 711) Pentti Koinen, Fagersta
 712) Pentti Koinen, Fagersta
 713) Pentti Koinen, Fagersta
 714) Pentti Koinen, Fagersta
 715) Pentti Koinen, Fagersta
 716) Pentti Koinen, Fagersta
 717) Pentti Koinen, Fagersta
 718) Pentti Koinen, Fagersta
 719) Pentti Koinen, Fagersta
 720) Pentti Koinen, Fagersta

721) Pentti Koinen, Fagersta
 722) Pentti Koinen, Fagersta
 723) Pentti Koinen, Fagersta
 724) Pentti Koinen, Fagersta
 725) Pentti Koinen, Fagersta
 726) Pentti Koinen, Fagersta
 727) Pentti Koinen, Fagersta
 728) Pentti Koinen, Fagersta
 729) Pentti Koinen, Fagersta
 730) Pentti Koinen, Fagersta
 731) Pentti Koinen, Fagersta
 732) Pentti Koinen, Fagersta
 733) Pentti Koinen, Fagersta
 734) Pentti Koinen, Fagersta
 735) Pentti Koinen, Fagersta
 736) Pentti Koinen, Fagersta
 737) Pentti Koinen, Fagersta
 738) Pentti Koinen, Fagersta
 739) Pentti Koinen, Fagersta
 740) Pentti Koinen, Fagersta

Åke Andersson, Fagersta Södra

Kurt Jonsson, Norbergs AIF

741) Torbjörn Larsson, Hygge-Paul
 742) Lars Olufsson, Skogsmåstarekolans
 743) Bengt Pettersson, Åsa
 744) Gösta Skogström, Riddarhytte
 745) Hans Hedlund, IFK Sala
 746) Bengt Linderberg, Länsstyrelsen
 747) Eino Alakalonen, Tibnor Köping
 748) Lennart Johansson, Arboga
 749) Ernst Jonsson, Åsa
 750) Göran Högfjeldt, Orresta
 751) Börje Janasoff, IFK Sala
 752) Bengt Bergström, Åsa
 753) Holger Forsberg, IK Westmannia
 754) Ove Gunnarsson, Tibnor Köping
 755) Åke Persson, IK Westmannia
 756) Rune Gustafsson, Västerås
 757) Lennart Sköld, Hedins
 758) Wolfgang Weick, IF Rune
 759) Tomas Olsson, IF Rune
 760) Bengt

761) Pentti Koinen, Fagersta
 762) Pentti Koinen, Fagersta
 763) Pentti Koinen, Fagersta
 764) Pentti Koinen, Fagersta
 765) Pentti Koinen, Fagersta
 766) Pentti Koinen, Fagersta
 767) Pentti Koinen, Fagersta
 768) Pentti Koinen, Fagersta
 769) Pentti Koinen, Fagersta
 770) Pentti Koinen, Fagersta
 771) Pentti Koinen, Fagersta
 772) Pentti Koinen, Fagersta
 773) Pentti Koinen, Fagersta
 774) Pentti Koinen, Fagersta
 775) Pentti Koinen, Fagersta
 776) Pentti Koinen, Fagersta
 777) Pentti Koinen, Fagersta
 778) Pentti Koinen, Fagersta
 779) Pentti Koinen, Fagersta
 780) Pentti Koinen, Fagersta

Pentti Koinen, Fagersta Södra

781) Limjo, Fagersta
 782) KENT HÖCKER, Västerås
 783) Stig Sellin, Hallstammar
 784) Ragnar Köld, Medåkers
 785) Lars-Erik Karlsson, Hallstammar
 786) Lennart Blomqvist, IK Westmannia
 787) Rolf Åsen, Tibnor Köping
 788) Inge Nordås, Åsa
 789) Ivan Karlsson, Åsa
 790) Björn Weichbrodt, Åsa
 791) Henrik Fant, Tibnor Köping
 792) Börje Eriksson, IF Rune
 793) Sven-Udo Andersson, Västeråsnebo
 794) Sven Söderberg, Tibnor Köping
 795) Olof Nordström, F 1 IF

796) Pentti Koinen, Fagersta
 797) Pentti Koinen, Fagersta
 798) Pentti Koinen, Fagersta
 799) Pentti Koinen, Fagersta
 800) Pentti Koinen, Fagersta
 801) Pentti Koinen, Fagersta
 802) Pentti Koinen, Fagersta
 803) Pentti Koinen, Fagersta
 804) Pentti Koinen, Fagersta
 805) Pentti Koinen, Fagersta
 806) Pentti Koinen, Fagersta
 807) Pentti Koinen, Fagersta
 808) Pentti Koinen, Fagersta
 809) Pentti Koinen, Fagersta
 810) Pentti Koinen, Fagersta
 811) Pentti Koinen, Fagersta
 812) Pentti Koinen, Fagersta
 813) Pentti Koinen, Fagersta
 814) Pentti Koinen, Fagersta
 815) Pentti Koinen, Fagersta

816) Jan-Erik Olsson, Fagersta
 817) Leif Gustafsson, Tibnor Köping
 818) Bengt-Åke Lindholm, Surs
 819) Ingvar Eriksson, Åsa
 820) Inge Karlsson, IK Westmannia
 821) Sven Norling, Arboga
 822) Peter Söderholm, Kungälv
 823) Sture Erikson, Åsa
 824) Mona Sköglund, Åsa
 825) Rolf Holm, Metallverken
 826) Hans Malmkvist, Åsa
 827) George Belliviers, Medåkers
 828) Tony Ahim, IK Westmannia
 829) Ove Gustafsson, Metallverken
 830) Erik Lundahl, Tibnor Köping
 831) Sune Norlin, IF Rune
 832) Ingvar Christansson, Heby
 833) Leif Lövdahl, Tibnor Köping
 834) Ove Svahn, Hallstammar
 835) Leif Waage, Medåkers
 836) Torsten Lund, Västerås
 837) Assar Malm, Åsa
 838) Jan Holmgren, Åsa
 839) Erkki Pitkanen, IK Westmannia
 840) Sven Gudmundsson, Tibnor Köping
 841) Uno Gustafsson, Himmetta
 842) Hilmer Pettersson, Hallstammar
 843) Sven-Arne Bergqvist, Åsa
 844) Hans Mellinger, Västerås
 845) Bertil Karlsson, Hallstammar
 846) Rudolf Gustafsson, Arboga
 847) William Quist, F 1 IF
 848) Gösta Ahlstrand, IF Rune
 849) Rolf Lindgren, IF Rune

850) Pentti Koinen, Fagersta
 851) Pentti Koinen, Fagersta
 852) Pentti Koinen, Fagersta
 853) Pentti Koinen, Fagersta
 854) Pentti Koinen, Fagersta
 855) Pentti Koinen, Fagersta
 856) Pentti Koinen, Fagersta
 857) Pentti Koinen, Fagersta
 858) Pentti Koinen, Fagersta
 859) Pentti Koinen, Fagersta
 860) Pentti Koinen, Fagersta
 861) Pentti Koinen, Fagersta
 862) Pentti Koinen, Fagersta
 863) Pentti Koinen, Fagersta
 864) Pentti Koinen, Fagersta
 865) Pentti Koinen, Fagersta
 866) Pentti Koinen, Fagersta
 867) Pentti Koinen, Fagersta
 868) Pentti Koinen, Fagersta
 869) Pentti Koinen, Fagersta
 870) Pentti Koinen, Fagersta

871) Pentti Koinen, Fagersta
 872) Pentti Koinen, Fagersta
 873) Pentti Koinen, Fagersta
 874) Pentti Koinen, Fagersta
 875) Pentti Koinen, Fagersta
 876) Pentti Koinen, Fagersta
 877) Pentti Koinen, Fagersta
 878) Pentti Koinen, Fagersta
 879) Pentti Koinen, Fagersta
 880) Pentti Koinen, Fagersta
 881) Pentti Koinen, Fagersta
 882) Pentti Koinen, Fagersta
 883) Pentti Koinen, Fagersta
 884) Pentti Koinen, Fagersta
 885) Pentti Koinen, Fagersta
 886) Pentti Koinen, Fagersta
 887) Pentti Koinen, Fagersta
 888) Pentti Koinen, Fagersta
 889) Pentti Koinen, Fagersta
 890) Pentti Koinen, Fagersta

Ove Persson, IFK Västerås

891) Kari-Erik Jansson, Åsa
 892) Arne Uthin, Orresta
 893) Claes-Håkan Heris, Fagersta
 894) Jari Westman, Åsa
 895) Rolf Pettersson, Tibnor Köping
 896) Erik Gustafsson, Himmetta
 897) Göthner Jonasson, Åsa
 898) Åke Myberg, Hallstammar
 899) Ivar Bränd, Tibnor Köping
 900) Ingvar Johansson, Metallverken
 901) Sven Kjällman, Åsa
 902) Olof Birgersson, Orresta
 903) Stefan Karlsson, Hallstammar
 904) Håkan Zetterqvist, Tibnor Köping
 905) Bo Larsson, Hedins
 906) Tomas Johansson, IK Westmannia

907) Pentti Koinen, Fagersta
 908) Pentti Koinen, Fagersta
 909) Pentti Koinen, Fagersta
 910) Pentti Koinen, Fagersta
 911) Pentti Koinen, Fagersta
 912) Pentti Koinen, Fagersta
 913) Pentti Koinen, Fagersta
 914) Pentti Koinen, Fagersta
 915) Pentti Koinen, Fagersta
 916) Pentti Koinen, Fagersta
 917) Pentti Koinen, Fagersta
 918) Pentti Koinen, Fagersta
 919) Pentti Koinen, Fagersta
 920) Pentti Koinen, Fagersta
 921) Pentti Koinen, Fagersta
 922) Pentti Koinen, Fagersta
 923) Pentti Koinen, Fagersta
 924) Pentti Koinen, Fagersta
 925) Pentti Koinen, Fagersta
 926) Pentti Koinen, Fagersta
 927) Pentti Koinen, Fagersta
 928) Pentti Koinen, Fagersta
 929) Pentti Koinen, Fagersta
 930) Pentti Koinen, Fagersta

Vasaloppet 1979, då alla åkte Vasaloppet, del 2

18:e åkaren med 50 Vasalopp

ANTLIGEN MÅL. Fagersta Södras Per Nilsson åkte under måndagen sitt 50:e Vasalopp. Han började 1963 och har alltså bara missat ett år på vägen mot det 30:e loppet.

Foto: Privat

50 år i fädrens spår – nu är Per Nilsson historisk

Veteranen gjorde sitt 50:e Vasalopp och blev kungligt mottagen

Han har kämpat i 50 år. Nu har Per Nilsson nått sitt slutgiltiga mål: att åka 50 Vasalopp. Och efter loppet firades han som en kung. – Publiken blev uppmanad av media att hurra, säger Per Nilsson.

NOTIS. 1963 overtalades Fagersta Södras Per Nilsson av en vän att åka Vasaloppet. Motvilligt gick han med på det. Men efter det har han inte kunnat sluta. När vi nu skriver 2014 har Per åkt 50 Vasalopp - och skrivit in sig i historieböckerna för evigt.

– Det är stort. Men jag började försent. Om jag hade börjat åka när jag var 20 år hade jag näst mitt 50:e lopp när jag var 70 år. Att åka det som 80-åring kanske är lite unikt, säger han.

Det har han rätt i. Av de tusen och åter tusen skidåkare som har genomfört Vasaloppet är det endast 18 som har

gjort det 50 gånger. Per blev den senaste när han åkte Öppet spår i måndags. Och när han körde i mål efter 9 timmar och 39 minuter mottogs han väl av Vasaloppets veteranklubbar.

– Normalt får man åka med en lokalbuss några kilometer bort till en skola med massa folk där man åker doucha. Nu blev jag informerad att veteranklubben skulle hämta mig vid målgången. De hämtade min väska och jag behövde bara gå rakt över spåret in i Vasaloppets hus. Där fick jag duscha. Sedan fick jag tårta och kaffe. Det var en stor tårta där det stod "Per Nilsson, 50 år" på.

Och inte nog med det. När Per kom i mål var flera medier på plats för att intervjua honom. Mikrofonerna svärmade framför Per och alla ville höra om hans känslor. – Publiken blev upp-

” Min dotter stod vid målgången med en ros i ett sidenband som hon hängde runt halsen.”

manad av media att hurra. Och min dotter stod vid målgången med en ros i ett sidenband som hon hängde runt halsen. Sedan kom veteranerna och hängde en specialkomponerad dala-lått med mitt namn på runt min hals.

Per har taktiskt kört sträckan på Vasaloppet hela 55 gånger. Fem år har han dubblat genom att köra både Öppet spår och det stora Vasaloppet. Men eftersom man bara

får räkna ett lopp varje år fick han vänta med sitt officiella 50:e till nu.

Bara en gång har jag missat loppet. I ett isigt störtloppspår körde jag omkull i Järefall. Det blev en spricka i axeln och jag fick opereras. Det var precis inför Vasaloppet så då fick jag ställa in. Annars har jag alltid varit frisk och kunnat åka.

Inför varje Vasalopp brukar Per, som alltså är hela 80 år gammal, köra ungefär 100 mil på skidor. I år har det "bara" blivit 50 mil på grund av snöbristen. Men samtidigt ködde han 30 mil på rullskidor i bröstas, så kombinationen var det inget fel på inför loppet i måndags.

Mirdet ett till Vasalopp nästa år igen?
Jag kan inte säga något bestämt. Men är det så att jag inte åker Vasaloppet ska jag trappa ner till Halvvasan. ANTON ROSSBERG

FULLSMÖCKAT. Vasaloppet lockar tusentals åkare. Foto: Stenbjörn

• Bästa tiden kom 1980

Per Nilsson, som tävlar för Fagersta Södra IK, har nu kört 50 Vasalopp. Det första genomförde han 1963 och då åkte han på 9 timmar och 25 minuter. Den tiden har genom åren varit hans sämsta – fram till i år då åkaren och de tunga

förhållandena 18 plusgrader redan vid starten tog ut sin vikt. Årets tid blev 9 timmar och 39 minuter.

Nilssons bästa tid genom åren kom 1980, då han åkte på 5 timmar och 19 minuter. Då var han 47 år gammal.

Det historiska 50:e loppet 2013

298

SVENSK skidsport

Februari 1998 • Årg 29
Pris 40:- (inkl moms)

Svenskt segerjubel efter stafetten i junior-VM. Tjejerna som fixade guidet var Jenny Olsson, Anna-Karin Strömstedt, Mariana Handler och Lina Andersson. Foto: Bildbyrå.

Annika Zell, trippelmedaljör i skidorienterings-VM.

Vilka härliga skidtjejer!

Anna Ottosson, storslalomtrea i alpina världscupen i Åre.

JVM Guld 1998 till Fagersta Södra IK i Pontresina, Engadin, Schweiz,

Pontresina är även "matkontroll" i Engadin Skimarathon, ett slags Evertsberg. Per Nilsson och Jan-Olav Boeriis hyllade JVM segern retroaktivt med deltagande i Engadin Skimarathon 2010 respektive 2021.

Juli 2021,
Huggnora, Fagersta, Buchs - Schweiz
Första Upplagan

